

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Ital.

463

2370

Tab 463

Hella

Tab. 463.

<36614259510012

<36614259510012

Bayer. Staatsbibliothek

ANTONII STELLAE
CLERICI VENETI,

ELOGIA VENETORVM
NAVALI PVGNA

ILLVSTRIVM,

Ad Sereniss. Reip. Venetæ Principem,
Laurentium Priolum.

CVM PRIVILEGIO.

23

LIBER PRIMVS.

VENETIIS, Vincentius Valgrifius
excudebat. M. D. LVIII.

SAISON DE LA FAUCONNERIE
1888-1889

LISTE DES FAUCONNIERS
ET DE LEURS FAUCONS

PARIS

IMPRIMERIE DE LA LIBRAIRIE
G. L. L. L.

1888-1889

Boyer
Slat
München

1888-1889

AD SERENISS. ATQVE
ILLVSTRISS. PRINCIPEM,
LAVRENTIVM PRIOLVM,
VENETAE REIP.
DVCEM OPT.

In Elogia Venetorum, nauali
pugna Illustrium,

ANTONII STELLÆ
Clerici Veneti,

Præfatio.

I QVANTVM in te est
dignitatis atq; splendoris, Prin-
ceps benignissime, tantum in
me esset ingenij atq; doctrinæ,
sperarem profectò parem me-
rito tuo, & desiderio meo, aliqua saltem ex parte,
incultis meis lucubrationibus, operam præstare fa-
cile posse. Sed cum aliter in me esse perspiciã (quã
enim

enim exiguum in me sit ingenium optimè sentio
vitam ipsam, & si quid est ipsa mihi iucundius,
acerbiſſimam eſſe puto. Verùm cogitanti mihi, ac
memoria ſæpiſſimè repetenti, quanta ſemper huma-
nitate, atque animi propenſione, omnes foueas, &
amplexeris, non poſſum non vehementer ſperare,
multaque de meipſo, in præſentia polliceri. Enim-
uero quùm ad ſcribendi ſtudia, retenta quidem ani-
mo, ſed intermiſſa curis, atque negotijs me contu-
liſſem, id ipſum quod datur otij, perlibenter in Ve-
netis rebus conſumere decreui. Verùm ſi pro tuis in
me meritis (quæ incredibilia penè extiterunt) pa-
rum cumulatè gratias egero, quaſo obteſtorque, ne
mea naturæ potiùs, quàm tuorum in me officiòrum
magnitudini, tribuendum putes. Tua enim in me
beneficia, & perlibenter hodie fateor, & perpe-
tuò prædicare non deſinam; & niſi tibi gratias a-
gam, ingratiffimus, niſi perpetuò habeam, inhuma-
nus, niſi de referenda gratia, dies & noctes, quoquo-
modo à me fieri poteſt, cogitarè, ſceleſtus impiuſq;
haberi meritò poſſem. Quare opera precium me fa-
cturum exiſtimavi, ſi cui fortunæ omnes meas,
acceptas referre debeo, eidem quoque lucubrationes
meæ dicarentur. Sed quoniam (quod nunquam ſi-
ri

ri posse arbitrabar) ad meritas tibi grátias referen-
 das, mihi verba defunt, Deum Opt. Max. pre-
 cor, ut incolumi Principatu sis diu superstes, mihiq;
 ea mens contingat, ut perpetuo cultu, & obseruan-
 tia, nec obscura grati animi professione, te diutissi-
 mè colam, obseruem, & venerer. Sed etsi non pa-
 rum me suscepti negotij magnitudo, ab huiuscemo-
 di instituto poterat auocare, fecit tamen præclara
 tua in me humanitas, ut hoc quicquid est oneris at-
 que laboris, quod video quàm sit difficile in primis,
 atque laboriosum, magno animo suscipere non dubi-
 tem. Laudent itaq; alij Græcos, Romanos, Mace-
 dones, Persas, & id genus multos, mihi certè pul-
 chram, atque decorum est visum, patriæ stemma-
 ta, laudibus quibuscunque potui, breui ac conciso o-
 rationis genere conscribere, fideli certè sinceroque
 labore. Quid enim aut melius, aut ad inflāmandos
 iuuenum animos, efficacius erat? Impressa nāq;
 semper erit, adolescentum animis, probatissimorū
 hominum memoria, primò etenim aduersus exte-
 ros, arma pro libertate, tamquam pro aris & focus,
 corripuit ciuitas, mōx pro finibus, deinde pro so-
 cijs, tūm gloria, & Imperio, laceffentibus assidue
 usquequaque finitimis. Ego uerò posui, quantū li-

-cui in medio, multorum hominum vitam, mores,
& res præclare ac prosperè gestas, in quas omnis
iuuentus, tamquam in speculum intuens, ea malè do-
cumenta capere, & quasi à fonte haurire posset,
quibus vel pub. vel privatis rationibus optimè con-
suleretur. Nam & iuniores, ex multiplici histo-
ria, quadam quasi exemplorum copia, ad vitam
instructiores redduntur. quàm vtiliter enim sit cõ-
paratum, ut studiosi adolescentes, ex aliena lande,
alta & sublimia ingenia mirari assuescant, & ea
quæ mirentur, omni cura, & diligentia, emulari
contendant, nemo est qui nesciat. In his verò no-
stris lucubrationibus id continetur, à quibus pro-
gressa principijs, hæc vrbs paulatim adoleuerit, qui-
bus adulta viribus steterit, qua demum virtute, in
multas gentes imperium propagauerit. Ciuitas
namque libero iure, ad imperandum nata, continuo
rei maritimæ studio, pollere coepit, breuique illius
opes, usque adeo sunt auctæ, ut toto mari terrori es-
set; nam Veneti Pipinum Regem, Regisque filium,
Rogerium Siciliae, ac Viscardum Rogerio fortiorẽ,
bello vicere, tot gentes & populos debellarunt, nu-
merosamque Saracenorum classẽ, nullis externis

an-

*auxilijs adiuti, in ora Syria delèuerunt. prætereo
 multa alia prælia, vel excitata fortiter vel gesta
 feliciter, in Dalmatico sinu, Epeiro, atque vniuersa
 Græcia, quas provincias, felici admodum successu,
 suæ ditionis Veneti fecerunt, rursus & in ora Pon-
 tici maris, multa gessere, moxque ad Tanaim usque,
 arma Veneta sunt promota, item in Syria non pau-
 ca; nota sunt præterea toto orbe, Friderici Atheno-
 barbi Imp. tempora, cuius filium Otthonem, nauali
 prælio victum, captumque ad Apostolicæ sedis ob-
 sequium traxere. per tot insuper bellorum motus,
 tot strepitus, totque rerum nouitates, libertatem tu-
 tati, iam adultam & stabilem, nepotibus relique-
 runt. quod commune bonum, quò maiore est ab il-
 lis virtute quasitum, eò vobis est magis adnitendū,
 ne deterius posteris relinquatis. Quis enim quæso est
 qui dubitet, quin belli duces ex hac vna Ciuitate
 præstantissima, penè innumerabiles, semper extite-
 rint, quæ vna ferè omnium, per mille centum, &
 eò amplius annos inuicta, cæteris non obscure ser-
 uientibus, in terra Italia, incorruptæ sinceræque li-
 bertatis decus tuetur, maris terrarumque ornamen-
 tum, & Christiani nominis (ne dicam orbis) lumen
 singulare? Sed qui mihi se per Deum immortalem*

campus? quæ seges? quàm lata, amplaque ad scribendum via? cum præsertim tanta res, tam memorabiles, tamq; celebres sint, in hoc genere, ut minime mirari debeant, qui hæc ipsa fortasse legent. Etenim huiusmodi facinora, quæ tùm sua materia, quæ ardua est, & sublimis, tùm etiam rerum copia, & amplitudine, eximium quoddam, ac propè Divinum ingenium exigent, ut dignè scribi possent, non autem, tenue & ieiunium, quale mihi à natura datum esse hodie fateor; dignam tamen provinciam esse arbitrabar, in qua totis viribus elaborarem. Quantum verò ad historiæ fidem atinet, calumniam nullam pertimesco, publicè enim testari possum, nullum in hisce meis Elogijs, locum esse, quem ex Venetis annalibus, & antiquis codicibus manuscriptis, non excerpserim, aut ex ijs, qui ea de re, commentarios in lucem dedere. Quod si mihi tamquam domestico scriptori, fides esset abroganda, Livius lacteus eloquentiæ fons, qui Romanos, non Punicos annales, in texenda historia est secutus, fabulam non autem historiam, scripsisse diceretur. Quare sic huiusce mei ingenui laboris famam, improbè sugillantes despiciam, ut meorum rectè, integreque scriptorum conscientia

tia fretus , eos omnino contemnendos putem .
Sunt autem , hæc nostratia Elogia , Laconica bre-
uitate conscripta , eorum qui nauali pugna , i cinitate
hac nostra , atq; Repub. per sexcentos & amplius
annos , magna cum laude floruerunt . Indè ad no-
stram vsque ætatem , veluti de eodem oleo , si hæc
tibi placuisse cognouero , in aspectum lucemque
proferre non verebor ; Trecenti enim qui sequuntur
anni , non minorem à me industriam exigent , qui-
bus ferè , cum Turcis fortiter est bellatum . Illud
verò ab amplitudine tua , studiosimè contendo , ne
eo consilio existimes , huiuscemodi à me lucubrati-
ones , ad te missas , quòd te illis , aliqua ex parte in-
digere arbitrarer . essem enim ego verè stultus , ac
demens , si Principi , omnium qui vnquam fue-
runt , prudentia & religione clarissimo , ac nume-
ris omnibus absolutissimo domestica exempla , quæ
ipse , iam pridem , ad vnguem singula nouit , propo-
nere , ac in medium afferre auderem . quin id po-
tius feci , vt aliquid fauoris , authoritate tua , quæ
amplissima est , labori nostro accessisse videretur ,
etiam si tibi omnia suppetere certò scio , quæ con-
sequi ingenio , vel vsu homines , aut diligentia pos-
sunt ; quæque tanto Principe digna censentur , ta-
men

men non alienum fore , sum arbitratus , si sub-
tanti Principis nomine , quem exteræ quoque gen-
tes admirantur , hæc in lucem darem . ut enim lo-
ca alioqui , sordida & obscena , reflexu solis illu-
strantur , ita ut hæc , qualescunque lucubrationes
nostræ , virtutis tuæ luce , radijsque splendescant ,
magnopere spero . nihil enim mihi tui nominis ce-
lebritate dulcius , nihil iucundius , nihil charius .
nam si quis unquam , qui virtutum cumulo , &
admiratione , hominum sibi voluntatem deuinxerit ,
quique omnium studia , & animi propensio-
nem promeritus sit , est inuentus , tu mihi vnus
ex omnibus semper es visus . cum enim omnium
disciplinarum genere animum excoluisses , om-
niumque virtutum præsijs , esses undique septus ,
Prudentia tamen , atque Religione , cæteris pluri-
mum excellis , quæ duæ in te virtutes , tantum om-
nium prædicatione eminent , quantum in eorum
nullo , qui sunt hodie , in Amplissimi Principatus
fastigio collocati . Erunt autem Amplitudini tuæ ,
quemadmodum spero , nostra hæc non iniucunda ,
non quod desint tibi , qui melius possint , & velint ,
res Venetas illustrare , sed quia vel pulchrius est
à pluribus , vel ad nominis immortalitatem , fa-
mamque

maimque adipiscendam tuius, ex qua potissimum
lectione, perspicere facile poteris, ad quam for-
simum, sapientiumque civium Rempub. moderan-
dam, omnium consensu, atque etiam acclamatio-
ne, quod nunquam antea contigisse, certo scimus,
accesseris. Quae verò sequentur, cum egregijs ani-
mi tui dotibus, tum ingenij felicitate, tam prospe-
rè succedent, ut nemo sit, qui non Remp. ipsam
beatissimam, teque felicissimum fore arbitretur.
quumque multa & ampla commoda, ex hac tua
administratione, luce clarius appareant, maiora
tamen, atque feliciora in posterum expectantur.
Accipies itaque tu, munusculum hoc nostrum, hila-
ri animo, lataque fronte, mea erga te, familiam-
que tuam observantiae, pignus non vulgare.
Tuae enim sapientiae, magnitudinisque animi est,
non quod tibi debeo, sed quod in praesentia, pro vi-
ribus persolvere possum, benignè candidèque, &
sincera animi propensione accipere. Quod si mihi
à te, tribui hoc concedique sentiam, tunc forsitan,
one tibi, cumulatè satisfecisse, facile credam. Va-
de Venetæ Reip. Decus eximium. Venetijs Calen.
Febr. M. D. LVII.

· ELOGIORVM ELENCHVS.

<i>Andras Barotius.</i>	112
<i>Andreas Basilius.</i>	120
<i>Andreas Dandulus.</i>	132
<i>Andreas Teupulus.</i>	92
<i>Andreas Zenus.</i>	103
<i>Angelus Baduarius.</i>	8
<i>Belletus Iustinianus.</i>	138
<i>Carolus Dandulus.</i>	132
<i>Dominicus Contareus.</i>	43
<i>Dominicus Michael.</i>	57
<i>Gilbertus Dandulus.</i>	111
<i>Henricus Contareus.</i>	46
<i>Henricus Dandulus.</i>	79
<i>Horleus.</i>	1
<i>Ioannes Baduarius.</i>	21
<i>Ioannes Michael.</i>	46
<i>Ioannes Superantius.</i>	128
<i>Iustinianus eiusdem cognominis.</i>	143
<i>Laurentius Teupulus.</i>	99
<i>Leonardus Quirinus.</i>	89
<i>Marcus Gradonicus.</i>	116
<i>Marcus Guffonius.</i>	89
<i>Marcus</i>	

<i>Marcus Iustinianus.</i>	148
<i>Marcus Michael.</i>	107
<i>Marcus Ruzinius.</i>	156
<i>Marinus Gradonicus.</i>	68
<i>Maurocenus eiusdem cognominis.</i>	68
<i>Ordelaphus Faletrius.</i>	49
<i>Pancratius Iustinianus.</i>	150
<i>Petrus Gradonicus.</i>	14
<i>Petrus Polanus.</i>	63
<i>Petrus Rosulus.</i>	30
<i>Petrus Sanutus.</i>	23
<i>Petrus Sanutus.</i>	28
<i>Petrus Tronus.</i>	25
<i>Petrus Vrseolus.</i>	32
<i>Petrus Vrseolus.</i>	36
<i>Petrus Zenus.</i>	151
<i>Rhainerius Dandulus.</i>	85
<i>Rhainerius Zenus.</i>	95
<i>Rogerus Maurocenus.</i>	124
<i>Rogerus Permarinus.</i>	85
<i>Sebastianus Cianus.</i>	74
<i>Victor Heraclianus.</i>	4
<i>Vitalis Michael.</i>	69
<i>Vrsus Baduarius.</i>	17
<i>Vrsus Baduarius.</i>	30

Pag. 3. foccordiam. lege. per foccordiam.

5. pãrebant. parebat.

7. Coruplates. Curoplates.

8. angustioriç; . angustioriç; .

10. planum. phanum.

11. veterisç; . veteriç; .

13. etatem. ætatem.

16. aliennum. alienum.

34. Tribune. Tribuni.

38. conferent. manum conferebant.

39. nolunt. nollent.

50. in Syriam. in Syria.

54. duos. duo.

58. & & . & .

64. signum. signis.

70. aureus. Aureus.

81. Isatii. Isacii.

82. æqui. equi.

96. quem in ea. quoniam in ea.

110. sorfito. sortitò.

112. pugnas. pugna.

112. Andreæ. Andreas.

130. posita. potita.

166. Agnetæ. Agnete.

159. passuum. passuum.

Horlei Elogium.

RIT equidem, hæc tibi, uix
dum iactis, ciuitatis nostræ fun-
damentis, prima bellandi laudis
corona, qui christianæ pietatis
veræque religionis studio incen-
sus, octoginta omnis generis nauium classe extru-
cta, in gratiam D. Gregorij Pont. Max. & Pau-
li Exarchi Rauennatis Ducis, ex vrbe, ab Ildepran-
do, Luithprandi, Longobardorum Regis nepote, &
Prædeo Vincentino homine, bellica virtute claro,
vi pulsus, aduersus gentes immanitate barbaras, mul-
titudine innumerabiles, omniq̃ue copiarum genere
abundantes, & in vestigio mori, potius quàm vin-
ci solitas, iustissimè arma sumpsisti, atque Prædeo
prius, vita & regno spoliato, & Ildeprando, qui
uiuus in Venetorum potestatem venerat, in trium-
phum ducto, Exarchum ipsum, in sedem, postlimi-
nio veluti iure, restituendum curasti. quo facto, Ve-
netum nomen, animi robore, & rebus præclare ge-
stis, tanto tamq̃ue excellenti rerum successu, pri-
mus illustrasti. Debet etiam non tam utile, quàm

A ne-

necessarium, hoc tibi ciuitas munus, quòd militarem
 disciplinam, omnemque bellandi artem condidisti.
 neque vero ullus vnquam ex nostris est repertus,
 qui cum in aciem prodierit, aut ordinem, aut locum
 vnquam deseruerit, nec dimicandi magis, quàm vin-
 cendi finem imposuerit. Iuuenes namque primo æ-
 tatis flore, dum per atatem, militarem laborē, fer-
 re possent, florentes robore, & viribus, ne turpi ve-
 luti otio torperent, neve militarium operum exper-
 tes, arma tractarent; nouo, sed celebri quoddam
 instituto, militarique disciplina, penes omnes gen-
 tes, & populos, semper celebrata, quæ ignavis, in-
 terdum animos addit, quaque Veneta postea res, in
 immensum creuit, imbuendos, instituendosque sum-
 mo studio, & diligentia contendisti. Enimvero in-
 uentus, mirum in modum exercitata, nauali, terre-
 strique prælio assueta, solis & frigoris patiens, um-
 bræ negligens, deliciarum ignara, paruo contenta
 cibo, laborare, decurrere, cum agilibus saltu, cum
 velocibus cursu, cum validis, lucta certare: arcu et
 sagittis, exactissima cura instruebantur, atque in-
 ter se, in dies singulos, militum quisque, tãquam in
 procinctu positus, in modum iustæ pugnae concur-
 rens, equitando, iaculando, omniaque militari labo-

re.

re tollerando, animum simul & corpus, miro quodam studio exercebat. quandoque etiam belli simulachra agere, educere exercitū, acie instruere, disporre cornua solebāt, turpe nāq; soccordiā senescere arbitrabantur. quo effectum est, ut miles, his artibus apprimē eruditus, non sibi solum, sed posteris etiam, eternam gloriam compararit. Ingens enim egregiumque decus, Venetæ genti, Ravennæ urbis receptio præbuit. Sed *Horleus*, quā bellica re fortunatus, tam domi infœlix. Nam cum in patriam, hac tanta famæ celebritate, ovens redisset, domestici cum odium, euitare non potuit. Siquidem cū ortam inter *Heracianos* suos cines, & *Equilinos*, qui *Iesulani* postea sunt appellati, ob fines discordiā offendisset, varioque ob id euentu, per biennium hinc inde, fuisset bellatum, undecimo sui principatus anno, suis ob nimiam animi elationem, tāquam domesticæ illius discordiæ præcipuus author inuisus, ab ipsis tandem in eo prælio interfectus occubuit. magno rerum humanarum documento, quā caduce, fragilesque sint mortalium res, & quā minimū humanæ felicitati credendum, ut intelligat mortalitas, nihil esse inconstantius ijs, quæ tantopere, ut æterna miramur. Nam usurpato veluti imperio,

A 2

cuncta

cuncta suo arbitratu regere, multa turbulenter, ac temere moliri, plebisque tantummodo commoda tue-
 ri, nouis & sellularijs hominibus praesidio esse; con-
 tra verò nobilitatem, asperrimis edictis, crebrius
 quàm decebat persequi, & late undique summove-
 re, ac perturbare Remp. seditionibus anhelans. Ex
 quibus rebus, tantus in ciuitate tumultus, tanta per-
 turbatio, sub ipsa propè nascentis vrbs primordia,
 est orta, vt maior etiam inde timor, quàm ex ho-
 stium certamine, sit consequutus. à quo iusta tan-
 dem, & debita sunt temeritatis poena soluta.

VICTORIS HERACLIA- NI ELOGIVM.

AUCTAE vsque adeo, ad eam diem, erāt
 Venetorum opes, validiorque in dies fiebat eorum
 potentia, vt cuilibet finitimarum insularum, & vr-
 bium, bello par, facile videretur. Inuidebant proxi-
 mae ciuitates, vrbs nostra amplitudini, & succe-
 sui, nec pati poterant, tam felicia incrementa, spe-
 rabantque facile contra eam moliri aliquid posse, si
 vno eodemque tempore, intestinis seditionibus (qui-
 bus adhuc agitabatur) & bellis externis vexaretur.

tur. Quare non vicina solum vrbes & populi, sed
 exteræ quoque gentes, Venetæ felicitati, & nascē
 ti propè laudis, atque opibus, maxime inuidebant.
 peti id vitium, semper sublimia vt ignis, estque (vt
 dicitur) coecum, quippè cum alienos successus, currū
 pere nititur, in suam cladem præceps, quàm sapi-
 sime ruit, parebant tunc Italia tota Gallorū dicto,
 Kenetiq; soli omniū, libertatis suæ memores, patriæ
 iura tuebantur. Quamobrem Carolus Francorum
 Rex, ab amplitudine rerum gestarum, Magnus co-
 gnomento dictus, Pipinum filium spurium, virum
 tamen animi, corporisq; robore strenuum, cum
 imperio mittit. Hic magnis coactis copijs, quibus ne
 Italia quidem tota, non modo Venetiæ partes, obsi-
 flere poterant, præterquàm quòd loca hæc omniā
 suburbana, subito barbarorum incursu penè oppres-
 sit, Venetas quoque terra mariq; vrget, prohi-
 bet q; diligentius, vt omnis importandi commea-
 tus facultas Venetis adimeretur. ad ciuitatem po-
 stea ipsam, qua intra tutissima stagna, Dei Opt.
 Max. munere est sita, atque contra aras & focos,
 contra libertatem, contra vitam, fortunasq; no-
 stras, animum adiecit, collectaq; non parua suorū
 manu, anhelans ratibus, per astuaria, cum tota mo-

le, barbararum gentium, cruoris & præda avidus
 ferebatur, in flexuosum usque canalem, tam gra-
 ui, ancipitiq̃ue bello; ut propius periculo fuerint qui
 vicere. raro pugna vlla magis sæua est visa. tunc
 pro se quisque ex insulis, & suburbanis locis, in Ri-
 uum altum demigrant (sic enim dicta est, pars vr-
 bis celeberrima) locumq̃; ipsum, præsidijs muniunt.
 Victor Heraclianus tunc, homo & animi ferocia,
 & maritimarum rerum peritia edoctus, atque à
 Venetis, ad id potissimum delectus, placato prius
 de more ciuitatis Numine, constanti animi robore,
 præsto fuit; qui cum intrepide, ferocissimas gentes
 adoriretur, tam funestum, tamq̃ue atrox, hinc inde
 bellum est commissum, ut victi postea, profligatiq̃;
 à Venetis Divina ope barbari, terga dare, maximo
 cum gentis probro, sint coacti. qui verò audacter
 prælium conseruarent, partim ferro, partim aquis,
 ruptis, arte, & dolo ratibus occubuerunt, deditq̃ue
 nomen loco, ut à tam memorabili Gallorum cæde,
 insigniq̃ue clade, Canalis Orphanus hincēps, ad
 nostram usque ætatem, sit appellatus. Sicque Pi-
 pinus, qui Labyrinthum fuerat sine filo ingressus,
 tam infeliciter pugnavit; quàm impie tale facinus
 fuerat adortus. Paulus Ciuranus, à quo Ciuranorū
 familia

*familia originem habet; strenuam tunc patria ope-
 ram nauauit, qui ciuitati, classe rem frumētariam,
 quàm celerrimè potuit suppeditauit. quo authore
 tanta frumenti copia exuberauit, vt non solum pe-
 riculo hostili, sed fame quoque urbem liberasse vi-
 deretur. Quare turbatus Pipinus, castrisque exu-
 tus, cùm ignominia, tùm ingenti etiam suorum stra-
 ge, Brundulum, Palestinam, Albiolam, Fossam
 Clodiam, & Heracliam, quæ tum etiam Venetæ
 ditioni parebant capit. Methamaucamque desertū
 optimatum fuga, locum alioqui nobilem, quod ibi
 tunc Ducum sedes, ac regimen rerum paulo antè
 fuerat, occupat. quæ loca prius per deditionem ac-
 ceperat, quæque non omnino perierant, tam fœdè
 est populatus, vt non prophana solum loca, sed etiā
 sacra, donarijs omnibus inde ablatis, temerario au-
 su, barbarorumque more, igni ferroque consumpsit.
 hinc postea cū discessisset, spretæ forsitan religionis
 causa; Mediolani, iuuenis adhuc, eodem quo cum
 Venetis, parum prosperè pugnauerat anno, supre-
 mum ætatis suæ diem obiit. Interea Michael Coru-
 plates Imp. fœdus cum Carolo Gallorum Rege, ita
 iniit, vt Veneti suis legibus, ac iure viuerent, immu-
 nitate eis seruata, quam ad eam diem, in terra Ita-*

lia retinuerant. Sed Venetus victoria parta, ne formidolosus hostis, iterum viribus repetitis, subito improvisu, audacter, tale facinus aggredi conaretur, authoritate & gloria adauctus, atque in optimam spem, quæ raro homines deserit, erectus, Ducaria fede, quæ antehac Herachia, & inde Methamanci euagari passim videbatur, neque locum stabile, aut domicilium certum habebat, felici, angustiorique veluti omine, in Rinumaltum transtulit; anno salutis humanæ D. CCC IX. à primis verò ciuitatis nostræ fundamentis. CCCLXXXVIII. Quod bonum, felix, fortunatumq; Veneto nomini iudicetur. Sintque Venetæ res perpetuò florentes, sint incolumes, sint beatæ.

ANGELI BADUARI

Elogium.

ANGELVS Baduarius, quem Particiacum antiqui, à familiæ nomine sic appellabant, suscipiendi belli contra Pipinū, præcipuus hortator et author, & qui primus vel ob id in Rinoalto, Ducalem postea sedem, summo omnium studio, magnoq; consensu est consecutus, solerti vir ingenio fuit, religio-

ligiosaque gravitatis, atque Iustitiæ fama inclitus,
 Et ad Remp. administrandam in primis idoneus.
 quippè Reip. salutis initium, est ipsa rerum mediocri-
 tas, et mēsurā, super eaq;, quasi super fundamento,
 firmissimè est edificandum, enitendumque sum-
 mopere, non tã ut auro, diuitijsq; opulentissima ap-
 pareat, quàm ut virtutibus propè infinitis imbuta,
 fœlicissima in primis, celeberrimaq; habeatur. Hic
 relicta Methamauco vrbe, i Venetas hasce insulas,
 faustissimo quidē uti uidemus auspicio, cōcescit; om-
 niumq; postea insulanorum assensu, Et approbatio-
 ne decreuit, ut hæc perpetua, æternaque Venetorū
 Principum sedes, in posterum haberetur. Magnus
 undique in hunc locum factus est concursus, ingens
 nobilium manus, veluti in nouam ciuitatem euoca-
 ti, cum liberis, coniugibus, sacris, pretiosissimisq; re-
 bus conuenere. Sed cum nouam ciuitatem, viribus
 et robore iuuenum, affatim à se munitam cerneret,
 haud minoris momēti fore ratus est, si eandē consi-
 lij ope fulcisset. Quare Baduarius, præclaram legiū
 institutionem ordinauit, qua longè aliarum Rerum-
 pub. hæc una optima haberetur, concilia, cœtusque
 hominum, iure sociari, quæ ciuitates appellantur in-
 stituit, ut ab eo vrbis visceribus, qui sunt ciues, con-
 sultum

sultum optimè videretur . Ciuibus namque ordine distributis, alios sacris præfecit, alios opificijs destinavit, alios rei militari vacare coegit ; existimans res necessarias & opes, ex opificijs suppeditari oportere. earum autem tutissimam custodiam esse , tum rei militaris exercitationem, tum pietatē in Deos .

Omnes itaque numeros earum rerum, per quas optimè Resp. constitui queat, absoluit. miserabilibus prospiciebat, pauperibus multa erogabat, pariq; discrimine procures, humilesq; tractabat. Is plura cōsilio quàm vi gerens, Principum auspicijs magis , conciliadisq; per amicitiam Regum novis gētibus, quàm bello, aut armis rem Venetam augere studuit . Verùm debet etiam , plurimorum hominum iudicio , Baduariae familiae, longe de patria merita , non ciuitas tantum ipsa, quæ Ducaria , angustissimaq; illa Principum sede, & foro, à te fuerit, amplissimè, honorificentissimeq; primo ornata; sed & Christiana Resp. quæ templis non paucis , aucta honestataque fuerit . neque enim illud ignorabat , nullum diu Principem esse regnaturum, nisi Iustitia , & religione præpolleret , huc omnes ingenij neruos intendit, ut religione, atq; iustitia, Ciuitas per eū stabilita videretur . Siquidem Oliuolense planum, ubi nunc

Pa-

Patriarchalis ē locus, Apostolorū principi, ab Vrso Particiaco, Angeli pernecessario, qui tertio loco, eā sedem obtinuit, eo tempore erectum, annales fide digni, aperte testatum, posteris reliquerunt. Addo & Laurētij atque Seneri ades, à Particiacis fuisse erectas. Zachariæ quoque templum & Coenobium, sub id tempus, conditum esse satis constat, in quod ipsius prophetae corpus, cum parte salutiferae crucis, ac Dominicae uestis, & alterius quæ Deiparae virginis fuerat, sacris à Leone Imp. dono acceptis, non minus religiosè quàm pie reponi curauit. his donarijs Veneti sacraria sua, & auxerunt, & adornarunt, quibus tum Leo, fauere plurimum videbatur, cui Veneti vicissim contra Saracenos, aliosque hostes socialem classem sunt polliciti, missus tunc legati noīe ad Imp. fuit, Iustinianus Baduarius Angeli filius. Sunt præterea qui affirmāt D. Ioannis templum, eodem Principe ædificatum, quem locum hodie Bragolam, ab antiquo forsan, ueterisq; loci cognomine, nuncupari credimus, atque etiam Danielis ecclesiam à Bragadenis patricij sanguinis uiris, eo tempore extructam apparet. Sed uerius uero est, omnia in humanis, diutius non posse feliciter consistere. nam etsi optimus esset princeps, inuenti
tamen

tamen sunt, qui invidia atque odio perciti, in eum conspirarent; qua cōiuratione detecta, fontes supplicio fuerunt affecti, atque sic iisdem è medio sublati, motus ille paulopost resedit; ciuitatemq; suspectis hominibus, proutinus purgatā reddidit, ciuilesq; discordias, quæ adhuc, tanquam reliquæ factionum durabant, penitus sedauit & sustulit. perdit enim uiri, ex urbibus pellēdi sunt, quæ est ciuitatum perniciēs, et sentina dedecoris pergit iterea Baduarius, patriā consilio. & opera iuuare, nam ad omnes hostium conatus opprimendos, classē contra Vbricū Aquilegiensem Patriarcham, ambitiosum hominem, ac Venetæ libertatis inimicissimū, atque in pub. concilio hæresis nomine antea damnatum parat. Quam ubi milite, ac cæteris quæ ad usum nauium pertinent, instruxerat, contra Vbricum educit, eumque iusto prælio captum, cū nobilibus ex suis non paucis, Venetias in triumphum ducit. Veneti Carnorum loca (stratis undiq; hostibus, multisque oppidis, partim ui, partim deditiōe receptis) hostiliter adorti, passim ferro et igni omnia populantur, diripiunt, incendunt, eosq; intra suos fines continuerunt. ob idque posteris, tam egregij, tamq; celeberrimi triumphi, exemplum memorabilia reliquit.

quit. Enimuerò taurorum ludi, quibus princeps & patres, Bacchanalicis diebus interfunt, ob eam sunt uictoriam instituti; quem morem ad nostram etatem constantissimè seruari perspicimus, eo quoque die, sacra in aurea. D. Marci æde, solenni pompa, musicis non paucis adhibitis, operantur, ut debite gratiarum actiones, Deo Opt. Max. persoluantur. Heracleam quoq, quam Nouam ciuitatem hodie appellamus, in qua natus altusq; fuerat, Gallorum incurfu penè oppressam, labore et cura instaurauit. Hic postea cùm annis decem & octo Reip. præfuisset, senio potius quàm morbo confectus obiit; urbemq; belli gloria satis illustrem, quod deerat sanctissimis temperatam legibus, atque optima pace reliquit. sicq; urbem prius legibus, sanctissimisq; institutis, quàm opibus alioue fortunæ præsidio muniuit. neque enim aliunde magis florent Respublicæ, quàm si legum uigeat authoritas; nec ibi Tyrannus oriri potest, ubi ex legum arbitrio geruntur omnia. Angeli corpus ad sepulturam, Ducali pompa est datum, in Cœnobio monachorum. D. Hilarij, ab ipso antea, proprio ære extructo, amplissimisq; donarijs postea, à Iustiniano filio qui ei successit, simul cū D. Zachariæ templo locupletato; nam ex

Ser-

Seruuli delubro monachos, Ioanne Abate suadente, eò loci transtulit, & collocauit. erat tum monasterium in extrema Riualti parte, nunc uix illius uestigia supersunt. Patavini enim cū de finibus, cū Venetis dimicarent, locū ipsum hostiliter solo æquarūt.

*PETRI GRADONICI
ELOGIUM.*

QVVM multa uariaq; bellorum genera, cūtra Narentanos, Gradonicus fuisset expertus, neq; tamē inferior multo uideretur, Sclauos etiā qui oēm Dalmatiā atque Illyriū suæ ditionis fecerāt, totāq; eam maris partem, infestā habebant bello domuit, atque intra suos fines stare coegit, quibus rebus benè optimeq; pacatis, sexaginta triremium classem, in Saracenos ex Aphrica soluentes, quiq; Italiam magna ex parte uastarent, postea mouet, quæ Theophilus, Michaelis Constantinopolitani Imp. filio, iuncta, hostes acerrime, maioriq; spe adoriretur, ob idq; est princeps, Protospatarij dignitate, quæ amplius tunc habebatur, donatus, cuius cohortatione, et suasu, ad id fuerat concitatus. pugnatum est primò, cū Sabba eorū Duce in magna Græcia, ad Tarentum,

tum, inclitam Calabria urbem, in ultimo Italia loco circa Salentinorum confinia edificatam, à Tafa Neptuni (ut quidam uolunt) filio, quæ deinde à lacconibus, qui Duce Palanto, in ea venerunt loca, est aucta, dimicatumq; est aliquantulum infeliciter. mox uero Maurus, ut hostem iterum ad certamen alliceret, fugitabundo similis, simulatoq; in patriâ reditu, Crottonem concessit præclariss. urbem, in Tarentino situ positam, athletarum olim multitudine memorabilem. ibiq; Venetus, qui constantissimè pugnabat (degeneres enim animos timor arguit) uel quòd esset numero inferior, uel quòd à sociali Græcorum classe, inter primum pugnae ardorē sit destitutus, tumultuose à tergo, tam foedam cladem est perpeffus, ut ex numerosa illa classe, excepta Ducaria triremi, quæ salutis suæ, fuga consuluit, ne schalmus quidem unus euaserit. Ea uictoria elati Saraceni, qui nulla antea laceffiti iniuria, humani generis otia turbare fuerant adorti, plus nimio etiam inualecebant. Quare procaci ueluti excursu, in Dalmatiam, magno impetu irrupere decreuerant, omnemq; maritimam illam oram, cum Histria fermè tota, in morem rapidæ procellæ, sese effundentes, cæde, incendijs, & rapinis, cuncta promiscue

miscuè uastarunt, atque oppida multa, ui capta sponte
 liantes, templa Deorum immortalium, tecta urbium,
 uitam denique omnium ciuium, ad exitium, & uas-
 titatem trahebant; Venetas postea onerarias na-
 ues, exoticis mercibus onustas, quæ Maura classe
 in altum conspecta, in Tergestinum sinum sese re-
 ceperant adepti, diripiunt; negotiatores non pau-
 cos, naualesq; socios, ac remiges, ad unum trucidat
 (iam enim ex eo tempore, ob maris commercium,
 non incelebres erant Venetorum opes) Narentani
 tunc, aduersis Venetorum rebus, ferociore effecti,
 rupto violatoq; fœdere, Histriæ aliquot loca, et præ-
 sertim Caprulas prædabundi processerunt. Sub id
 ferme tempus, Benedictum Pont. Max. eius nomi-
 nis tertium Venetias, ut D. Zachariæ adem, et cor-
 pus inniseret, uenisse dicitur. quo Panchrati, &
 Sabine corpora, Agnetis Maurocena illius Cœno-
 bij, earumq; Monialium primæ, precibus, & ro-
 gatu, ex urbe paulopost misit. Sed ne à religione
 Ducem aliennum fuisse credamus, satis constat,
 sub initia sui Ducatus, Ecclesiam D. Paulo condi-
 tam, locum hodie, ab areæ forsitan magnitudine,
 frequenti q; mercatu insignem, ab ipsomet, & filio,
 quem sibi collegam asciuerat, ab Vrsq Particiaco,
 Oliuo-

Oliuolense Antistite, inauguratam fuisse. qui & ipse senio iam confectus, D. Laurentij templo, vestales virgines adiungendas curauit. Sed & Maurus Antistes, qui Vrsi successor est datus, D. Margarithæ phanum, anno vrbis circiter quadringentesimo erexit. Hæc Petro Gradonico Duce, in vrbe gesta reperio; qui undevigesimo sui principatus anno, cum Ducarium ex D. Zachariæ templo peteret, à quibusdam, qui in eum conspirauerant, vulneratus occubuit. nam quia virtute, prudentia, & felicitate præstabat, gloria in inuidiâ, apud improbos eum vertit. Tumulatus fuit in Cœnobio Zachariæ, quod crebro, pietatis studio inuisibat.

V R S I B A D V A R I I

Elogium.

P A C I S dulcissimum, & pulcherrimum nomen, quæ vel iniusta, utilior, quàm iustissimum bellum, sapius est visa, ita studiosè primò est complexus, ut cum Narentanis & alijs pyratice exercitibus, qui totius inferi maris oram, non modòriter infestam habebant, honestissimis conditionibus iungenda, Vrsi authore sit actum. quo etiam

B tempo-

tempore, triumviri magistratus, tam nobilis, quam
 Reip. necessarius, primo crearetur, sunt tamen qui
 affirmant magistratum illum, Aureo Mastrope-
 tro Duce excogitatum, hos legum Tribunos, vel
 ne à communi, v'sitationi q; nomine recedam, aduo-
 catores in hunc usque diem appellari non ignoro. qui
 interfecti Gradonici Ducis parricidium vlcisceren-
 tur, tumultuantemque civitatem, pacatam atque
 tranquillam redderet. præcipuum enim eorum est
 munus, de criminibus iudicare, atque tum hoc, tum
 illud, seuera animaduersione corrigere. tuerique
 seuerissimè Civitatis iura, atque ob id sanctissimo
 cuique collegio, vel Decemvirali quidem, quod iure,
 omnium gravissimum habetur, interesse licet. hunc
 magistratum, summa cum Reipub. laude agebant,
 cum hæc cōmentaremur Io. Baptista Cont. Petrus
 Lauretanus, & Hieronymus Ferrus, nemini post-
 habendi, ob summam eorum integritatem, & inno-
 centiam, quas in Senatorijs viris, statuo esse maxi-
 mas. Sed ne transuersum quidem vnguem, ab Vr-
 si facinoribus, quæ pro patria, vt rem etiam Chri-
 stianam iuaret, præclare gessit discedam; Sarace-
 nos vigesimo post anno, quam cum Sabba eorum
 Duce, à Petro Gradonico Venetorum Duce, apud
 Taren-

Tarentum, rursusque apud Crotonem, infœliciter
 est pugnatum, non infausto omine debellavit. Hi
 namq; , posteaquam Creta Insula, multos annos
 sunt potiti, dupliciq; victoria de Venetis parva, su-
 perbe elati, plus nimio indices inualescebant. nam
 Ionij ora, celeri cursu enavigata, Dalmatiam dis-
 ce Galba ferociter adorti, miserabili plade affecti.
 hinc progressi, Gradum duris obsidione circumfede-
 re, contra quos, Vrsus vicinis urbis periculo exter-
 ritus, triremibus triginta, optime instructis, classem
 mouet, eosq; subito accessu turbavit, ut manibus in-
 de repente eductis, in altum abire sunt coacti, quos
 cum Vrsus strenue insequeretur (affuit etiam tum
 præcipue industria fortuna) insignem victoriam,
 paucissimis ex suis vulneratis est adeptus. Sarp-
 ceni verò partim cæsi, partim fluctibus merisi, to-
 toq; supero mari expulsi, ingentem ciadem sunt por-
 pessi. plurimum tunc in ea pugna, Rogatus Baduarius,
 Vrsi filij, Et postea in Salentinis ad Tarentum op-
 pidum, militaris virtus, antiquq; robur enituit, qu-
 idque collega à populo, patri est datus. rursus et-
 iam contra Narentanos, qui pacem à Duce obla-
 tam, amplecti negligebant, sed loca prædabundi,
 continuo infestabant, aliquot navium classe stren-

nuam ab Vrso expeditionem, magno foeliciq̃ue rerum successu, nauatam constat. Verum ob rē prosperè foelicitèq̃ue, aduersus Saracenicos incursum gestam, à Basilio Const. Imp. Prothospatarij dignitate, quæ tunc erat, omnium illius Imperij maxima, est insignitus. Ob idq̃; Princeps, animi gratitudine, atque vt cum Imp. muneribus contendere, mutuisq̃; officijs certare, inuicem viderētur, duodenas magni ponderis, maximiq̃; pretij campanas, ei dono misit, quibus tum primum, Græci sunt vsi. In Vrso quidem tanta in donando, gratissimi animi magnitudo enituit, vt in referenda gratia, pro leuissimo etiam munusculo, tenuissimiq̃; officij genere, amplissimas quasque res sæpissime reponeret. Instauratur eo Duce Deiparæ phanum, quod vulgo Săcta Maria Formosa appellatur, quo etiam tēpore, vetus quoddam, intestinumq̃ue odium, quod inter Venetos, & Vulpertum Aquilegiensem Antistitem vigeat, huius opera & consilio omnino resedit. Et quoniam exploratum cuique facile est, Venetam urbem, in sex parteis, quas regiones vocant, esse diuisam, eam tunc coli primò cœptam video, quam Dorsum durum, hodie dicimus, ab eo (vt arbitror) quòd priusquā locus inhabitari cœpisset,

præ-

prædurus esset illic scopulus, in dorso forsan speciẽ
productus. Vrsus itaque, belli pacisq; artibus cla-
rus, cum decem & septem annis Reip. præfuisset,
obiit. eius cadauer ad D. Zachariæ est delatum.

IOANNIS BADVARI

Elogium.

V R S O Baduario vita functo, Ioannes eius
filius, ex hac familia Dux tertius Remp. admi-
nistravit, qui usqueadeò magni & laudis amore
flagrantis ingenij aciem intendit, ut æmulatione
decoris, paterna gloria vehementissimè angeretur.
hic ut à religione primo exordiar, phano D. Cor-
nelio & Cypriano, apud Meduacum, egregij ut tũ
res ferebant operis extructo, fratris necem vltu-
rus, ingenti classe, aduersus parricidas comparata,
magno memorabiliq; prælio eos fudit. Comaclum
itaque oppidum inuadit, nam ab oppidanis illis sce-
lus fuerat perpetratum. idq; iusta acie diripit.
Sequitum solum, contra iniuriæ authores, tum con-
stat. Cæteris tamq; hominibus parcendum duxit.
Sola enim laude Veneti contenti, nihil ex victis ho-
stibus, præter victoriæ nomen sibi quasiuere, inhu-

manum credo rati, vel impium potius, nobile animal, rationis, rerumq; cœlestium capax, servitio adigere. virtutem namq; in bello, clementiam in victoria, Imperatorem decere arbitrabatur. His ita gestis, cum diuturno, deploratoq; morbo laboraret, ne Respub. Principe qui eam regeret, in aliquod discrimen incideret, Petrum Candianum, sibi viventi surrogari, diligentissima cura postulavit. cui propria etiam manu, letaq; fronte, Principis insignia, maximo animi moderationis documento tradidit. Et ne ullum unquam laborem, pro patriæ charitate, vitare videretur, quem civium periculis subleuandis, impertire optimum duxit. Mortuo Candiano, populi præcibus victus, dum novus Princeps crearetur, iterum honoris insignia recepit, atque Principatum assumit, ne quam interim cladem adiret Respub. erexitq; hortatu, & præsentia sua, ciues morore affectos; quæ paulo post deponendū, sponte semetipsum in ordinem redigens curavit. populo persuadens, ut successorem Ducem, omnino eligerent. Vetus illa magistra pudoris, & modestiæ continentia, nunquam antea, nec postea, in annalibus huiusmodi est visa. Obijt in propria domo, cum annis sex civitatē integerrime gubernasset, & in gentilitio suo sepulchro tumulatur.

PETRI SANCTI

Elogium.

PETRVS ex Candiana familia, quam Samutam hodie appellant, bellicis quibusdam nauibus primo, contra Narentanos, Veneti nominis hostes acerrimos, qui maria hæc nostratia, latrocinio fœdabant, subitisq; excursionibus de mare suo infestabant, & depredabantur, frustra instructis, mox suo ductu, duodecim nauium classe, eos bello repetit. pugnatur hinc inde magno ardore, fuitque res Veneta diu superior, nam quinque hostium naues fractas emerfit. Sed variâte fortuna (nunquã enim minus respondent euentus quàm in bellis) Princeps qui aut moriendum, aut vincendũ decreuerat, Narentanorum Ducem, letaliter vulnerat, mox ipse dolo & astu, à tergo adortus, supervenientibus etiam auxiliarijs copijs, vndique barbaris, post atrocem pugnam, victus media suorum strage, fortiter dimicando, militibus multis, utrinque prius desideratis, in suo vestigio, duobus in pectore uulneribus acceptis occubuit. sicque vitam, quam à patria fuerat mutuatus, eam illi iure opt. reposcenti reddere voluit. ea namque mente, pro Rep. dimicabat, ut
vince-

vinceret, aut si id iniqua fata non permisissent, omnino inter confertissimos hostes, fortiter dimicando oppetere, nec incruentam barbaris victoriam relinquere, nec ullam unquam reliquisset, nisi iniqua mors prohibuisset. cecidit ea pugna, magnus Venetorum numerus, sed hostium duplo maior, fregitq; ea clades supra modum gentis animos, propperis rebus assuetos, & ne ipsi caderentur in medio, ad fugam inclinarunt Ducis. qui fortissimè pugnando mori maluit, quàm salutem aliquam cum turpitudine sperare, animo secum reputans, ablata spe fugæ, nihil esse satius, quàm cruentam hosti victoriâ relinquere, mortem morte fugere; ex honesto interitu gloriosam sibi vitam quærere. fortunam enim sæpe virorum fortium esse amicam, martem fugientem militem, potius insequi, quàm fortiter dimicantem, cuncta etiam Deorum numina, benignum æquumq; victorem, fovere solita, contra verâ insolentissimum perdere. Ducis autem cadauer, Gradum ab Histris delatum, ibi pro dignitate funus est celebratum.

PETRI TRONI ELOGIVM.

*IN maxima, ingentiq; totius urbis trepidatione, quæ ex Petri Candiani Ducis nece, à Narentanis interfecti, ita ciues omnes inuaserat, ut Patres à minori cura, ad summum timorem traduceret, uno omnium consensu, Petrus cognomento Tribunus, Ducis nuper interfecti nepos, quem recentiores forsân, Tronum paucissimis literis mutatis appellant, eligitur. Vir singulari uirtute, constantia, gravitate, & Iustitia præditus, quibus rebus, is maxime excellit, qui plurimum præstat. fuit hic tanta animi integritate, & innocentia, ut illis etiam temporibus optimis, cum vix unum, aut alterum inuenire nequam in tam proba ciuitate posses, solus tum Reipub. præfici dignus sit indicatus; subitoq; à Leone Imp. prothospatarius efficitur. hic ut benemerenti patriæ, & ciuibz consuleret, moenia construi uoluit, ferreaq; cathena, Eurippum maiorem interclus sit, ad arcendos libero ingressu hostes, nèue subito impetu, urbem turbare aliqua ex parte possent. eo animo motus, quòd Hunnos, quos hodie Ungaros vocamus, Pannonia recerti tunc sede, mouisse præsensera. Sunt Hunni Scythicum genus hominum, gēs
dura,*

dira, omniq; ratione, penitus carens, humaniq; cruo-
 ris sitiens. quibus & mos est, non solum mortalium
 eadem, non abominari, immo humanum sitire san-
 guinem, sed ne parentibus quidem parcere, quos se-
 nio iam, & aetate confectos, frustillatim dissecos,
 auidissimè deuorant, itemq; hospitali sanguine lita-
 re, infantium ora ferro discindere, cadaueribus ho-
 stium famem explere. hi Venetarum opum fama
 allecti, relictà antea Macedonia, Mysia Achaia,
 ac utraque Thracia, quas provincias nullo resistente
 populantur, nihil non obuium corrumpunt, incen-
 dunt, ac in omnem sexum crudeliter saeuunt. per
 Germaniam postea in Illyrium veniunt, breuique
 omnem illam regionem, & mox Histriam ferme
 totam, atque Venetiam expugnant, imperum fa-
 ciunt, praedam agunt, sese modo in vnum, modo in
 alterum locum recipiunt, agros vastant, obuios sine
 alicuius aetatis discrimine interficiunt. progressi Era-
 cliam, Equilium, Ctodiam, Methamancum, aliaque
 oppida, lembis quibusdam, tumultuariè instructis,
 pari clade afficiunt. perq; interiora hac litorea do-
 bacchati incendijs, & rapinis, cuncta vastarunt,
 regionem vberriam & opulentam, suburba-
 nasq; omnes insulas, templis auro excultis, ac do-
 narijs

narijs refferre ditissimas, sacrilega cupiditate spo-
 liarunt, easq; odes, religionis odio euertere. In om-
 nem sexum atque etatem sevitum, pueri, virgines,
 matres ad stuprum raptæ. Stupra cædibus, cædes
 stupris additæ. Interim Princeps artis militaris sciē-
 tissimus, nihilo secius suos armis exercebat, vigilijs
 defatigabat, ne virtus per otium marcesceret ani-
 morum. Quamobrem in spem summam ingrediun-
 tur Veneti, & libertatis finem recuperandæ, et
 patriæ, non fortunæ solum, sed vita etiam ipsa de-
 fendendæ. Summo itaque ardore, contra Vngaros
 arma sumunt, fortiter inuadunt, pugnatumq; est,
 Petro Trono, Ciuitatis & classis Duce, tanquam
 pro aris & focus, per dies aliquot. accensis utrinq;
 animis, anticipiti fortuna pugne, contra hostes mul-
 titudine fretos, quæ bellicæ rei sæpius nocet. demum
 Veneti quos pudebat, Barbaros tam propinquos ur-
 bi, diutius ferre moderatè, nō minus religione, quàm
 armis incliti, Diuina tum magis ope freti, minori-
 bus multò ac pro tanto negotio, opus esset copijs, ho-
 stem aggressi, qui per annum, terram Italiam, om-
 nium felicissimam euerterant, Petri & Pauli Apo-
 stolorum principum die, illustri victoria sunt potiti.
 eodem fermè loco, quo fueras cum Pipino, centesimo
 circiter

circiter anno, à Venetis antea, felicissimè dimicatum. Verùm Petrus quod reliquum habuit vitæ, prudentissimè circa Reip. ornamenta, egit. Obijt vndevigesimo sui Principatus anno. Corpus in Cœnobio D. Zachariæ, est reconditum.

PETRI SANVTI ELOGIVM.

HISTRI qui centesimum ex illo annum, Veneti nominis hostes acerrimi fuerant, varioque euentu cum eis, de maris possessione certarant, Februario mense, in eadem D. Petro dicatam, quæ tunc Oliuolensis, nunc vero Castellana nuncupatur, pyratibus quibusdam nauigijs, superato tacitè nocturno cursu, fanatico, suburbanoque hoc sinu, clam virgines non paucas, quæ nuper fuerant matrimonio locatæ, atque in id templum, de vetere ciuitatis nostræ more, cum magno, pretiosissimoque corporis ornatu conuenerant, quo omnis eorum suppellex, ab omnibus publicè spectaretur, essentque ipsæ populo spectaculo, vel etiã, ut eo loci, sponsalia celebrarentur, sacrilega rapacitate, secum abducere, magnaque inde præda, ac cade perpetrata, Caprulas petiere. Quare statim cognita, Petri Sanuti Ducis auspicijs, Venetus

*Venetis miles , tumultuariè tunc repertus , eos in
 dividenda præda occupatos , citra nostrorum occi-
 sionem oppressis. Omnibus fermè aut captis, aut ad
 vnum casis. fuit is Sanuti filius , qui navali prælio,
 adversus Narentanos perijt. parta itaque victoria,
 omniq; indè præda incolumi recepta , urbem triū-
 phans ingreditur, ob idque ludos quosdam, tunc in-
 stitutos, quidam scribunt, qui Mariani appellaban-
 tur, qui per quadringentos & amplius annos per-
 seuerarunt ; Sed tertio ligustico bello, Clodiana pu-
 gna, Andrea Contareno Duce, cùm ita exhaustum
 arariū esset, vt ne Deorū quidem cultui sufficeret,
 Patrum decreto, vno veluti edicto, penitus sunt su-
 blati. mansit autem, tam celebris victoriæ, diutur-
 na quædam memoria, quòd Princeps & Senatus,
 D. Mariæ Formosæ templum , Calendis Februa-
 rijs, solenni pompa, quotannis inuisit , ob id forsan ,
 quòd ab illius loci hominibus , qui præclarum in ea
 pugna specimen dedere, fortiter contra raptores sic
 pugnatum. est etiam Comaclū oppidum, ob iniuriā
 Venetis illatam, atque quòd oppidani illius loci, res
 quasdam ablatas, restituere neglexissent, huius du-
 ctu, vi expugnatum. mansitq; in conditione, atque
 pacto, publica fide adhibita, vt Comaclini, deinceps
 ab*

ab iniuria perpetuo abstinerent . *Iustinopolitani* vero, qui tantum facinus perpetrarant, ut virgines ex sacro loco, rapere essent ausi, veriti ne proprio sanguine poenas luerent, ultro se *Venetis* dediderunt. sicq; pacem magis necessariam, quàm speciosam, à nostris acceperunt. cum quibus nihil aliud actum reperio, nisi centum cadorum vni pactiones. qui ab *Histris*, Principi singulo quoque anno integrè soluerentur. Dux vero cum septennio civitatem rexisset, naturæ fatoque concessit et maiorum sepulchro infertur.

VRSI BÀDVARI, ET

Petri Rosuli Elogium.

NARENTANI à *Sclavis*, *Scythica* gente orti, præda tantum, & rapto viuentes, atq; latrocinij, magis quàm antea infesti, qui *Dalmatia* littora, suis non contenti finibus, magno cū *Venetæ* gentis probro, diutius tenuerunt. Cum multò etiam infestiores essent, quàm ut æquo animo moderateq; ferri, ex civitatis dignitate possent, nam urbem fermè ipsam, quadam veluti obsidionis specie, premere iam videbantur, mala enim prauaque ingenia,

genia, quæ meliorem sunt fortuna, eò inclamētius exercent ingenium in eos, quos iniuriæ habet opportunas, premere namque Venetorum loca, media rerum quiete, crudeliterq; vexare non destiterunt. Quare tribus et triginta navibus, quas Gombarias tunc appellari, nonnulli affirmant, cæterisq; ad bellum necessarijs, accuratius quàm antea comparatis, totius belli administrandi summa, Vrsō Baduario, & Petra Rosulo constantis, maximiq; animi viris est demādata, qui ut eorum conatibus, obuiā irent, ne deinceps Narentani, turbulenter, aut temerè, turbas aliquas commouerent, seditionemue concitarēt, classe fastissimō quidem omine, in altum educta, hostes viriliter sunt aggressi cum quibus conflutare, & pro patriæ dignitate quotidie dimicare, erat omnino molestum; eos itaq; Lutrocinjs magis quàm bello assuetos, secunda pugna profligarunt, eorūque postea oppida nō pauca, partim loci opportunitate, & natura, partim etiā humano opere manita, in Venetorum ditionem receperunt. sicq; vnde ius stetit, victoria inclinavit. fusi sunt fugatiq; hostes, ac multa cum strage, eorum copię disiectæ Baduarius et Rosulus ita strenuè in acie sūt uersati, ut omnes aperta prædicatione, post pugnam restati sint,

vtrius

utrius partis, hi Duces belli fuissent, eam haud dubiè vincere oportuisse. Narentani autem, ea clade attriti, agrè se recipientes, pacem proptio redemerunt, nec postea Venetum otium perturbare aut ausi. his ita gestis, Versus Baduarius, & Petrus Rosulus, qui nullis curibus, ad eam diem, celebritate, et gloria fuerant inferiores, urbem quantes repetunt.

PETRI VRSEOLI ELOGIVM.

PATRIAE amor & charitas, cui nasci unumquemq; , vel grauisimo Platonis testimonio, non ambigimus, hunc licet inuitum, ac reluctàtem, neque omnino se tantæ rerum moli, parem existimantem, Principis tamè sceptrum, in D. Petri ade, ubi miro omnium ordinum consensu, ingentiq; gaudio fuerat electus, sumere coegit. qui domi forisque longè clarissimus, ita vixit, ut omnes facile in sui admirationem traxerit. neque tamen conceptam de se hominum animis, spem est frustratus. fuerat namque ea tempestate, Petri Vrscoli probitas, cunctis spectata. Quare sublato è medio, Petro Samuto, Ducarioq; igne & flamma consumpto, atq; aurea D. Marci ade, magna ex parte conflagrata, hic
 vnus

unus pium illud opus, primo aggressus, studio et la-
 bore, proprioq; ære, ampliori augustioriq; quàm an-
 tea forma, & apparatu reslituit. Tabulam aureã
 insuper, miro græcanico opere, Byzantijs confectã,
 ad aram maximam collocandam curauit. D. quoq;
 Marci corpus ab incendio seruatum, honestiss. in lo-
 co, condi iussit. mox Rempub. ob Sannæ Principis
 necem, nō parum tumultuantē, publicisq; & priua-
 tis incendijs, magnopere consternatam, quæ totam
 urbis faciem, miserabili clade deformauerant, in ve-
 terem libertatem, ac dignitatē vindicauit. Etenim
 non solum Marcianam Theodoriq; ædem, ac Du-
 carium, sed trecentas etiam priuatas domos, quæ
 propinquitate, & vi ventorum, incendium alue-
 rant, tunc arsisse manifestè constat. in his tamen ad-
 uersis, infelicissimisq; rebus, Vrseolus sic prudentem
 se gessit, vt pacatiora omnia postmodum reliqueris.
 ad Remp. namque augendam, militaribusq; orna-
 mentis honestandam, animum referens, Saracenos
 vtramq; Italiæ oram, bipartita classe fœdantes,
 quique Barium Dauniæ oppidum, terra mariq; obsi-
 debāt, & Capuam, Campaniæ urbem celeberrimã
 vastabāt, memorabili nauali prælio superauit, ma-
 gnaq; strage fudit, qua acie, Saracenorum vires ita

C

concide-

conciderunt, ut ab eo tempore, nunquam Italiam,
 tam valide petere sint ausi, quum Barienses prius,
 qui longa & acri obsidione fatigati, animum iam
 desponderant, com meatu iuisset. quo parto trium-
 pho Venetias repetit, atque ciuitatem aliquantulum
 malè affectam reperit, à Ducis interfecti pernecessa-
 rijs, qui vr̄bis otium turbare tentabant. à quibus ta-
 men vim omnem abstinuit, et in conscios quæri ve-
 tuit, ne plures inuenti odium augerent. mox cum
 Otthone Imp. illius nominis ij. qui Veneto nomini
 ob Sanuti mortem, infestior aliquantulum esse vi-
 debatur, in gratiam redijt. cū Iustinopolitanis dein
 de foedus percussit, cum quibus recens orta erat dis-
 cordia, ut ipsi Veneto Principi quotannis centum
 amphoras vini persoluerent. ab his postea, ad pieta-
 tem animum adiiciens, religionem sanctissimè co-
 luit, quam mortales, & magnam esse ducunt, &
 meritò plurimi faciunt. Quare pub. priuatisq; rebus
 omnibus, ex animi sentetia prius rectè compositis,
 Principatu sponte se abdicauit, atque Ioanne Gra-
 donico, & Ioanne Mauroceno, qui Georgij Phano,
 Tribune Memij Ducis prerogatiua Vr̄seolo vita
 functo præfectus, locum plurimum auxit, ambobus
 generis, atque huiusce tam honesti, tamq; religiosi
 facti

facti conscijs, secum abductis, relicta vxore & filio, quem Angelico nuntio, antequam vxor, ventrem gestaret, se suscepturum acceperat. quo in lucem postea edito, perpetuam (id annuente Felicia coniuge) deinde continentiam, sincere seruauit. Venetijs occultè, ignoto habitu, altero sui principatus anno, nondum exacto profectus; in Aquitania, Galliae provincia, in Coenobio D. Michaelis de Cussano, sic enim locum appellant reliquum vitae, sanctitate & religione clarus egit. celebreq; Petri Vrscoli nomē, in eo terrarum tractu, hodie viget. Verum antequā patria excederet, cum officia multa, ac propè infinita, erga pauperes, quorum cubicula, clanculum saepius adibat, & clericos, ac templa contulisset, tūc illud mea quidem sententia, cetera vicit, quod priuatas suas aedes, è regione fori, piam hospitium, sub D. Marci noīe perpetuò fore sanxit, multa pecunia partim tūc, partim quotānis numerari iussa. ascriptisq; loco praedia paterna, i pauperū alimonia. huic loco Sacerdotem Venetum, moribus & doctrina clarum Ducis auctoritate solitum praesse accepimus. obtinuit paulo antè hoc munus, Io. Baptista Egnatius, vir omnium iudicio doctissimus, praeceptor quondā meus, qui et domesticā, historiam Va-

lerium Max. hac in parte imitatus, felicissimo Stilo conscripsit. ibi nunc publico decreto, literarum gymnasium est constitutum. Sed fuit tam opt. Ducis nostri propositi author præcipuus, Romualdus Rauennas, cui Camalduenses Monaci, originem sui ordinis acceptam referunt. hic multos, pio hortatu, & vitæ exemplo, ad monasticæ solitudinis cultum traxit. Vrseolus demum vita functus, inter cælicas translatus, miraculis illustris ad nostram usque ætatem habetur. Sunt præterea qui scriptum reliquere, Petrum Vrseolum, qui aliquandiu procul à patria peregrinatus absuit, ad Michaelis Phanum, quod Muriano præiacet, monasticam vitam professum, ad supræmum usque vitæ tēpus mansisse.

PETRI VRSEOLI HVIVS NOMINIS secundi Elogium.

VENETI qui plurimum semper inusitatæ virtuti, tribuendum censuere, hunc Petri Vrseoli prioris filium trigesimo ætatis suæ anno, Ducem elo gerunt, quippè exploratum habebant, neminem aut iustius, quàm grauem virum, aut prudentius quàm doctum, imperare posse. ea causa fuit, cur Principatus

patris illi maturius demandaretur. hanc dignitatē,
 eius pater Diuino quoddam vaticinio multò ante
 nuntiarat. Sed Vrseolus inito principatu, nihil ha-
 buit potius, quàm multos statim Reges ac Princi-
 pes, quoad fieri poterat; sibi conciliare; missa ad
 hanc Ioanne filio, qui legatū apud Otthonem Imp.
 huius nominis I. I. I. ageret, persuasum enim ha-
 bebat; nullum esse firmiorem statum, nullum prae-
 sidium tutius, hominum beneuolentia, quae Principes
 & ciuitates, fortius quàm armis munit. egit postea
 cum Basilio, & Constantino Imp. ut Veneti à por-
 torijs, publicisq; vectigalibus immunes perpetuò fo-
 rent. mox patriam ab omni barbarorum metu, &
 incursionibus liberam reddere est aggressus. ob id
 debacchantibus per annos multos, infestisq; pyratis,
 cum quibus variante saepius fortuna, per annos cen-
 tum circiter & septuaginta, de maris possessione,
 fuerat pugnatum, indicto bello; magnam nauium
 copiam instruxit. Erat tum vernum tempus, &
 ad nauigandum aptissimum, quando Vrseolus, non
 minus religione, quàm armis inclitus, nouo sed pio
 instituto, & in hunc vsque diem, religiosissimè ser-
 uato, peractis sacris, in Oliuolensi aede, acceptisque
 Imp. ornamentis, de manu, Dominici Gradonici.

patritij Veneti, ac Oliuolensis ecclesia Antislitis,
 qui rem Diuinam antea fuerat operatus, D. Marci
 tutelaris numinis uexillo, in ipsa Christi seruatoris
 nostri Ascensionis luce, septimo sui Principatus an-
 no oram soluit, ut tam claro, & religioso princi-
 pio, prospera cuncta, numinis fauore succederent,
 ex quo non dubia præsensio, diuinitioq; rerum bel-
 licarum; & longa infracti animi patientia, ac cun-
 cta denique Iustitiæ temperamenta profluerent. cui
 urbem, ciues, lares, sacra, prophanaque omnia, tã
 sancte, quàm piè commendauit. nec ignorabat vir
 egregius, rem Venetam, armis satis, sed multò plus
 religione posse proficere. felici itaque nauigatione
 usus, phanaticoque sinu celeriter emenso, præter
 Aquilegiam & Gradum, Parentium Histriæ ur-
 bem petijt. Sed tantum absuit, ut hostes subita belli
 mole territi, conferrent, ut non solum ipsi, sed &
 alijs quoque, audita Parentinorum deditione, pacem
 magno auri pondere, redimere maluerint quàm bel-
 li fortunam tentare. Quare Narentanos, cõtra quos
 Veneti, classẽ præcipuè mouerant, ceterosq; Illy-
 ricos, qui pyratice exercabant, sic è medio sustu-
 lit, ut pyrata i toto mediterraneo mari quæreretur.
 Lyburnos & Dalmatas inter syluas, & paludes
 con-

continere coegit . Demum Iapidia, Hiftria, Lybur
 nia, Illyrio, Dalmatiaq; tota, cum insulis , viam fa-
 tis ad maiora rerum incrementa aperientibus, mi-
 ra celeritate est potitus; præter Corcyram nigram,
 et Pharon insulas , nam cum oppidani pacem à Ve-
 neto, æquis conditionibus , nolunt accipere; loca ui-
 fuerunt expugnata, ac militi data in prædam, Du-
 cis iussu. nec prius tamen est cum Narentanis bella
 ridefitum, quàm inter pacis conditiones quam pete-
 bast supplices, Venetorum etiam potentiam, magis
 quàm antea formidantes, id præcipuè cautum sit ,
 ut nō modo leges Venetas, accepturos se sponderēt,
 sed et religionem augerent, mutatisque moribus
 pietatem colerent, Christum humani generis libe-
 ratorem, longè religiosius adorarent, illumque uni-
 cum & verum Deum, pio affectu exclamarent,
 quem etiam adderent, se nunquam imperata detre-
 ctaturos, mox Venetis omnia damna quacunque
 ad eam diem intulissent, integrè rependerent, nec
 deinceps maria incursionibus vexarent, sed à tama-
 nephandis latrocinij, avidas, rapacissimasque ma-
 nus amonerent . Nihil tum Veneti, per sexcentos
 ferè annos, terra marique, suo Imperio adiecerant,
 continuerant namque sese, proprijs æstuarijs inclusi

littoribus. primus itaque fortunæ felicioris accessus, Dalmatiæ receptio fuit; unde futuram maris potentiam, felicissima expeditione, sub Petri Vrseoli ductu, sunt auspicati. quibus rebus foris feliciter gestis, Gradum munit, deindè domum, hoc tanto rerum successu, triumphans reuertitur. publicè tum decretum fuisse constat, ut cum ipse, tum posterì, non Venetiarum solum, sed Dalmatiæ quoque Principes, in posterum dicerentur; quo etiam nomine Hèricus Imp. qui Otthoni successit, in publicis, Vrseolum appellauit. missi tunc primum, ex patritio ordine, in singulas ciuitates & Insulas noui magistratus, qui rei præessent. parta pace, domi quoque pari studio, cuncta rectè constituit, curauitque; ut Iustitia in ciuitate, rerum omnium gubernatrix haberetur: sic ut nihil ad ueram gloriam, uiro strepente, ac sapienti deesse uideretur. hoc tempore Ottho Imp. huius nominis III. Roma profectus, cum Venetias uoti causa inuississet, pallium aureum, quod annuum Veneti, ex fœdere pendebant remisit; qui cum Vrseolus Venetijs per dies aliquot, nonnulla de ciuitate, & Rep. familiariter egit. multæ tunc immunitates, mercati & portus celebrandi iura, ab Otthone fuerunt impetrata; nam & Ducis filium.

Veronæ

Veronæ antea, lustrico die, primæ unctionis sacramenta, tamquam lustrator admonerat. Caterum hæc ageretur, Saraceni Italica prædæ assueti, Capnam instauratis animis, denuo inuadunt, eamq; occupant. Barium quoq; longa obsidione premunt, quibus inedia laborantibus, Vrseolus auxiliari græcorum classe, in barbaros mouet, quibus fugatis & casis, iterum triumphans urbem ingreditur, quo anno Turcæ Hierosolymam urbem, antiqua religionis claritate famosissimam, & ob Christi Seruatoris nostri necem, apud posteros semper celeberrimam, magno cum Christiani nominis probro capiunt diripiuntque. Interim Petrus Vrseolus, Otthonem filium, & Ioannem, quem collegam sibi, id annuente populo, ob rem præclare in Illyricos gesta asciuerat, Byzantium ad Basilium, & Constantinum Imperatores fratres legatorum nomine misit. qui cum benignè fuissent excepti, Mariam ex sorore neptem, Ioanni Vrseolo, in matrimonium grandi dote collocant, eumque cum fratre, multis ornatum muneribus, Venetias remittunt. Talis erat tunc Venetorum status, quum rerum humanarum fortuna domina, Vrseoli fœlicitatem, deformare voluit. Enimvero quintodecimo sui Ducatus anno, plurimum

mum in ciuitate est laboratum, fame primo, quia
 insolita frigoris vis, ita fruges retardauit, ut suo tē-
 pore, maturefcere non potuerint. mox pestilentia
 qua famis comes, semper solet esse, hæc usque adeo
 in homines immanissimè est grassata, ut multi pas-
 sim inedia, fœde morerentur. Ioannes Ducis filius,
 & Maria Constantinopolitana eius vxor, quæ pau-
 lo antè è Byzantio fuerat profecta, continuatis qua-
 si funeribus, tunc obiere. Verum ad leuandam Du-
 cis molestiam, populus Otthonem filium, quartum
 & decimum tunc annum agentem, patri collegam
 constituit. hoc eodem tempore Faletrij viri patri-
 tij, D. Benedicti ædem, & Coenobium, proprio æ-
 re condiderunt. Princeps verò cum Ducarium, ac
 D. Marci templum absoluisset, optimè de pietate et
 religione meritis, fortunas omnes suas, diuidendas
 testamento iussit. partem namque primam filiis
 dari voluit, alteram pauperibus elargiri, tertiam
 ad sarta ædium sacrarum, tecta tuenda, quartam
 verò, & quicquid vel in nominibus reliquum habe-
 bat, in Marianis ludis, impendi curauit. postremo
 cum duodeviginti annis, ciuitati præfuisset, coelum
 vnde prius venerat, postliminio veluti iure reuisit.
 Corpus ad D. Zachariæ, Ducali pompa est delatū.

Domi-

DOMINICI CONTARENI

Elogium.

NON incommodè quidem, fortes Principes,
 & re bellica claros, Dominicus Dux sequitur qui
 per id temporis, omnibus sapientia, & eloquentia
 plurimum præstare putabatur, ex nobili, & illu-
 stri Contarenorum familia, pietate insignis, nec ar-
 mis ulli priorum Ducum inferior, cuius virtus, vel
 tum præcipuè, præclara est visa, quòd septimo sui
 Ducatus anno, ingenti comparata classe, Iaderam
 munitissimam Dalmatiae urbem, quæ Urso Iust.
 urbis Praetore prius eiecto, à Venetis tunc, ad Solo-
 monem Pannoniae Regem defecerat, in ditionem i-
 terum cepit, & ad illius obsequium (multis licet
 conatibus) tandem retraxit, cum in ea pugna, nil
 lum non opt. Ducis, & Principis officium præsti-
 tisset; consilio insuper ad vires, quibus hostis longè
 superior erat addito; caesoque praesidiario milite, ab
 omni alia in cinas iniuria temperatum. & ut eorū
 animi, ad meliorem in posterum spem excitaren-
 tur; si quid in ipso pugna ardore, euersum esset, ad
 id instaurandum, animum mentemque adiecit. ut
 quantum antea iræ quæ est inimica consilio, & præ-
 ser-

fertim in ipsa victoria, quæ natura insolens, & su-
 perba esse solet indulserat, tanto plus studij, in or-
 nanda adhiberetur. cuius rei fama, & rumore, a-
 liæ urbes accensæ, quæ deditiorem facere tentabāt,
 in fidem pristinam mansere. quas Princeps opt. cum
 in suam amicitiam, & fidem denuò recepisset, sem-
 per eas, ciues, liberosque suos; non modo tuendas si-
 bi, sed etiam augendas, atque ornandas curauit; ut
 Contareni humanitate, leuata potius, quàm acerb-
 itate aliqua, violata viderentur. Interim Marco
 Contareno, ciuitatis prætore relicto, cum Venetias
 versus, Princeps vela daret, de Gradenſi expugna-
 tione, ab exploratoribus nauigijs certior factus,
 Peponem Patriarcham, belli authorem, gra-
 ui impetu fuisset adortus; nisi Benedicti Pontif.
 Max. illius nominis noni grauissima auctoritas,
 quæ plurimum semper apud Venetos valuit, tunc
 præcipuè interceſſiſſet. Sunt præterea qui affirmāt,
 focia arma pro Græcis, contra Robertum, Viſcar-
 dum cognomento dictum, Normannum genere,
 Contareni ductu, à Venetis sumpta. Nam Viſcar-
 dus, cum longè lateq; Imperij sui fines propagaf-
 ſet, Apuliæ, Magnæq; Græciæ Ducatum occupa-
 uit. At Contareno, ne opt. Principis ſſicio, ulla ex
 parte

parte deesse, vllò vnquam tempore videretur, singulo quoque sabbati die, Emporium in Martiana area, magno quidem ciuitatis vsui, accommodatum, memorabili planè instituto, vt vel in hoc patriæ cōmoda, tueretur, fieri perpetuò sanxit. vbi quàm plures omnis generis merces, hinc indè etiam asportatæ venales exponerentur. Immunitates præterea non paucas, ab Henrico Imp. eius nominis iij. sæpius frustra tentatas Bono Dandolo, & Dominico Syluio, qui ei in Ducariâ sedem successit, ad id præcipuè legatis, egregiè obtinuit. ea præterea omnia, quæ è Repub. esse arbitrabatur, statim à principio studere cœpit. ius atque leges, & illas quidem saluares sanxit. viros bonos artibus incumbentes, consilio & opera, plurimùm iuuit, vt suo exemplo, & cæteri Principes idem facerent, & iuniores ad omne decus amplectendum accenderentur. Huius quoque Principis ætate, Leonem Pont. Max. & ipsum eiusdem nominis nonum, quem Platina tam benè, de Christ. Rep. meritum testatur, Venetias uenisse repperio, vt D. Marci corpus inuiseret, qui ducentis & amplius ab hinc annis, ciuitati præerat; cuius adi, cum remissiones culpæ, & errorum condonationes, aliâq; priuilegia dedisset, Ro. est reuersus.

sus. Sed Dominicus cum Rempubl. ex animi sententia, benè optimeq; compositam reliquisset & quæ patriæ utilia, & cuius bono recta esse viderentur fieri curasset, (erecto prius D. Nicolao, cognomento Littoreo, Cœnobio; & inde versus continentem oram D. Angelo Virginio) innocentissimè sexto et vigesimo sui Principatus anno moritur, & in ipso D. Nicolai templo tumultatur. sed Angeli Phanū in monachorum Cœnobium (ut sunt res humanæ semper mutabiles) postea est translātū, eò nūc, quia pestilentia in vrbe, multi languere cœperant, ad contagia tollenda, publico decreto deferuntur, ut cœli grauioris offensam excutiāt, quo præsidio ciuitas tota cōtagione leuari, facile possit. reliquit Cont. liberos aliquot post se, à quibus Iacobus Cont. qui post Procuratoriam dignitatem, Ducariam est adeptus, longo ordine originem habuit.

HENRICI CONT. ET IOANNIS Michaelis, Elogium.

SACRO bello, et rerū magnitudine, ac frequentia illustri, egregijs militibus, pro se quisq; certatim nomina dantibus, Venetos qui contra Saracenos aliosq; christiani nominis hostes, christianam rem,
ma-

magno impendio sunt tutati, in hoc congressu, tam
 pia quàm decora contentione, magnum decus ingen-
 temq; operam attulisse, omnibus exploratum esse
 scio. maxime enim memorabilis illa expeditio, æ-
 ternaq; memoria consecranda videtur. Nam Gal-
 liæ Principes, & maior Europæ pars, Urbani ij.
 Pont. Max. monitis excitati de Hierosolymis recu-
 perandis, communi omnium sententia, pariq; ala-
 critate, consilium cœperant. Verum indicti belli, fa-
 mam, secuta religiosa ciuitas, ducentarum nauium,
 classẽ quantam ad eam diem, nunquam emise-
 rant, armasse traditur. quæ cum in Dalmatiam re-
 migium prius expleuisset, ex Ionia in Aegeum cur-
 sum tenuit: cui Henricus Cõt. Dominici Ducis nu-
 per defuncti filius, qui primus repudiato veteris sui
 Sacerdotij titulo, pro Olinolēsi, Castellanus Præsul
 voluit appellari, & Ioannes Michael Vitalis Du-
 cis filius, cum Imperio præfuerunt. Sed cum Rhodũ
 Veneta classis petiisset, quæ aliquandiu, ubi hyemis
 asperitatem, stationem illic habere voluerat; à Pi-
 sanis Venetis insensis, qui insulam prius non inuali-
 da classe occuparant, hostiliter fuit excepta. At
 Veneti, qui omnia prius experiri, quàm ad arma
 concurrere mallebant, eos per legatos, à bello tem-
 pe-

perare , perbenigne monent . sed cum illi oblatam
 pacem negligerent , atrox hinc indè prælum com-
 mittitur . nec dirimi , nisi noctis interuentu , certamè
 potuit ; Superiorq; Venetus factus , duas de viginti
 triremes , hostibus eripuit , in quibus quatuor millia
 hominũ capta fuere , quos Venetus , restituta etiam
 classe , religiosi instituti haud immemor relaxauit .
 hinc transgressi , Smÿrnam primo aduentu capiunt ,
 & reliquam Syriæ oram , Turcis subiectam occu-
 pant , atque indè D. Nicolai Episcopi , ac Theodori
 martyris corpora abstulerunt , mox Lycij , & Pã-
 phylj , Cilicijq; maris littus legentes , Iopensem
 portum tenere : atq; nouas semper copias , nouosq;
 commeatus , ad satietatem , ne quid hostile pateren-
 tur , et bellica instrumenta , quæ tum necessaria , at-
 que vsui opportuna esse videbantur , præclarè in ca-
 stris conuectabant . ibiq; tandiu permansit , quoad
 Christiani , Hierosolymis sub signis et auspicijs Go-
 ttfredi Bolionij , sunt potiti . Victoria itaque sacre
 huiusce militiæ parta , & uotis , quæ sacramento
 adhibito , antea nũcupauerāt , ad Christi sepulchrũ
 ritè solutis , Venetias incredibili penè gaudio , & læ-
 titia affecti , tam iustæ victoriæ compotes rediere .
 Sexto Idus decembris , tertio ex quo Venetijs oram
 soluerāt

soluerant anno D. Nicolai. corpus, in Ecclesia eiusdem nominis, quam à Dominico Cont. Duce, in litore erectam superius est demonstratum, multis religioni hodie visitur. Turrim non longè ab ade, ne sancti reliquie clam à pyratibus surriperentur extruxit quæ nunc vetustatis exemplo conspicitur.

ORDELAPHI FALETRII

Elogium.

GOTTIFREDO Belonio, Hierosolymitano Rege, altero post adeptam victoriam anno, vita functo, Balduinus eius frater successit, qui cum adversis quibusdam præliis, fractus iam animo esset, certiorq; de Boemundi captivitate factus, animum ferè despondisset, Venetorum opem, & auxiliorum arma, implorare est coactus. Quare Ordela-phus Faletrius, Veneti Senatus Princeps, qui res longè maximas, pro vera religione, moliri studebat, cum christianam rem trepidantem, & labantem cerneret, instructa centum triremium classe, eam in Syriam suis auspiciis duxit. quæ tam felices rerum successus habuit, ut expugnata Tyrus, Sidon, Barchin, & Ptholemais, quæ à recentioribus

D Accon,

Accon, nouissimæq; corrupto nomine Acris appel-
 latur, vrbes vetustate & opulentia, quondam cla-
 rissimæ. mox quoque ad Nili hostia, Faraniam
 tum maritimū oppidum, non expugnatum solum,
 sed euersum, atque in Saracendrum inuidiam, ingē-
 ti opulētāq; præda indè est abducta. quibus magni-
 ficè gestis, Balduinus priuilegia non pauca, Venetis
 in Syriam concessit. Sed Ordelaphus, postliminio
 reuersus, non paruam triumphī speciem retulisse est
 visus. nec diu tamen res Veneta quieuit nam cum
 Patavinis ad Bebias, bellum non incruētum est ad-
 missam. ob id credo, quòd Rauennates, & Tauri-
 sini, socia arma, cum hostibus iunxerant, ut tamē
 Patavini ea clade consternati, ad Henricum Imp.
 confugerent. qui rebus benè hinc, indè compositis,
 eos dimisit, aderant fortè, alijs quibusdam de causis
 Vitalis Faletrius, Ducis pernecessarius, Stephanus
 Maurocenus & Ursagus Iustinianus Legati. Sub
 id fermè tempus, duplex incendium, quod propin-
 quas domos, adesque sacras depauit, magnam vr-
 bis partem consumpsit, nec opem, aqua comportan-
 da, fundendaq;, aliāue ratione, ciues ferre poterāt;
 quòd vapor fumusq; aduersus, loco quemq; suo, sta-
 re diutius non sinebat. Conflagrauit & De Mosis
 Phanū

Phanum, quod non sine grauiſſ. animi mœrore hoc
 repeto, nam quoties mihi in mentem venit, aduerſi
 aliquid, illi ædi accidiffe, ferrū in latus meum ſtrin-
 gi ſentio. etſi quonam aduerſo fato neſcio, ingratiſſi-
 mus is mihi fuerit locus, cui cū integerrimè, per
 tot luſtra, atque ob omnium oculos, & tanquam in
 theatro poſitus ſeruierim, nihil tamen aliquorū per-
 fidia qui ad honores obreperūt, vel ex minimis illis
 ſacerdotijs ſit datum, cū hoc ipſum tantum, mihi
 vitio dederint, quòd plus æquo (ut eorum interim
 utar vocabulo) in literis incubuerim. Omitto alias
 multas in me, vel actus aperte, vel occultè illatas in-
 iurias, ut tamè Dei Opt. Max. ope, atque exemplo,
 præcipuè fretus, omnia eorum in me ſcelera, quoad
 potui vici, totq; ac tanta in me conuicia ſapiſſimè
 illata, æquo animo, moderateq; tuli. hominum enim
 insolentum contumelias parui feci, & ut ſunt leues
 eiſmodi homines, à me facile deſpiciuntur. Sed il-
 luſtrarunt tandem paulò ante innocentiam noſtrā,
 perditorum hominū iniuriæ; nunc enim clariſſimorū
 virorum quorundam beneficio, in puppi ſedeo, cū
 vix mihi eſſet antea apud eos in ſentina locus. Eſ-
 ſetq; hic fortaſſe locus deplorandi, vel noſtri ſeculi
 calamitatem, vel religionis iacturam, quando qui
 D 2 literas,

literas, in nostro hoc ordine amplectuntur, agresti
*Vatiniano*q; odio, ab indoctis insectantur. Sed ut
 in multis eorum erroribus, ita in hoc præsertim con-
 niuendum esse duxi, redeoq; ad historiam. Sexde-
 cim quoque insulas, posteriore incendio continua cla-
 de arsisse, cum *Ducarij* parte, annales traddūt. quò
 etiam anno, *Methamaucum* partim aquis, partim
 igne, duobus cōtrarijs elemētis, sit cōsumptū. *Anna-
 les Veneti*, quos *Blōdus*, historiarū scriptor egregius
 hac in parte sequitur affirmāt, *Hērīcū Imp.* eius no-
 minis iij. quum fortè apud *Taurisium* ageret, &
 paucos antè dies, *Faletrij Ducis* filia, sacri fontis
 præstitisset officium, *Venetias* venisse, ut *D. Marci*
 corpus inuideret, & vota iam nuncupata persolue-
 ret. testantur id ipsum præter *Ber. Iustinianum*, qui
 patriam historiam per annos ccc. luculentissimè cō-
 scripsit, multa cū huic ciuitati, tum etiam mona-
 sterijs priuilegia augusta beneficentia concessa. nar-
 rant præterea eo tempore, urbem ingenti terremoto-
 tu fuisse concussam. ex quo *Sulphureus* quidā ignis,
 è terra scatens, *D. Hermacora Phantum* combussit.
 manus autem *Io. Baptiste*, qua *Christum* Deo ge-
 nitum ostendit, arque ipsum uirgenitum, ad *Iorda-
 nem amnem*, baptismi lauacro respersit, intra
 medias

*medias flammias illasa est reperta. Sed quoniam ita
 fert plerunque fors ; ut malum saepius malo adda-
 tur ; Iadrenses, Ioanne Mauroceno, Veneto magi-
 stratu, ex urbe turpiter eiecto, oppidoq; Pannoniae
 Regi dato, à nostris desciscentes, Calomani Regis
 arma & trophæa, inani ab eo libertatis spe alle-
 cti, sequi maluerunt. quos cum Rex, contra foedus,
 cum Venetis antea percussum, et à nostris sanctissi-
 mè seruatum, in fidem recepisset, cæterasq; Dalma-
 niae vrbes, quatum Veneto parebant Imperio, aut
 ad defectionem sollicitasset, aut sua spontè deficien-
 tes, in ditionem suam, contra ius fasq; traxisset, pau-
 lopost in Pannoniam reuersus, diem suum obiit. In-
 terim Ordelaphus, his anxius curis, nec ulla re, quæ
 agenda, audendaq; magno Duci esset prætermissa,
 tantam iniuriam ulcisci anhelans, tertiodecimo sui
 Ducatus anno, augusto mēse, parata classe, in Dal-
 matas mouet, & Iaderam defectionis caput, terra
 mariq; obsidet ; oppidum militibus cingit. Hunga-
 ri qui ad leuandam urbem obsidione, ex Pannonia
 venerant, fusi, fugati, tota Dalmatia cessere.
 Quare Venetus spem bene gerendæ rei facile conci-
 piens, bellica omnia instrumenta, ad vrbus mœnia
 admouit. Oppidani cōtrà, nihil minus quàm victo-*

riam sperantes, ultro se supplices, dediderunt. Inde
 siccum, castra mouens, omnium spe celerius, vi ca-
 pit, ac membris nudat. ibique Stephanum Iustinia-
 num reliquit. quo metu perculsæ reliquæ Dalmatiæ
 vrbes, ad officium rediere. Dux itaque vindica-
 ta vniuersa Dalmatia, finibusq; propagatis, Lybur-
 niam quoque præsentis rerum successu, suo adiecit im-
 perio. additumque Croatiæ titulum, Duci Veneto
 tunc primò constat. Quamobrem cum domum re-
 diisset, captiuis multis Illirici regulis, secum in triu-
 phum adductis, tanta letitia, tantoq; gaudio, est à
 suis exceptus, ut non Græcorum aut Romanorum
 triumphus speciem solum adæquasse, sed multò et tiā
 longè superasse videretur. fuit victoriæ dies, pridie
 Calen. Quintillis, qua luce, D. Pauli Apostoli, gen-
 tium doctoris commemoratio, à christicolis celebra-
 tur. Nec interim Pannonæ segne otium terruerūt,
 sed collecta ingenti militum manu, repenti ex Pan-
 nonia affuerunt, adeò sæpe minimis momentis, rerū
 mutationes fiunt. huius rei fama, ut primum Ve-
 netias venit, Dux magno, & erecto animo, hand
 quaquā cessandum ratus, iussis confestim militibus
 naues conscendere, maiorem quàm antea classē
 parat, atque in Dalmatiam, Maio mense rediit, ne
 provincia

§ §

prouincia ab hostibus, praesidio vacua reperta suc-
 cumberet. Itaque acrius de integro obortum est
 bellum, hinc spes, inde desperatio animos irritat. et
 quò fortius & confertim, magis utrinque pugna-
 tur, eò plures vulnerantur. nullo inter arma, corpo-
 raque intercidente telo. par utrinque pertinacia,
 par virtus, par animus, eadem spes, similis fiducia.
 Cum ergo diu anceps fuisset certamen, ut in Vene-
 tis castris, neque Dux militi, neque Ducis miles de-
 fuisset, & Faletrius strenui militis, & optimi Du-
 cis operam nauaret, velletque phanaticum Vnga-
 rorum impetum sustinere; transfixus telo latus,
 dum in prima acie, ubi plurimum periculi, ac labo-
 ris ostendebatur, hortator re magis quam verbis
 adest, antè militum oculos concidit. Dignus certè
 Dux, qui diutius in humanis esse meruisset. hic Ve-
 neti, de Principis morte solliciti, acrius ad pugnam
 incubuerunt. incertus diu mars, dubiaque victoria
 fuit, multis utrinque cadentibus; sed tanta postea
 fuga, & trepidatio nostros inuasit, ut parum mini-
 mumque abfuerit, quin omnes, aut capti, aut caesi, in
 hostium potestatem venirent. Ducis corpus, à suis
 ablatum, ne barbari, triumphum Ducis corpore ho-
 nestarent, Venetias est delatum, atque magna fu-

neris pompa, elatum, in ipso *Martianæ* ædis vestibulo, quod à læua templi adiacet, marmoreo sepulchro est conditum. vnde vigesimo sui Ducatus anno. affecta gravissimo luctu civitas, legatos quæ primùm decernit, qui aut pacem, aut saltem inducias, à *Pannone* impetrarent. missi tum ad id fuerunt, *Vitalis Faletrius*, *Vrsus Iustinianus*, & *Marinus Maurocenus*: qui pacem in quinque proximos annos, cum hoste, idipsum aliquādiu renuente, tandem sanxerunt. Templum duos. huius tempore sunt erecta, vnum salutiferæ *Cruci*, cum *Virginio Venetijs*, alterum *D. Cypriano Muriani*, hoc à *Grædonicis*, illud à *Baduarijs*. Tabulam præterea, auro gemmisq; ornatam, ad altare maius, *Auræ Martianæ* ædis positam, suo studio fuisse excultam, carmina quædam, aureis literis, in eadem tabula inscripta testantur. Sub quo piùm illud quoque opus institutum reperio, ut Dux singulo quoq; anno, *D. Georgij Phani*, frequenti *Senatu* religionis causa petat.

Dominici

DOMINICI MICHAELIS

Elogium.

OPTIMO Principi, melior successit, qui
maiorum exempla hac in parte praesertim, arden-
tissimo animo secutus, se suosque, pro patriae digni-
tate tuenda, pro fide, & religione Christiana con-
servanda deuotus. Nam cum intra paucissimos an-
nos, Gotthifredus, Balduinus, Boemundus, aliique
Duces non pauci, qui fatali necessitati (cui nemo
vnquam repugnare potuit) concessissent; ita Ve-
netæ, christianæque res omnes, in Syria faciem mu-
tarant, ut retro sublapsa pedem referre, in dies, ma-
gis ac magis viderentur. Quamobrem Dominicus
Michael, vir impiger, haud cunctator ad prælium
factus, nauibus ducentis è portu eductis, inter quas
erant onerariæ octoginta, magno studio & cura or-
natæ, in Caliocti Pont. Max. gratiam, difficillimis
ijsdem Reip. temporibus, studium non vulgare im-
pendit, quod à maioribus veluti hereditarium ac-
ceptum, non tantum seruare, sed enixè etiam auge-
re, Veneti semper curarunt. Obsidebatur tunc ter-
ra marique, magna cōtentione, Ioppe Syriæ vrbs, æ-
sspero et iportuoso littori, nostri maris imposita. præ-
rant

rant in continenti Gallorum Duces, quibus Vene-
ta classis, rerum omnium bellicarum instructissima
affuit. atque Saracenicam classsem, quæ Ioppem,
septingentarum navium classe, arctissima obsidio-
ne premebat, adeo improvisu insultu disiecit, ut
magna ferè earum pars, medijs fluctibus sit oppres-
sa, quedam naues captæ, pauca fuga dilapsæ. ex
Turcis desiderata septem millia fuere. ex quo &
& vrbs obsidione leuata, & Ioppe Venetorum ar-
mis oppugnata, non sine magno labore est recepta.
præda quæ opulētissima fuit, inter milites, æquis par-
tibus, Ducis iussu est diuisa. Secuta paucis post die-
bus altera victoria, decem ex eodem hoste, navibus
captis, cum prætoria, quæ pretiosissimis mercibus
fuerant onustæ. Indè progressus Venetus, totam
Syriæ oram legendo, res partim amissas recu-
peravit, partim etiam periclitantes tueri nitebatur.
Nec Galli interim, impigrè rem agebant, sed Tyrū
urbem, omnium præter Hierosolymam & Antio-
chiam, totius Asiæ potentissimam, antea frustra,
per quatuor menses, immensis conatibus oppugna-
tā, à terra adorti, Venetos hortabantur, ut à ma-
ri oppidum, validissimis viribus oppugnarent. te-
nuit dies aliquot obsidio, urbemque ipsam, in ferti-
lissi-

hissimò solo positam, & frugum parentem (quis crederet?) obsidione ac fame, ad humanos cibos cōpulit. Verùm cum Galli trepidi, mox in castris agerent, quod. Sulthanum Aegyptium, maximis copijs affuturum nuntiaretur, de fuga cogitare inceperant, quando ipsi soli, gravissimo discrimine, hostibus obijcerentur. Veneti autem, quibus mare ad fugam pateret, facilè relictā provincia, indè abiturī. quod cūm Venetus Dux rescisceret, ut maiori clariorique animo, rem inceptam, christiani persequerentur, scirentque se à Venetis, si qua uis, à barbaris ingrueret, nunquam deferri, classē primò propius terram adducit, deinde navium omnium gubernacula, in castris ad Varinundum Hierosolymitanum Antistitem, pub. edicto deferri iussit. alij tabulas, ex singulis navium carinis revelli, alia ve remigij instrumenta adempta, & in castris delata scribunt, quæ firmissima constantiæ signa haberentur. qua spe, cū diutius nostri, urbem obsidione cinxissent, dolo magis quàm virtute, tandem & astu, quæ an rectè fiant, in hoste non requiruntur, vrbe non sine tamen Venetorum clade, pridie Calen. Iulias sunt potiti. populoque Veneto parere eos docuit. & quas regiones, quasque gentes, nulla nobis

bis antè litteræ, nulla vox, nulla fama notas fecerat,
 eas Dominicus Michael, & exercitus, Venetæque
 arma peragravit. fuit ea victoria Christianis ad-
 modum lata. Data tunc Venetis in Syria privile-
 gia non pauca, sed quoniam fuerat obsidio illa, lon-
 ga & laboriosa, & quia procul à patria, Dux pe-
 cunia quæ bellorum nervi appellatur indigens; ne
 milites stipendiij causa, aut ad hostes deficerent, aut
 castra relinquerent, ex corio bubulo, ad tempus scor-
 teos nummos, publica forma obsignari iussit, eamq;
 classiarijs, ea conditione numeravit, ut domum re-
 versis, aurea, argentea ve pecunia, fide optima inte-
 graque daretur. Quare quandin in Syria Domini-
 ci Michaelis ductu, & auspicijs, contra fidei & reli-
 gionis hostes, à nostris est bellatum, imaginaria ve-
 luti pecunia, mutuo inter se utebantur. Restat ad-
 huc in ea familia, tam clarum, tamque illustre au-
 thoritatis exemplum, nam in eius gentis insigni-
 bus, aurei nummi, gentilibus suis signis videtur, iam-
 tunc à Duce illatis, cum antea aliud insigne Michaelis
 gestarent. Sed quum res Venetæ à Ioanne Const.
 Imp. (quem nostrorum quidam Caloianem appel-
 lant) ob rem præclare in Syria gestam, non me-
 diocriter concitarentur, Dux inde abire est co-
 actus.

Etus. Quare Rhodum prius, celebrem Carpathij ma-
 ris insulam, quæ Venetis multa, ad classem necessar-
 ia, præter alia denegarat, inuadit, & diripit. max
 Chio mediterranei aquoris insula occupata, Isidori
 corpus, inde Venetias asportauit, quum tamen diu-
 tius in ea insula hybernasset, Samum postea, apper-
 tente iam vere, Lesbum, & Andrum, Aegai ma-
 ris loca oppressit. quibus circa Cycladas gestis, Mer-
 thonem Peloponessi urbem, in ditionem receptam,
 opulenta ibi facta præda, atque inter suos diuisa, mi-
 litari præsidio munitam reliquit. inde præterue-
 ctus, Iaderam Veneto nomini infestam, memorabi-
 li apud ceteras rebelles vrbes exemplo, magna
 ex parte diruit, ac præsidio nudat, ne locus aliqui
 natura munitus, sedes belli fieret hostibus. Spalato
 deinde, ac Tragurio Pannorum urbibus, in ora Dal-
 matie, armis receptis, domum gloria & diuitijs
 plenus, trigesimo ex qua discesserat mense est re-
 uersus. nobiliss. apud posteros, si ut mirari, ita &
 imitari in animum inducerent, virtutis & religio-
 nis ex exemplo. Verum quoniam, neque maius est ali-
 quid, neque admirabilius, quam quod is qui multos
 viderit, seipsum deponam viuat: nihil enim unquã
 cum altera virgine, laudeque gesserit, nisi in ipsam
 ani-

animi modestiam, oculos prius detorqueas. tanta qui-
 dem fuit Dominici Michaelis, vel animi modera-
 tio, vel etiam in patriam charitas, ut Siciliae Re-
 gnum sponte sibi oblatum, forti animo negligeret.
 Sed nihil magis decorum, Dominicus Michael, fe-
 cisse in ea expeditione est visus, quàm quòd summo
 honore in patriam attulit, lapidem illum, super què
 Abrahamus, Dei iussu, Isacium filium voluit inte-
 rimere. atque eum super quem, Moses, Deum est al-
 locutus, & illum super quem, Christus humani
 generis servator, apud Tyrum, discipulos docens se-
 debat. quem unum eundemque esse, multi affir-
 mant. is spectatur hodie, super altare, in edicula
 Io. Baptistæ, quæ nunc aurea æde comprehenditur,
 ea parte, qua ad fori portam, vel ad geminas colu-
 mnas itur. attulit & veram quandam Christi ima-
 ginem, parieti affixam ad Ianuam ediculæ Io. Ba-
 ptistæ, in ipsa D. Marci æde, ubi Lampades, aliquot
 matutino tempore accenduntur. cum his etiam ve-
 here curavit, lapidem ex porphiretico marmore,
 miro naturæ artificio cavatum, ubi nunc in eodem
 templo lustrantur infantes, adduxit postea secum ex
 Pera ablatum, D. Donati corpus. Huius Ducis
 tempore Cathedralis ecclesia arsit, quam Bonifa-
 cius

cuius Faletrius Episcopus, Vitalis Michaelis successor, postmodum instauravit. Marcus præterea Iulianus, patritij ordinis vir, publicam Charitatis eadem, cum Canonicorum Coenobio erexit, templum nunc splendidum, præcipuaque religione præditum, cui nobilissimum conclaue, cum celeberrimo collegio accubabat. Dux autem cum Rempub. annos vn decim, magni ac fortis animi iudicio gubernasset, extremum vitæ diem, morte confecit, & pub. funere est elatus. eius sepulchrum, in vestibulo D. Georgij, è regione fori, maioris cognomento ductu, hodie conspicitur.

PETRI POLANI

Elogium.

NON possum sine magno, grauique piaculo, memoriam tui Petre Polane, tacitus in præsentia præterire. nam Dominici Michaelis Ducis soceri tui secutus exemplum, belli pacisque artibus longè optimus, ac summis animi, corporisque donibus ornatus, patriam legibus, ac præclariss. institutis fundare, opera & consilio tutari, optimum factum, semper es arbitratus. Tradant scriptores, quos sequi hac

hac in parte duximus, sub prima huius Principis i-
 nitia, Fanum Piceni, seu Umbriae amoenissimam
 urbem, in Adriatico littore, inter Pisaurum, &
 Sennogalliam positam, quia diutius, à finitimis bel-
 lo, & armis acerrimè vexaretur, ultro sese, & ci-
 uitatem, in Venetorum fidem, & amicitiam con-
 tulisse. ex quo nostri semper eos, non modo tuen-
 dos, sed etiam augendos, atque honestandos volue-
 re. Fannenses pecuniam, & mille olei libras, an-
 nui tributi nomine, ad aureæ Martianæ ædis usum,
 sunt polliciti. Constat non multò post, arma à Vene-
 tis sumpta, contra Pisanos, veterem iniuriam, sibi
 à Ioanne Michaeli Ducis filio, & Henrico Conta-
 reno apud Rhodum illatam, ulcisci volentes; plus
 tamen cladis, quàm intulerant acceperunt, gravio-
 resque in dies calamitates, subire videbantur, nisi
 Eugenij illius nominis I I I. Pont. Max. autho-
 ritas intercessisset, qui Pisis oriundus, iniquissimo fe-
 rebat animo, civium suorum stragem. Sed Po-
 lanus interim, ut civibus, & patriæ consultum à se
 prudenti consilio, in posterum videretur, cum Dal-
 matis egit, ut quandocunque Veneti Principes, in
 hostes mouerent, aut quindecim navium classis, sub
 Venetis signum, in altum educeretur, singulae vr-
 bes,

bes, singulas triremes, alia ve ad classem opportuna instruerent. Patawini à Venetis hoc tempore, ob finium discordiam defecere, trecentique ex ipsis postea in pugna capti, atque aliquandiu custoditi, sine precio postmodum dimissi fuere. quod ad clementiae famam conciliandam, multum contulit. ex eo enim facile patet, Venetos tam clementia humanitateq;, quam militari etiam virtute, multas gentes, & populos vicisse. Sed dum hæc in Venetia fierent, Rogerius, Rogerij comitis Sicilia filius, mortuo Gulielmo Apuliæ Duce, non Dania modò, sed magna Græcia, Lucania, Campaniæque potitus, Italia Regem se dictitabat. atque inde deuictis ingenti clade, in Aethiopia Saracenis, & Tuncetis Rege, sibi tributario effecto, ensis capulo, prospeto, feliciq; rerum successu auctus inscripsit. Apulus & Calaber, Siculus mita seruit & Apher. Is Hemanueli etiam Imp. bellum indixit, indictum fortiter gessit. vastata est omnis Græcia ora, & Byzantium. In cuius gratiam à Venetis, contra ipsum Rogeriũ, classem celeri studio, parari est decretum. hanc cum Polanius Dux, eo animo ductaret, ut in Rogerium moueret, fœdissima tempestate superueniente, triremes per aliquot dies, non parum iactatas, apud Capulas

E

prulas

prulas continuit. ubi Princeps vel prægravante ætate, vel aeris intemperie graui morbo confluctatus, in deploratam valetudinem incidit. placuitque ex Senatusconsulto, referente Dominico Mauroceno, qui Polano in sedem successit, ut Dux in patriam, rediret: atque Ioannes Polanus Ducis frater, & Rhainerius filius, classi præficerentur. qui accepto Imperio, cum ad Corcyram insulam; Adriatico sinu, irrequieto cursu emenso deuenissent, eam ferociter inuadunt, modicoque negotio, ex hostium manu, vi ereptam, militarique præsidio munitam, Imperatori restitunt. hinc discessi Corinthum Achaiae caput, totiusque Græciæ decus, atque nobilissimū quondam totius Europæ Emporium, & Thebas præclaram Beotiae urbem, in potestatem accipiunt. mox omnia Rogerij loca tumultuosè inuadunt, cum strage rerum omnium, quacunque irent. Postea Rex prælio à Venetis fusus fugatusque, nauibus viginti amissis, trepidus & inglorius, fugam arripuit, inde nostri magno impetu auersi, Siciliam aggrediuntur, omniq; iniuriarum genere affligunt. Oppida munita, improvisu aduentu capta, & incensa, multarum ætatum opera, clarissimaque virorum monumenta, miserabiliter extinguunt. parum mi-

nimumq; abfuit, quin infulam ferme omnem, sua
ditionis fecerint. fuit igitur eo tēpore Gracia, à ca-
lamitofa praelio, Venetis armis defenfa. Ducis in-
teritus, qui non multò victoriam præcefferat, in cau-
fa fuit, quo minus, frater & filius, maritimi Du-
ces, ob rem præclare gestam, gloriose triumphar-
ent. hoc Duce Bonfilius Michael, qui in feruato-
ris phano, Vicarium agebat, cum cæteris qui ibi rē
Diuinam faciebant, Canonicū dogma fufcepere. nec
multò poft Clementis adem, inter almi fpiritus, &
gratiarum Cœnobia, Rexus Gratilofus conftitue-
cit. quo etiam tempore inter Adrianum & Ma-
iurbium, Iacobi cognomento palæftris diuerforium,
Vrſi Baduarij, & Ioannis Troni opera eſt erectū,
quem locum Ciftercina virgines olim tenuere; nunc
ſacrorum curam, ibi Franciſci gymnopodes habet.
Sed Polanus cum Ducatum annis vnde viginti te-
nuiffet, vitam deſeruit, funus Marianum, ad D.
Cypriani eſt elatum.

MAUROCENI EIVSDEM CO-
gnominis, & Marini Gradonici
Elogium.

NON minorem triumphis speciem, retulisse
 videri possunt, Maurocenus eiusdem cognominis,
 Dominici Ducis filius, & Marinus Gradonicus
 collega, ex omni patritio ordine viri lectissimi, qui
 Anthonitanis, navali praelio devictis, ac quinque
 eorum triremibus captis, contra Histros, mariti-
 mis latrocinij diutius assuetos, quique omni tempo-
 re, in praeda, & sanguine versabantur, triremes
 quinquaginta, foelicissimis auspicijs educentes, Po-
 lanos primò oppugnare, atq; armis aggredi ceterant.
 Quare ubi literis & nuntijs, oppidani certiores sunt
 effecti, bellum maximum & formidolosum, contra
 eos per Duces decerni, atque parari, Venetos Impe-
 ratores, confestim per caduceatores monent, atque
 ad concordiam hortantur. nihil tam populare arbi-
 trati, quàm ut depositis utrinque ferocibus animis,
 aquis conditionibus, in suam amicitiam rursus reci-
 piant. Assentiuntur Veneti, qui nihil unquam
 maluerunt quàm pacem, quique sola laude conten-
 ti, nihil ex victis hostibus præter victoriæ nomen,
 sibi

sibi quaesivere. Quare post varias hinc inde conditio-
nes oblatas, has postea libens uterque populus est cõ-
plexus, ut bina millia pondo olei, Martiana edi,
quotannis persolueret. Parentini tunc suis viribus
diffisi, auxilias copias, quoties Dux in aliquos
momisset, sunt polliciti, hos Hemoneses secuti, non
auxiliaria tantum arma, sed annuum olei tributum,
daturus se constituerunt, quibus rebus compositis,
Maurocenus & Gradonicus, absque ulla occisio-
ne aut strage, domum ouantes sunt reuersi, atque à
Dominico Mauroceno Duce, & ciuibus, benigne
fuerunt excepti.

VITALIS MICHAELIS

Elogium.

HIC à pace primum auspiciatus, autum in-
ter Venetos, & Pisanos inflammatum odium, ani-
mi facilitate atque clementia leniuit. Sed tranquil-
lo otio diutius perfui, aduersante praesertim fortu-
na, ciuitati non licuit. Nam Hemannuel Constanti-
nopolitanus Princeps, homo haud miti ingenio, ne-
que mansueto, sed qui multa in Venetos, per sum-
mam iniuriam, & contumeliam perpetraret (ut

Græcum hominem possis agnoscere) indignè ferebat, Venetos noluisse contra Gulielmum Siciliae Regem, qui Rogerio successor est datus, arma sumere. Quare oblitterata veteris beneficii memoria, à Venetis paulo antè accepti, qui sociali bello, Græcorum fortunas, æque ac suas, contra Rogerium Siciliae Regem, impensè fuerant tutati, contra eos subito impetu arma mouit; Venetosque omnes, qui in tota Græcia mercaturam fecerant, custodiri iubet: percusso prius fœdere, cum Stephano Pannoniæ Rege, Venetorum hoste infestissimo, quo Duce, Spalatium, Tragurium, & Ragusium Dalmatiæ vrbes, vafro callidoque Græcanico commento diripuit. inde nēgōtiorēs omnes, quos recenti decreto, totius Græciæ emporia, frequentari denuò iusserat, simulataque pace, per nuntios, fide publica euocarat, votoque, contra ius gentium, comprehendi iubet; eorumque bona in publicum redigunt. Sebastianus Ciani interim, & aureus Anastropetrus, qui spe renouanda amicitia, Byzantium legati nomine petierant, magnæ quidam inter Venetos, existimationis viri, qui Ducelem postea dignitatem sunt adepti, tanta reuerentia uehementer commoti, Venetias subito itintro

ε

repe-

repetunt; cumque tam infandum facinus, in Senatu de more retaliissent, Vitalis Dux, in quo summa elucebat virtus, & in periculis fortitudo, nihil in tam aperto rerum discrimine cunctatus, triremes centum, intra dies totidem, onerariasque viginti parari, omnibusque ad bellum necessarijs instrui iubet, quibus Histri, ex pacto antea cum Venetis facto, decem addidere. Statimque ipse oram soluens, Leonardo filio pro Duce relicto, vrbes prius ab hoste vastatas, inditionem recepit. Eubœam deinde & Chium, Aegei maris, ac Imperij loca, hostiliter inuadens, nec ætati, nec sexui parcendum duxit, in quo prælio maxima operis pars, Vitalis Michaelis fuit, qui cum pugnandi artem, & audaciam ostendisset, consilio etiam omneis anteibat. Quare Hermanuel Venetis armis oppressus, veritusque regno deturbari facile posse. Legatos iterum sibi mandari, avidissime postulat. missi Antistes Equilinus, Græci sermonis non ignarus, & Manasses Baduarius, vir Consularis, per quos Græcus, promissa tandem bonorum restitutione, æquis postea conditionibus pacem impetrat. nec quieuit tamen, quin solita perfidia usus, aduersi aliquid, contra Venetos strueret; nam dimissis legatis, cum exploratum haberet,

beret, Imperij vires, longè inferiores esse, quàm Venetorum, nec ob id cum eis congregari auderet, fontes & flumina, unde Veneti aquam hauriebant, veneno infecit, ex quo pestilentia subito exorta, ex nostris quàmplures absumpsit. periere tunc, aduerso fato Iustiniani omnes, cuncti enim pro charissimæ patriæ salute, & pro Reip. incolumitate, arma sumpserant. ne autem Iust. familia tam benè de patria merita, funditus interiret, Dux qui hoc vnum præter alia ciuitatis incommoda permolestè ferebat, cū Alex. Pont. illius nominis III. per litteras & nuntios egit, vt Nicolaus eiusdem familiæ, qui sacra Deo Opt. Max. ad D. Nicolai littorei faciebat, à Canonibus ea in parte solueretur, liceretque ei ad suæ gentis sobolem restituendam, Amam Vitalis Ducis filiam, quam vnicam habebat, vxorem ducere. concessit eam veniam impunè Alexander Pont. dederat enim eodem exemplo paulo antè huiusmodi facultatem, Constantiæ Gulielmi Sicilia Regis filia, vt soluto tunc religionis vinculo, ad prolem suscitandam, Henrico Imperatori, Fridarici Ahenobarbi filia nuberet. Sed faustissimæ Iustinianæ nuptiæ fuere. nam liberos mares sex, foeminas vero tres, ex eo tam faelici coniugio susceperunt.

quo

quo pacto familiam penè lapsam, è tenebris in lucē restituere. mox Nicolaus pristinae castitatis & religionis haud immemor, ad Coenobium redijt, adificatio prius non longè à Torcello Virginio, quod D. Adriano dicatum esse voluit, in quo Anna uxor, monasticam vitam, ad supremum usque ætatis tempus, sanctissimè egit. clauerunt ambo multis miraculis, perstititque ad patrum nostrorum ætatem, tabula quadam, in eadē Nicolai littorei, in qua utriusque imago, magna cum admiratione spectabatur. Ciuitas verò percussa, ob tam atrocem, tamq; funestam rem, quæ urbem quoque ipsam, adeo sæuēte morbo populabatur, ut animam agentium corpora, terrā altè lateque effossa, miserabiliter obruerentur. In Ducem, totum id malum populus contulit, quæ in summam ciuium inuidiam adductus, septimo & decimo, sui Principatus anno, est interfectus. funus ad D. Zachariam delatum. hoc duce, Procuratoria dignitas, quæ ampliss. est, & Principi proxima, tunc primum in vrbe fuit exco-gitata. obtinuit eam primo Angelus Faletrius Ordelaphi, Ducis filius, cui templi aurei cura, fuit deman data.

SEBA-

N V L L V S certè priorum Ducum, ad hanc
 diē, nec contentionis magnitudine, nec celeritate confi-
 ciendi, Ciani trophea potuit adaequare. Siquidem
 gloria fuit illustis, ac peruagata multorum, amplif-
 simorumq; , vel in suos ciues, vel in patriam, vel in
 omne genus hominum, fama meritorum. omnia. n.
 decora, & insignia, quibus Imperij Veneti dignitas
 fulget, huic accepta sunt ferenda. Enimvero obla-
 trent licet multi, ceteriq; urbis amplitudini, atque
 splendori, improbè inuideant, hæc quidem ciuitas,
 Alexandrū. Pont. Friderici Athenobarbi Imp. in-
 fidias fugientem, atque ideo Venetijs, intra chari-
 ritatis Cœnobium, ignoto uiliq; habitu. multis ta-
 ctum fluctibus, totaq; Europa exulem, atque ino-
 pem, quique totius Italia Principum fidem, suspe-
 ctam habebat, tatenper excepit, & fouit. Quare co-
 gnita ab Imp. Veneris bellum denuntiat, eosq; impe-
 rij hostes appellat, minæ non vulgares legatis pro pa-
 ce cum Pont. missis adduntur, atque ira percitus,
 omnes suas vires in eos intendit, milites statim scri-
 bit, omniaq; parat, quæ ad belli vsum necessaria
 vide-

videbatur. Verum Cianus triginta longis navibus
 comparatis, accepto de manu Pont. qui rem Divinā
 fecerat vexillo, his verbis; perge Ciane, & Vene-
 tum nomen inuictum, iuvantibus Djs presta. qui
 felicibus auspicijs oram solvens, Friderici Impera-
 toris filij classem, quam quinque & septuaginta tri-
 remium fuisse constat, iuxta Salborium Histriae pro-
 montorium congressus: locus alioqui ignobilis, sed
 qui victoriae magnitudine, clarior aliquanto sit effe-
 ctus. quo in loco, extant adhuc carmina quaedam, in
 antiquissimo marmore incisa, in pariete templi D.
 Io. Baptista, quae tantae victoriae monumentum, te-
 statum relinquunt. Divina ope, parata victoria, nul-
 la cedes, nullis captivis ex Venetis, hostium tamē
 multi desiderati, longe etiam plures captivi sunt
 effecti. duabus praeterea Otthonis navibus, in ipsa
 pugna, medijs aquis obrutis, octo & quadraginta
 captis, in quibus Imperatoria fuit, cum Otthone ip-
 so, qui Venetias vivus ductus, magnam triumphū
 speciem exhibuit maximumq; Principi, & pa-
 triae decus praebuit. Vnde Alexander Venetorum
 opera, longo post tempore, pristinae suae dignitati
 restituit, pax inter ipsum, & Imp. mox concilia-
 ta, Veneti Principis maiestatem, multis tropheis &
 fascibus,

fascibus, quibus Princeps hodie utitur excoluit, at-
 que inde maris desponsationem, & culparum om-
 nium veniam, cum Marcianam adem, tum chari-
 tatis, & Iacobi de Riualto iniurientibus concessã,
 statis quibusdam diebus constat. quæ sunt & erũt
 (& si scriptorũ hac in re variat fides) monimen-
 ta tantæ victoriæ sempiterna. Nihil enim in tanta
 rerum gestarum gloria contingere potuit, aut ad il-
 lud præsens decus pulchrius, aut ad nepotes memo-
 rabilius, quàm ut is Princeps, supplex Venetias
 peteret, quæ plures olim gētes et populi, flexo antea
 poplite adirēt. nec ab re factum à patribus arbitror,
 qui totius belli seriem, in suo comitio, celebri pictu-
 ra, exprimi publicè decreuerunt, ut res latius in vr-
 be vagata, maneret ad posteros. edixit præterea, ut
 quoties Princeps in publicum prodiret, patres fre-
 quentes semper adessent, atque carulea vestimen-
 ta, eaq; annua, sub natalitia festa præcomibus, sin-
 gulo quoque anno liberaliter donarentur. Multa
 insuper extant huiusce Principis, in patriam orna-
 menta. nam geminæ sũt columnæ teretes, præstan-
 ti forma, Cōstantinopoli, ad nos aduectæ, in ea Mar-
 cianæ arcæ parte, quæ ad meridiem spectat, eo Du-
 ce sunt erectæ. ibi nunc fontes capitali supplicio af-
 ficiuntur

ficiuntur. Hic bipartitam maiore Eurippo ciuitatē,
 ligneo ponte, omnium maximo, primus iunxit, qui
 à Germanorum emporio, ad Riuumaltum excur-
 rit. Indè exhaustum ærarium, ea temporis nouita-
 tē, quadam mutui ratione, à Vitale Michaelē Du-
 ce, huius nominis I I. frustra antea excogitata, in
 melius restituendum curauit. Splendidam quoque,
 aureamq; D. Marci adē, in hanc ipsam, quam
 nunc aspicimus formam, acceptam multi roserūt.
 Tabulamq; auream, dignitatis eximie, gemmis et
 margaritis instaurauit & auxit, testes sunt literæ,
 in ea exculta. erat tunc Angelus Faletrius tantū-
 modo procurator, Verū post ampliss. Ciani Ducis
 legatum, quū ille duplici curæ impar esse crederet-
 ur, alter fuit suffragio creatus, vt hic sacris Thesau-
 ris, ille recentioris legati procurationi præesset. fa-
 maq; est, illam piam nummorum dispensationem
 per procuratores, pauperibus tunc primo institutā.
 Is antiqua illa, simplici suffragiorum ratione,
 duodecim virorum suffragio, qui Michaelis Ducis
 parricidium fuerant vlti, Dux omnium qui in ciui-
 tate fuerant locupletissimus, incredibili omnium la-
 titia est declaratus. qui alium postea eligendi ordi-
 nem, aliquāto cautiorem, supremo sui Ducatus an-

no instituit. Illam quoque pecuniæ largitionem, quam Principes, altero à suæ electionis die, per fori euecti, in argumentum, vel lætitiæ, vel liberalitatis; profusè effundunt, gratia simul & beneuolentia, multitudinem deuincire cupientes, ab hoc ipso excogitatam video. Hic prægravante ætate, & morbo, seipsum abdicans, ad Georgij Phantum, è regione fori concessit. ibiq; non multo post vitam deseruit. octauo sui Principatus anno, eius sepulchrū marmoreum, in ipso Cœnobij vestibulo cōspicitur, ubi omnium sacerdotum collegia, quottannis suis manibus parentare, testamenti sui tabulis sanxit. vrbe prius opt. institutis ac legibus, magnificentissimq; operibus illustrata. Petrum filium, qui post Henricum Dandulum Ducalem sedem, omnium consensu est adeptus, heredem ex asse reliquit, ea tamē lege, et quasi Diuinaret, ut si absque liberis è vita decederet, omnes familie sue fortune, quæ omnium amplissima habebantur, partim D. Marci ædi, partim etiam D. Georgij Cœnobio ascriberentur. ex ipsismet postea testamenti tabulis, in imo contra illud addidit, ut singulis carceri Mancianæ mancipatis, duo pannes & vini mensura, pietatis causa quottidie darentur.

Henrici

HENRICI DANDVLI

Elogium.

SALVE tu quoque heros magnanimus, in hoc fortissimorum Ducum albo, & gentis nobilitate, et animi robore, meritò referende; qui nisi Rep. prefuisses, eam minime, tam claram tamq; illustrē hodie videremus. In quo certè viro, nescias quid prius laudes; nam cum in bello gerendo, fortunatissimus sit. visus, in rebus etiam agendis, consilio plurimum prestitit. quippe cum Byzantium, pro pace cum Hemanuele Imp. impetranda petisset (qui præter incommoda multa Venetis data) Aucontanos ab eis alienavit, & Stephanum Pannoniæ Regem, callido vafroq; ingenio, contra eosdem concitavit, adeo certè à Græco, scelesto alioqui, et perfido homine, indignis est habitus modis, quòd constantius, liberiusq; Remp. gessisset, ut obiecta sibi, contra ipsa gentium, antè oculos, candenti lumine, aenea tabula, visu penè fuerit captus. Hic postea eo in primis nomine, cum honoribus etiam ampliss. & laboribus maximis, pro Rep. perfunctus esset, Dux magnifico patrum ac populi consensu creatus, maiorem quàm antea operam, patria optimè de se merite

rita, impendere accuratius contendit. Enimvero Polam & Mugliam, Histriae ciuitates, quae à Pisanis fuerant occupatae, Io. Basilij, & Thomae Faletrij ductu recipit, quarum magnam partem diripit, direptam incendit, earumque moenia, haud vno loco disiecta, ne hostis amplius se eò reciperet, solo aequat. Sic Polanis rebus accisis, Bonifacius Monferratenfis, & Balduinus Flandriae comes, alijque Galli Duces non pauci, Venetias venerunt, ut contra Turcas Saracenosque, loca sacra, temerario ausu, ac nephando prorsus, execrabilique scelere infestantes, communi animo consilioque moueret. Sacrum illud bellum pietatis causa susceptum gestumque, perfici non posse videbatur, nisi Graeci prius, infida perniciosaque gens, quae aliquantulum à recto dogmate, dissentire videbatur, ad officium reuocarentur. Sed ut facilius eis, ad rem tam opportunam, tamque Reipublicae christianae necessariam peragendam, aditus pateret, Venetorum opem deposcunt. Quare Henricus pub. priuataque ira vehementer incensus, ob violatum legatorum ius, quod penes cunctas nationes, sanctum habetur, opinione celerius classem parat, humanis stimulis est religio addita (huic enim non res Veneta solum, sed religio ipsa omnium maxime

CHYÆ

cura fuit, laboravitq; plurimum, non tam ut maxima, opulentissimaq; ciuitas esset, argenti & auri possessione, quàm ut felicissima, & virtutum ornamentis celeberrima haberetur) Quamobrem Gallorum Ducibus socijs, sacrisq; auspicijs ritè peractis, Rhainerio filio pro Duce relicto, Idib. Octobribus, Venetijs profectus, omnem Illyrici oram recepit. nam Histri, Lyburni, Dalmatæq; , Pyratice facitantes, & præsertim Iadertini, qui à Venetis quintò iam descuerant, Vngarorum partis secuti, bello tunc à Venetis fuerunt domiti, atque ob suam perfidiam, ignominia affecti. Pannoneque hoste, inde armis expulso, leges acceperunt, ne quid postea turbulenter, temereue committerent. reliquas autè vrbes, quæ adhuc in fide permanserāt, in officio prudentissimè continuit. Histris etiam tributarijs effectis, & præsertim Tergestinis. Byzantium mox suo ductu adnauigās, cum classe ducētarum, ac quadraginta nauium, Alexium Iuniozem, Isatij filium, in Regnū restituit, quo postea per fraudem, à Murciphilo, scelestissimo homine, è medio sublato, urbem ipsam Venetæ felicitatis æmulam, ipsdem socijs, Græcis prius ademptam, Latino nomini asseruit, sicque malè partum Imperium, cum vita simul,

F mul,

mul, ignominiosè *Mauricophilus* amisit. Capta vr-
 be, in quo pugnae ardore, *Dandulus* miram virtutè
 præstitit, omnia prius fuerunt emendata, quæ antea
 minus ritè, secundum christianum dogma fiebant.
 deinde Duces in vnum collecti, *Balduinum Flādræ*
comitem, Imperatorè eligunt. *Thomas* vero *Mau-*
rocenus, *Veneti* patritijq; sanguinis vir, primus *Pa-*
triarcha est dictus (ita enim inter se prius conuene-
 rant) vt *Veneti Antistitem*, quem mallent elige-
 rent, si *Gallis Imperium* sortè cessisset, ne penès unā
 gentem, utraque essent dignitates. *Thomas Pa-*
triarcha Romam profectus, ab *Innocen. III. Pōt.*
Max. sacris est initiatus, mitraq; & lituo pastora-
 li insignitus, postea *Constantinopolim* reuersus, *Bal-*
duinum Imperiali sthemate inaugurauit. præda
 ingens tunc parta, auri, argenti, gemmarum, mar-
 garitarum, præciosæ vestis, & suppellectilis, mul-
 ta græcanica opera; et præsertim, quatuor illi aenei
 equi, qui in vestibuli supercilio templi à fronte alacri
 statu prominent, opus est illud *Lysippi*, à *Tiridate*
Armeniorum Rege, *Neroni* primò donati, mox à
Constant. Imper. Byzantium aduecti, indè postea
Danduli opera *Venetias* aduecti; magnam de se
 spectantibus admirationem præbent. eo n. gradu
 motuq;

motuq; corporis stant, ut iamiam desilire, in subie-
 ctam planitiem pariter omnes velle videantur. te-
 statur Bernardus Iust. historię scriptor grauis. vi-
 disse eos aliquando in gemma signatos, atque Ro-
 mae, dum ibi legatum ageret, in arcu triumphali Cō-
 stantini sculptos. Luciae præterea corpus, quod è Si-
 cilia, Constantinopolim fuerat allatum, Venetias cū
 classe vehicuranit. Gallus verò Princeps, Henri-
 co Duci, quoniam in eo bello, clara egregiaq; faci-
 nora edidisset, Lilia in suis insignibus, deferenda in
 posterum concessit, edixitq; ut in ea urbe, Venetus
 magistratus perpetuo esset. Adiecit postea Dand-
 lus, Veneto Imperio, quartam totius Romaniae Prin-
 cipatus partem, quo nomine, deinceps Veneti Duces
 sunt appellati, atque Imperij nomen tūc primò sunt
 adepti. Cretamq; insulam patrie adiunxit, inde Ra-
 gusium, & Dyrrhachium, atque Corcyram, ubi
 Iacobum Delphinum praesidi loco relinquendum
 iussit, Thoma Maurocem Antistitis ductu, qui Ro-
 ma discesserat acquisiuit. plura quoque, cum ad
 Reip. statum, quam suo consilio stabilivit, tūc ad
 religionem ipsam, Deique Opt. Max. cultum spe-
 ctantia, eo Duce sunt acta. & nisi inopportuna,
 eiusdem Principis mors contigisset, Veneti Imperij
 F 2 gloria,

gloria, longè maxima, eiusque fines longius quoque, tanti viri auspicijs processissent; qui nonagenario maior, teritiodecimo Ducatus sui anno Byzantij, vitam naturæ reddidit, atque in atrio D. Sophiæ sepultus. fuerat ea ædes à Iust. Imperatore, multò antea condita. eius cadaver postea effossum à Maumethe, secundo Turcarum Imperatore, Amuratis filio, qui Constantino Imperatore, ciuitate, & vita spoliato, vrbeque totius Orientis nobilissima potitus, in qua Christiana pietas, millesimum ac centesimum, supra nonagesimum annum floruerat, sacram Sophiæ ædem, prophanam fieri, impio iussu voluit. Imperatoria arma, quibus Henricus fuerat indutus, ensisque & clipeus, aliquandiu penes Turcarum Imperatores steterunt, mox vero à Solymano Selymi filio, Gentili Belino, pictori sui temporis egregio, qui è Venetijs Byzantium euocatus, regiam multis tabulis, rerum nouarum, ad oblectationem, & Maomethis imaginem pinxerat, dono data fuerunt. atque Venetias ab eodem asportata, Marco Dandulo, Doctore & Equiti præstantissimo, Mathæi Equitis Viri clarissimi, patri optimo atq; integerrimo donata. Sed Marcus ut erat excelso animo atque inuicto, cum ab eo

Princi-

Principis, originem non habere affirmaret, ob idq; sibi munus illud minus competere existimaret, ea fide Opr. Henrici Principis successoribus deferenda curavit. Duce vita functo, ne Veneti, qui in ea urbe, tamquam in nouam Coloniam, nominibus datis, veteris patriæ ferè immemores habitabant, sine aliquo magistratu essent, Marinum Zenum Prætoram, concordie electione exarunt, fuitque primus, qui nouum Byzantiæ magistratum gessit. Inde Zenæ familiæ, benè optimæque postea cessit, ut si quando magni aliquid, inter Senatum Venetum, ac Turcarum Duces agi oporteret, per Zenos viros Patritios fatali quoddam euentu, exequi semper videretur.

R A I N E R I I D A N D V L I , E T
Rogery Permarini Elogium.

V I C T O R I A contra Græcos parta, alijs peremptis, alijs bello subactis, ut Imperij loca, quæ ex fœdere cum Gallis icto, ad Venetos iure belli pertinere videbantur, melius commodiusque, Venetæ ditioni adiungerentur (quarta enim captorum oppidorum pars, Venetis cessit, omnesque Aegæi

ferè ac Ionijs maris insulas , ea de causa sunt adepti) classis non parua , rebus omnibus est instructa Rhainerio Dandulo , Henrici Ducis filio , & Rogerio Permarino , Procuratoria tum dignitate illustri , egregijs propugnatoribus , omniaq; presenti animo administrantibus præfectis : egressa classis , in ipsis Hadriatici maris finibus , cuius nulla pars , à periculo , cæde , ac latrocinijs vacua erat , Leonem Vetrantum Genuensem , prædonem nepharium , pyratice incursionibus nauigantes uexare , & rebus spoliare est aggressa : quem memorabili prælio , cum nouem longis nauibus captum , Corcyram adducunt . ibiq; publicè laqueo , præpostera veluti morte , vitam finire iusserunt , eo prius ostentandi gratia , viuo per insulam à Venetis non multò antè receptam ducto . In quam Insulam , tanquam in Coloniam , vel in quam rem magis meus inclinât animus , Petrus Michael , Stephanus Foscarenus , & Sigibbertus Quirinus , sunt missi . Mox classis Veneta , Methonem & Coronem Insulas , quæ tanquam pyratum domicilia videbantur , expugnat , quas Raphael Zenus , præsidio custodiuit . Cæteras deinde Aegæi maris Insulas , quæ Constantinopolitano paruerant Impe-
rio ,

rio, partim patriæ, partim priuatis hominibus vindicatas, eiectis prædonibus præsidio firmat. (erat enim ea profectio ex Illyrico, in Ionium & Aegæum euntibus, maxime pestifera, ac pernicio-
sa) interim Græcus quiddam Regulus, Henri-
cus nomine, Malliacus comes, Ligusticis nau-
ibus fretus, Cretam Insulam, centum olim urbium
fama clarissimam, ac omnium quæ sunt in Ae-
gæo, Cretico, Lybio, Aegypto, ac Carpathio
mari celeberrimam, ausus aggredi, atque armis
hostiliter tentare, eamq; ferè totam, in ditionem
receperat, nisi Rhainerius Dandulus, cuius ani-
mum iampridem, paterna gloria vehementer
incenderat, affuisset, cui duplicata classe, Impe-
rium est demandatum, à quo adductis triremibus
ad infestissimam Insulæ partem, hostis adeo forti-
ter est repulsus, ut non solum Insula Venetis ar-
mis sit defensa, sed quatuor etiam Genuensium na-
ues, cum ipso Henrico captæ, in Danduli pote-
statem deuenierint. Regulus ipse ultimo supplicio;
Imperatoris iussu est affectus. Per id tempus gra-
ta patria, Rhainerium Dandulum, in demortui
Gratiani Georgii locum, procuratoria dignitate,
inter Venetos augustissima, honestauit, & au-

xit. Verum ad Cretensium motus, in posterum
 compescendos, Veneti, patritij plebeiq; ordinis vi-
 ros non paucos, pedites hos, illos equites, in eam
 Insulam, tanquam in novam Coloniam, pub. de-
 creto miserunt: cui Ducario nomine, Jacobum Ten-
 pulum, hac veluti prærogativa, quod Byzantii
 plura, integerrimè, innocentissimeq; perfunctus
 erat, præficiendum curarunt. hunc ego fuisse ar-
 bitror, qui Ducalem dignitatem Venetiis, post
 Cianum obtinuit. Neque tamen ligur, quem nun-
 quam Venetus, neque laceiscendum bello, neque
 tantandum putavit, inceptam provinciam deseru-
 it; quin dolo malo & astu, quibus gens ipsa, in
 Venetos semper est usa, Cretam seditione prius
 turbatam innadit, crebrisq; incursionibus detur-
 bat, atque Insulanos ad defectionem sollicitat, vel
 ob acre, præposterumq; illius gentis ingenium, vel
 quod egre ferebat hostis, binos Principes interce-
 pto, ignominiosa mortis genere fuisse affectos, ad
 eorum tamen insanos conatus reprimendos, Dan-
 dylus fortiter, strenueq; obstitit. Breuiq; est tota
 ea Insula pacata, qui cum triumphum sibi de-
 cerni cuperet, Creticq; agnomen adipisci, nihilq;
 minus, quam insidias timens, ab hoste improvise
 prælio

prælio circumuentus, venenato telo transfigitur; ut tamen dignam, virtute sua, mortem obierit. eius corpus Candaci (est ea vrbs hodie celeberrima, ac totius Insulae emporium) funebri pompa sepulturae datum. Fuit ea res origo, & quasi seminarium maximae cladis, hinc inde acceptae, & illatae, inter Venetos & Genuenses, cum quibus usque ad ultimum suae gentis, & libertatis interitum, est pugnatum.

LEONARDI QVIRINI, ET

M. Gussoni Elogium.

VIX fuerant Veneti, Cretensium rerum negotio, & cura, quae maxima certe fuerat, soluti; quam in maiorem postea molem, maiusque discrimen, urgentibus fatis inciderant. Nam Vataxus graecanici sanguinis vir, qui ea temporis nouitate fretus, quae Veneti ad Cretam, in ditionem retinendam, totis viribus nitebantur, quasdam Aegaei insulas occupauit, quum ad Cretae insulae nobilissimae imperium anhelaret; essetque, praesentibus iam Venetorum armis, illius potiunda deplorata spes, vafro ingenio, aliud iter ingressus, cum Exagonarum

rum Rege, *foedus de Byzantio invadendo percussit*. erat tum Byzantiæ Prætor ex iure iam antea, per Henricum Dandulum Ducein in ea urbe, iure belli quesito, Theophilus Zenus, vir neutiquam negligendus. Cæterum & coloni ab initio missi eò aderant. Sed Zenus non impiger, cum imminentis belli apertum periculum cerneret, Senatum ea de re certiore facere optimùm arbitratus, Principem, & Patres, per nuntios, quo in discrimine, res tanti Imperij, armis & uirtute parti, in præsentia esse uiderentur, monet. qui nec tardandi, nec differendi facultatem esse, maturè perspicientes, Leonardum Quirinum, & M. Guffonium, lectissimos uiros, ualidæ classi, ex Senatus consulto præficiunt. qui nihilo segnius Spartam ornare, omniq̃ue officio, ac potius pietate contententes, oram feliciss. auspicijs soluerant; decreuerantq̃ue communi consilio, in Illyrico ad ea oppida perlustranda, aliquantulum commorari, quãdo Byzantium, ab hoste iam obsideri, subitum nuntium est allatum. quare maiori studio & diligentia, occasionem opportunissimam nacti, iter arripuerunt. quæ cum in cæteris rebus, tum in bellis, omnium gerendarum est mater, & opifex optima. Quamobrem inceptum iam iter perficientes, celeriter

ter in Hellespontum, classem traſciunt. imminebat ferociter barbarus Constantiopolitanis. Sed nostri non perculsi erant metu, non consilium, non animus defuit. nam cum hoste congressi, magis animis, quàm viribus freti, in certamen descendunt, omnia circumspicere, atque agitare cœperunt, summa sua prudentia quæ vera est, militaris fortitudinis parens. vicerunt egregie Veneti, præsentia & hortatione Ducum, estque tunc à M. Gussonio, cōstantius quàm audacius pugnatum, obijtque non solum optimi Imp. sed & militis strenui munera: victoriaque, quæ semper ad æquitatis partem inclinat, sunt potiti. præerat hostium classi, Leo Gaualla, fama ea tempestate illustris, cum quò Veneti fortiter dimicantes, etsi viribus longè inferiores essent: rem tamen fortitudine & celeritate prosperè gesserunt. quatuor & viginti hostium navibus, à Venetis interceptis, cæteris metu & insectatione disiectis. præda militibus est concessa, addita est victis ignominia, captivis enim antennis religatis, triumphali velificatione, Byzantium urbem, adhuc trepidantem ingressi, obsidione levarunt. excipientibus magna cum lætitia & plausu oppidanis. rebus ita pacatis, quibus nihil tum fieri potuit honoratius,

cum

cum paucis diebus ibi essent morati, in patriam felicissimo cursu reuersi, ingenti letitia ex non minus illustri, quàm celeri victoria, ciuitatem affecerunt. Marcus Gussonijs vero, non minus armis, quàm religione clarus, Phanium virginis, quod nunc Crucigeri tenent, & Matthæi ædem, templa à suis, proprio ere fundata, donarijs non paucis ornavit.

ANDREÆ TEVPULI

Elogium.

SUNT & Teupulus, qui pro patriæ salute, in tot, ac tantas dimicationes, sese obiecere, maxima suorum maiorum decora, fortiaque & illustria eiusdem gentis facinora, quæ nequaquam fuerant à me silentio inuoluenda. nã ubi sublime aliquid, & excelsum versabatur, ibi semper ipigerrimè sese, et præclare exercuerunt. ex qua familia veluti ex equo Troiano, viri bello, paceque clari, genuino splendore, in lucem non pauci prodire. Inter quos enituit Andreas Teupulus, Iacobi Ducis filius, qui non minus laude, & rerum gestarum gloria, quàm Ducaria dignitate florebat; & Petri etiam frater qui Mediolani Præturam, magna sua cum laude egit; atque Ioannis, qui in gratiam Gregorij eius nominis

I X . R.

I X. R. Pont. (cuius preces aspernari, nō minus impium est, quā ab officio alienum.) quinque & viginti, nāmiū classem ad Appuliæ vrbes oppugnandas contra Fridericum Imp. Pontificis Ro. infestissimum hostem, Senatus decreto dūctant. Verū Andreas & corporis viribus, & animi magnitudine pariter insignis, sexaginta triremium præfectus, ferre opem patriæ, succurrere saluti, fortunisque communibus animum intendit; nec minus quicquam curæ habens, quā quòd geri è Repub. oporteret; cum classe, frumento, stipendio, cæterisque rebus, satis probè ornata, primò in Histriam venit, atque Polanos, qui ex antiquo iam fœdere, triremem dare neglexerant, fossa, vallo, propugnaculis, moenibus, & omnifariam munitionibus nudat; ne præsidium aliqua ex parte haberent, quos ne ad internitionem daret, pecunia mulctandos curavit. Inde per Hadriatici sinus læuam enauigans, Dyrrachium Epiri urbem, Ciceronis exilio celebrè appulit, ut triremes cum Genuensibus coniungeret. Enimvero Genuenses qui inducias in annos 9. Stephano Iust. & Marino Mauroceno, qui Ducalem sedem, post Teupulum tenuit, legatis ad id Romam missis, cum Venetis fuerant pacti, atque Gregorij Pont.

Pŏr. auctoritate addito anathematis spiculo sancitas,
 ab ijs per legatos petiere, ut sibi cōmuni nomine con-
 tra Pisanos, magno Friderici fauore fulcitos, auxilio
 esset, classem. n. supra centum trirēmum contra Ge-
 nuenses instruxerāt; quippe id in fœdere cautum ui-
 debatur, ut alter alteri, quandocunque opus foret, af-
 ferret opem, estq; ob id à Venetis, tam ualida clas-
 sis, magno illuc cum dispendio missa. Sed
 lygur in certamen ab hostibus prouocatus, nō expe-
 ctatis amplius auxiliarijs nauibus, in eos mouet
 atque trucidat. quo nuntio audito, Teupulus qui om-
 nia quæ ad militiam spectabat, optime nouerat, i-
 ter retro flectere optimum duxit nam cuncta Ae-
 gæi loca, in officio manere, per id tempus sunt uisa:
 Quamobrem classem iterum ad Polam, quæ resecis
 uiribus, denuò a Venetijs defecerat, duxit, urbemque
 (multò acrius quàm antea accensus) ferociter a-
 dortus diripit. uictos ad internitionem persequitur.
 omniq; iniuriarum genere affligit, nec alicui par-
 cit, nō minus ipse opt. Ducis, quàm fortissimi militis
 officio functus. deniq; nullū est cladis genus, quod tū
 ingrata Ciuitas, non sit perpeffa. His fortiter gestis,
 domum repetens, omnium ordinum consensu beni-
 gnè excipitur.

RHAI

RHAINERII ZENI

Elogium.

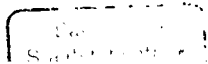
V I X fuerant ab *Andrea Teupulo*, exaucto
 rati nauta, quum aliud nepharium, omniq̃ue imbu-
 tum odio bellum subito oboritur. *Iadrenses* namque
 obliti, quæ uel secunda fortuna, à *Venetis* habuerāt,
 uel aduersa toties fuerant experti, pulso *Ioanne Mi-
 chaele*, tūm urbis *Prætor*, quintò à *Venetis*, ad *Vn-
 garos* transiere, atque *Belæ* eorū *Regis* arma secuti
 illius uexilla, animosè extulerūt. quam iniuriam *Ve-
 neti* ulcisci cupientes, *Rhainerium Zenum*, uirum
 grauissimum, ex *Zena* familia, à *Zenone Imp. Au-
 gusto* oriunda, cum quinque & uiginti triremibus,
 ac onerarijs uiginti, toti bello præficiunt, qui ex quo
Dux fuit declaratus, nihil prolatandum ratus, terra
 mariq̃ue ciuitatem adortus, eam per menses duos,
 omni bellorum genere oppugnans, post non multas
 suorum strages, 2. *Iulij* die prælio fregit, et domuit;
 nam oppidani oppugnationis artificio, et belli asperi-
 tate, uehementer deterriti, se urbemq̃ue dediderunt;
 atque imperata facturos, tamquam ex syngrapha
 sunt polliciti. *Rhainerus* uerò in prima acie pugnans,
 nihil sibi reliqui, ad uirtutem fecit, atque aduersus
 ho-

hostes, non minori obstinatione, quàm animi vigore dimicauit; ad quos praelio deuincendos, non alio quàm Rhainerio Duce, fuerat opus. neque enim contra imbelles populos, arma mouit, sed contra eā gentem, quæ & bellica olim virtute, celeberrima fuerit, & hodie quoque, à maiorum suorum laude nō degenerarit. recepta vrbe, Petrus Dandulus, Diui Marci proc. & Stephanus Iustinianus legati ad Belam, Pannoniæ Regem, pro componendis rebus sunt missi; qui sic prudenter negotium gessere, ut Rex ipse, ius omne, quod tam ipse, quàm sui maiores, in ea vrbe, quocunque iure sibi antea vendicarent, Venetis libentissimè condonarit. Ioannes Michael, qui à Iadertinis, vrbe ignominiosè fuerat eiectus, quem in ea obsidione, egregiam & ipse operam nauarat, Clodiensis Prætor, statim est designatus. moxque Procuratoria dignitate auctus. Prætor tū in eam urbem missus (ut quidam volunt) Stephanus Iustinianus, sed ut alij Dominicus Maurocenus, vterque tamen prudentia, & animi robore singularis; qui bellicosissimum alioqui populum, metu teneret, quem fides non tenuerat. Rhainerius autem, in patriam reuersus, quum inter ciues pulcherrimè staret, Procurator primum,

mox

mox Marino Mauroceno, quem unus & quadraginta viri, primò crearunt, concordi electione, successor est datus. quo Duce bellum contra Ligures, crudele & perniciosum, hostium præsertim pertinacia est susceptum. in quos Zenus irruens, eos magno animi ardore aggressus, parique successu profulgavit; captisque septuaginta triremibus, cum prætorii puppi, Friscum Ligusticæ classis præfectum, Venetias in triumphum duxit. ubi tam singularem, tamque insignem victoriam, Rhainerius Dux repudiato veteri suo gentilitio insigni, albas lineas duas, rotidemque cæruleas, quas ex militari vexillo, intre belli erepto ademerat, posteris ad hanc usque diem, tamquam per manus acceptas, deferendas curavit. Urbem præterea maiori quàm antea sumptu iustauravit. nã pub. vias, vicosq; oēs, atq; plateã, lateritio lapide sterminfecit. & Pontẽ qui à Germanico emporio, ad Riummaltum excarrit, maiorem amplioremque, quàm antea à Ciano Principe fuerat extructus, fieri iussit. primusque ad capitis insigne, limbum aureum addendum curavit. Sed quum ex diuturnis belli calamitatibus, exhaustum iam esset ærarium, quedam fuere à Principe vectigalia excogitata. inter quæ, quum novum, at-

G que

que in Civitate inusitatum, ex mola commentus, esset, in quandam civilis discordiæ flammam incidit, cui cum mederi studiosissimè cuperet, in eum à nonnullis est conspiratum; adduxitque tumultus ille, Remp. in maximam discrimen; nam & Princeps qui populum verbis mitigare inceperat, ne quid detrimenti Respub. pateretur; ictu lapidis fuit violatus. insana plebs, quasdam nobilium domos, in ea trepidatione diripuit; in fontes postmodum est graviter animaduersum. Procuratorius etiā numerus, eo Duce, bis est auctus, atque primo Marcus Superantius, mox Iacobus Molinus, dignitatem sunt adepti. demum Rhainerius, decimoseptimo sui Principatus anno, nonis Iulij è vita decessit. Cadaver ad gemellorum ædem fuit delatum. Sub hoc tempus Actiolinus Patavinorum Tyrannus, quem multi Ecelinum vocant, humani generis portentum, ac quadam totius Italiæ fax, contra quem Veneti, ut Patavinorum rem adiuuarent, milites, arma, comæ meatus, & naues miserant, Martini Turriani, Mediolanensis Principis ductu debellatus; ignominie impatiens, præ nimia ira, omnium miserrimus, est morte consumptus. quum Tyrannidem, omni flagitiorum genere, annos viginti exercuisset.

LAV

LAVRENTII TEVPLI

Elogium.

DVO per id tempus celeberrima erant ; tutius orbis emporia, Barbaris Damiatâ, nostris verò Ptolemais, colonia maritima , ameno montium iugo clausa, celebrisque ob arenas, quas tot retro seculis , vitrarijs officinis exhibet , inter Carmelum montem , & Sydonem urbem posita , nunc Accô recentiori nomine appellatur, in confinibus Armenia & Syriae, haud longè ab Antiochia, in qua urbe , quæ erat , conuentu mercatorum frequentissima, non Veneti solum , sed Genuenses , & Pisani, ius antea, sibi quesitum habebant . Demum orta est inter Venetos , & Ligures , veluti inter duos opulentiss. populos , maritimarum rerum gloriam sibi vendicantes discordia, quibusdam etiam similitatibus inter eos, tunc reuiuiscantibus : nam ad eam D. Sabba, quæ Venetis antea per annos fere sexaginta cesserat , Genuenses temerario ausu , eam sibi vendicare conati, sacrum prophanantes , instar arcis communiunt , ibique omnis generis arma, ad pugnam necessaria attulere . tum quidem domus templa, & aræ, humana omnia , atque Diuina iu-

G 2 ra,

ra, sunt violata. nihil est enim tam sanctum, quod
 non aliquando, hominum improbitas possit viola-
 re. Quare Veneti, rei indignatione accensi, cum in-
 signem hanc contumeliam, & dedecus, ferre non
 possent, multis prius per caduceatores pro pace fru-
 stra tentatis, triremes tresdecim, opportunè instru-
 ctas, Laurentio Teupulo, Iacobi Ducis filio, viro
 prudenti consilio, nec bellicæ artis imperito commit-
 tunt; qui eas celeriter, per Ionium Aegæumque,
 ac Syriacum mareeductas, Accon citato veluti
 agmine conuexit; cathenaque fracta, qua portus
 occludebatur, treis & viginti Ligusticas naues,
 onerariasque duas direptas, omnes ad vnā incen-
 dio absumunt. eadem ab hoste prophanatam, qua
 parte fuerat munita, diruunt; promiscuaque cæ-
 de, in Genuenses sauitum. erat tū in ea vrbe Præ-
 tor, Marcus Iustinianus, qui columnas duas quadra-
 tas euelli curauit, Ligustico marmore, cum epi-
 styllijs: à basi, ad mediā ferè columnæ partem, Cru-
 cis imago spectatur; inde supra, qui locus appella-
 tur scapus, vario operæ sunt incisæ. hæ ad præsidij
 ianuam adiacebant, vel quòd facilius crediderim,
 ipsius portæ fuerant veluti antes. visuntur ipsæ ho-
 die, inter auream D. Marci eadem, & forum, ad
 meri

meridiem erecta. huiusmodi etiam victoria monumentum, refert lapis ille, ex porphiretico marmore, ad templi angulum erectus. decreta ibi atq; edicta, tam pub. quam privata, multaque magistratum iussa, per præcones publicè recitantur. Sed illius epistyllum, & spira, ex pario aut ligustico marmore, res ad ornatum excogitatae, nostri quidem sunt temporis. Sed Genuenses ea clade, magis irritati quam territi, instauratis aliquantulum viribus, cum classe, duarum & triginta trirremium, nostris apud Tyrum denuo occurrunt: contra quos Veneti, pristinae virtutis memores, acriter instare, maximaque vi, est hinc inde certatum. fuit verò res Veneta semper superior. Teupulus autem, bis cum hoste signis collatis, bis re egregiè gesta, Byzantinis Græcorum armis, oppressis, opem tulit. mox prosperè etiam contra eosdem ligures cum Andrea Zeno, altero tum classis Imp. pugnavit. his gestis in patriam vocatus, triumphans urbem inijt. seque usque adeo in omnibus quæ excellenti civi, sunt necessaria exercuit, ut multis nominibus, patritiorum sibi favorem conciliarit. nec multò post, mortuo Zeno, cum inter Patres, genere, virtute, authoritateque plurimum valeret, Dux creatur, in cuius ele-

G

3

Etione,

Etione, diuersam quàm antea rationē, ac longè cau-
 tiorem excogitatam constat. quæ in hunc vsque
 diem, integra omnino perseuerat. quo in loco, pa-
 ternam gloriam æmulatus, egregia facta non pau-
 ca, ad patriæ cōmodum, et ornamentum effecit. ut
 qua virtute Remp. ab immanissimis hostibus, fo-
 ris strenuè defendisset, eandem ab omni tumultu et
 perturbatione, diutius tutaretur. Quare Ciuitem
 ingenti, periculossimāq; fame laborantem, præ-
 senti veluti ope, primo sui Ducatus anno leuauit.
 mox inducīs cum ligure hoste, in annos quinque
 pactis, victricia arma, contra Bononienses conuer-
 tit, cum quibus triennio ferè, circa Padi hostia est
 bellatum. Sub hoc Principe, Ciues Ceruicæ, se &
 Ciuitem, vtrò Venetis dederunt. postremò cū
 patriam annos sex, prudentissimè gubernasset, o-
 biit. atque ad Gemellorum ædem delatus, in genti-
 litio suo sepulchro, est conditus. Hic Iacobum fi-
 lium reliquit, qui vt rem Christianam iuuaret, in
 Syriam à Venetis missus, cum Pontificio legato,
 contra Babylonium Regem, fortiter se gessit: po-
 stea vero Io. Dandulo duce vita functo, cum uni-
 uersi ciues, ipsum acclamarent, adeo temperatis
 moderatisque moribus fuit, & ab omni cupiditate
 remo

remotus, vt clam ex vrbe euolarit, donec certior de Petri Gradonici Ducis electione esset factus; vir natura ipsa moderatus, Marochij dissimulata persona latuit. est id rus, medio ferè itinere inter Taurisum, & Mestre oppidum, loco satis amano positum. Stephanus eiusdem familiae D. Marci. P. vir clarus, qui praeclara tam domi, quam foris pro patria, facinora gessit, hereditario nomine, & veluti per manus, à suis acceptum, hodie possidet. Sunt qui scriptum reliquere, Iacobum prae nimia animi modestia, clam nauem conscendisse, atque in Aphricam nauigasse, utcunque tamen, summum exitumque modestiae exemplum, posteris reliquit.

ANDRÆ ZENI

Elogium.

DEBELLATIS vno atque altero praedio Genuensibus, Veneti ad Byzanti rem tutandam, animum & vires intenderant. quippe Balduinus Roberti filius, Byzanti Imp. sub quo domestica proditiōe, regni auspicia conciderant, trepidare cum multis, non mediocriter videbatur. Ligur interea, nullum vel diligentiae, vel labori locum

relinquens , affectas opes , ingenti studio & celeritate reparat . Quare triremes quadraginta , & naues decem optimè instructas in Syriam transmittit ; quo nuntio Venetias allato , nostri erecto in primis animo , & minime perturbato , honestissimeque & magna cura dignitatem tuentes , non minori diligentia & opera , triremes . XV . & onerarias naues . X . ornant . his Andreas Zenus Patrum decreto (quibus illius integritas , & animi magnitudo , satis fuerat perspecta) cum Imperio præfuit . qui sacris prius , de more ciuitatis ritè perfectis (maximum enim in rebus humanis momentum esse arbitramur , si quàm propitio , aut quàm aduerso Numine res agantur) Syriam versus , occiduo vento flante nauigans , classem cum Laurentio Teupulo iunxit , atque ex duabus una effecta , ambo Imperatoria dignitate ornati , unanimes ad hostium impetus reprimendos insurgunt . quos Zenus paruo admodum negotio , suis auspiciis prius , mox auxiliari classe , Laurentij Teupuli collegæ superauit . Quamobrem victis , & profligatis hostibus , ac multa cum strage , medijs undis oppressis , quinque & viginti eorum naues , fuerunt à Venetis interceptæ , et Venetias in triumphum

phum adductæ . multas etiam media pugna corru-
 ptas , ac mari depressas constat . Duo millia ex
 sexcenti , qui viui in manum victoris venerant , li-
 beralissimè postea , ad vnum sunt dimissi ; inhum-
 anum credorati , vel impium potius , nobile ani-
 mal , rationis verumq; cœlestium capax , seruitio
 adigere . uix tamen temperare potuerunt , quin
 omnium hostium loca , tam publica , quàm priua-
 ta , quæ Ptolemaidierant , funditus euerterent , ac
 solo æquarent . fuit ea victoria XXV . Men-
 sis Iunij die , quo D. Marci Tutelaris numinis ap-
 paritio , Venetijs tam religiosè , quàm piè , à Vita-
 lis Faletrij Ducis tempore , ad hanc diem , multa
 cum religione celebratur . Est præterea à Venetis ,
 contra Ligures non procul à Tyro , rursusq; circa
 Cretam , feliciter pugnatum . Verùm laboraba-
 tur vehementer à Latinis , per id tempus Byzan-
 tij , nam Theodorus Ioannis Diplobatacii filius ,
 tam difficilè eis negotium exhibebat , ut Venetos
 per nuntios , semel atque iterum monere sint co-
 acti , quatenus nisi eis properent suppetias ferre , ma-
 ximo in discrimine , eorum res sitæ viderentur .
 quamobrem maturatò opus esse , si sociorum salu-
 ti consultum optimè vellent . scire se nullam veniæ
 spem ,

spem , ab immanissimo hoste sperandam , celarent itaque ob id auxilia , ne si segnius , tardius ne subueniretur , capta (quod nollent) vrbe , Latinum nomen , in ea orbis parte , penitus aboleretur. Venetus autem cuius viribus maritimis , ad eam diem , res Latina in Græcia florebat , nihil moratus , in hostem cum maxima parte classis proficiscitur . Sed nuntiata in itinere Theodori morte , in Syriam priorem cursum remensus , ubi maius imminebat periculum redijt . Interim Paleologus , vehementis spiritus uir , Ioannis Theodori filii , tutor fiduciarius ; quem postea rerum potitum , cum tutela pertederet , sacrilego parricidio , interficere non est veritus , magna coacta manu , ardentibusq; animis , cupiditate veteris decoris recuperandi , Byzantium plurimum infestabat , eamq; per insidias , partim cæsis , partim etiam per summum scelus corruptis custodibus , non legitimo pugnae genere , concubia nocte capit : ferentibus tum Genuensibus , ad tam infandum facinus , scelestumq; flagitium opem . est ea clades eò facilius Latinis illata , quo minus fuerat tunc ab ipsis expectata . Insidiari certè id fuit , non bellare , opprimere non vincere . Capta est itaque vrbs , sexagesimo ferme anno ,

no ,

no , postquam à Venetis & Gallis , fuerat Græcia adempta . erat tum urbis Antistes , Panthaleo Iustinianus , qui cum vehementer ea de re esset sollicitus ; fiducia plenus , extremam belli aleam , auxiliariis etiam quibusdam copiis , quas Marcus Gradonicus , urbis Prætor , tumultuariè fecerat , tentare intrepidè fuisset aggressus , si satis exploratum habuisset , qui hominum , suis partibus fauerent . Quare cum nequaquam resistere viribus potuisset , deploratis iam rebus , Græcia est coactus decedere . Reuertitur interea Zenus Venetias , licetq; ab omnium ordinum uiris , ob victoriam partam , benignissimè fuerit exceptus , Byzantini tamen Imperii amissio , non paruam illi triumphipartem ademit . Verùm præmia postea amplissima , ciuitas ei liberaliter tribuit . nam Leonardo Venerio Procuratori vita functo , mox successor est datus .

M A R C I M I C H A E L I S

Elogium .

VICTORIA quæ natura insolens est & superba , adeo Paleologum , ingenio ferocem , & quod

quod Venetos & Gallos, metu cessisse credebat, vehementer incenderat, ut explorato eorum itinere, in spem maioris victoriae adductus, perinde ac si virtute prius, non dolo & astu vicisset, eorum loca, quae olim Byzantini Imperij fuerant, infestare pararet. Veneti verò qui nunquam inimicis succubuerunt, nec fortuna quidem, M. Michaellem, fortis & praeotentis animi virum, cum duodeviginti triremibus ad Ionij & Aegaei Insularum praesidium decernunt, suntq; paulopost, septem supra triginta additae; totiusq; belli administratio, ad Michaellem qui nuper fuerat Imp. electus, magna cum authoritate est delata. Sed erant inter eas nonnullae, quae pedites vehebant, tum sagittarios, tormentorum praeterea, ac machinarum expugnandis urbibus copiam ingentem. Imp. autem qui sacramento adhibito, in verba iurauerat, nullam se occasionem, in Paleologi rebus, quoquomodo infestandis, unquam praetermissurum, potuisset eum facile, Imperio deturbare, nisi Genuenses. (quod id minus è re sua videretur) totis viribus, summisque conatibus obstitissent; quibus vel ob id, Chios celeberrima mediterranei Insula, à Græco dono est data. Verum Michael classis Imp. fiducia plenus,

nus, quòd intueretur, si qua necessitas instaret, suis tutum esse perfugium, locorum præfectos, per literas, & nuntios monet, ne quid timide comere agant, acrius si opus sit, ad pugnam incumbant, sesciant eis nunquam defuturum, quando id in primis à Senatu fuerit demandatum, ut belli periculis circumuentos, auxilio & opera leuaret, tyrannicosq; spiritus, nec inolescere grauius, nec diutius ferendos permissurum. Quamobrem præterquam quòd ad omnes insanos hostium conatus inhibendos, nihil non profuit, Gulielmum etiam Gallici sanguinis uirum, Achæie & Bythinie Principem, quem Paleologus in vinculis diutius tenuerat, eaq; conditione dimiserat, ut Epidaurum munitissimum oppidum, quod hodie Maluassiam, usitatori vocabulo nuncupamus, Byzantinis traderet, quiq; arma contra Venetos, sumere frustra tentarat, arte superauit. nã Venetus, quem nullum hostium consilium latebat, utq; erat præsentis ingenio, sic Gulielmum postliminio reuersum fouit, sic maxima liberalitate, & officio sibi conciliauit, atque familiarissimum reddidit: ut omnes vires, quas cunque ad eam diem haberet, ad Græcorum damna, pernitentiæq; conuerteret. Sed Marcus, eiectus postea,

postea ex Eubœa insula, Friderici. I I I. filio spurrio, qui Græcas parteis secutus, Constantinopolitanis in primis per id tempus fauebat, non parua insulæ parte, est potitus. Verum cum classis ad Eubœæ expugnationem, intenta esset, tres Venetæ naues, quæ per Hellespontum, & Propontidem, loca multa incursionibus vastabant, ad Bosphorum usque, prospero fortunæ cursu, erant progressæ, à decem Genuensium triremibus circumuenta, post non paruam hostium cladem, captæ remanserunt. atrox fuit pugna, desperatio cogit victos omnia audere, victores indignatio excitat. uicit tamen Ligur, victoriaq; est abusus. nam captiui ad vnum fermè, crudelissimè fuerunt interfecti. nonnulli qui forsità in Paleologi ditionem venerant, debacchante impij Principis iniquitate, luminibus sunt priuati. Indè sæuiente hyeme, cum nihil aliud ab hoste moueretur, Imperator classem in urbem duxit. cumq; in Senatu pulcherrimè staret, Patres illum Procuratoria dignitate, in locum Iacobi Cont. qui Ducalem sedem, meritò fuerat adeptus, illustrarunt.

GILBERTI DANDULI

Elogium.

NE suarum rerum Veneti, obliti aliqua ex parte viderentur, vere nouo, duas, & triginta naues, contra Ligures, & Græcos, qui simul foedere iuncti, Venetorum loca, variis incursionibus, via sibi ferro facta, infestabant, educunt: cuius Imperium Gilberto Dandulo, viro utraque fortuna præstanti, demandare Patres, accuratè contenderunt. qui animosè ac viriliter provinciam sumens, sine mora, copias ad bellum comparat, atque Diuina prius, humanaq; omnia quæ assolent, cum perfecisset, præsentì admodum animo, commodè diligenterq; in Græciam uenit, atque utranque hostium classem, non solum fortiter, & strenuè, sed consideratè etiam, atque sapienter est adortus. accensis utrinque animis, ad arma discurritur. Dandulustum quid Veneta virtus, valeret in bello, constanter ostendit. In quos factò impetu, quum irrupisset, anceps prius mors, atque ingens, irritatis hinc inde animis, oritur cades. Suius enim cuique animus, virtutis memor, adhortator aderat. instruuntur pariter utrinque acies, arti bellicæ,

ac

ac insidijs militaribus, vtrunque ingentia intenduntur, hinc de gloria, indè de libertate, quæ omnium rerum est charissima, fuit dimicatum. Sed postquam impetum, aliquandiu fortiter hostes talissent, ad vltimum, suis iam diffisi viribus, coacti sunt terga dare. quatuor Genuensium naues, media trepidatione captæ remanserunt. quæ acceptæ plagæ superfuerant, plus dimidio concussæ, multisque hominum vulneribus, malè affectæ, rostræque plurimarum, validissimo confuctu detrita, dissipatæ abierunt; atque sese in Epidauriensem portum receperunt, cum multi prælio cæsi, nonnulli turpi fuga dilapsi fuissent. Dandulus mox, ut ea clade hostes affecerat, letus re integra, domum reuertitur, atque ut in bello, sic in toga illustris deinceps est habitus.

ANDRÆE BAROTII

Elogium.

IN, tanto, tamq; incredibili bellorū ardore, et quasi turbine, cæteris uel metu perterritis, uel tedio pugnas affectis, Andræe Barotius vnus est inuentus, qui id auderet; quod omnium fugisset, & formidasset audacia. Enimvero quum Gil
ber

bertus Dandulus, insignem victoriam, de hostibus retulisset, nonnullæ aliæ Ligusticæ naues, quæ ab eodem disiectæ, veluti Palantes, maria circuibant, quum circa Aegæi insulas, vela darent, treis Venetorum onerarias, commeatibus onustas, dum nihil minus, quàm hostem expectarent, subito incursum, modico sanè certamine capiunt, abstractas secum protraxerunt, easq; paulopost, subiecto igne incensas concremarunt. Verum ad eiusmodi iniuriam vindicandam, Veneti ingenti stimulo adacti, Barotium, cum quinque, & quadraginta triremibus, maris Imperio, magno ordinum cōsensu præficiunt; qui votis ritè nuncupatis, animo se & viriliter, è portu proficiscitur, atque Mediterraneo prius mari transmissò, in Siciliam, mox ad Melitham, classem ductavit (nihil enim virtuti suæ iniuriam existimabat) quò hostes adesse, per actuarías quasdam naues, quas exploratorias appellamus, certior antea fuerat effectus. Sed perculit nouæ classis fama, Genuensium animos, vehementerq; fuerant, de tanta, ac tam numerosa classe solliciti: futuram nanque arbitrabantur, ut si ea navium multitudo, Duce Barotio, cum sua classe manum consernisset, breui de tota maris pos-

H sessio-

*seſſione pellerentur. Quare proprijs tum finibus ,
 timidè ac muliebriter , in gineceo incluſi , (gravior enim verbo uti non libet) pugnam detrectarunt .
 quod agrè ferens Barotius , Ligſticæ ditionis loca .
 permulta , ſolo æquavit , nonnullis etiam ingentem
 vaſtatem intulit , nulliq; rei pepercit , in quâ fer
 rum , ignisq; ſcîre poſſet . demum cum Ligſticum
 mare , totum perlustraſſet , hoſte nuſquam reper
 to , cum claſſe in Syriam venit , atque non procul
 à Tyro , nauem vnâ Genuenſium , magnitudi
 nis eximie , cui Oliuæ nomen , milites impoſuere ,
 Syriaca merce onuſtam conſpicatus , in eam inuo
 lat , captamq; nautis in prædam donat . hoc præ
 claro ſucceſſu excitati , Tyrum urbem Genuenſiū ,
 natura , & arte munitiſſimam , fruſtra oppugna
 re contenderunt ; nam oppidanis acrius reſiſtenti
 bus , ſuſceptam provinciam , deſerere ſunt coacti .
 maioris namque videbatur ei eſſe victoria , quæ mi
 nimo probro , quàm quæ Chriſtiano ſanguine eme
 retur . Barotius cum Remp. præclarè geſiſſet , pa
 triam reuiſit , atque cum in ea , diutius floruiſſet ,
 liberis non paucis poſt ſe relictis , feliciffimè obiit .
 Sunt qui volunt , ex Andrea Barotio , tanquam
 à præclara , nobiliſſimâq; arbore , omnes ex ea
 dem*

dem familia propagatos, ex quibus cum multi antea extiterint, hi tamen (ut omittam ceteros) præcipui, omnium iudicio, sunt habiti, Benedictus Barotus, qui cum quadraginta & eo amplius magistratus obisset, Consiliarij demum honorem adeptus, immatura morte, fato concessit; liberis tribus post se relictis, ex his Io. & Franciscus, moribus & doctrina præstantes, sacris sunt initiati, hic Tarvisina, ille Bergomensis Ecclesiæ Antistes. Sed Bergomensis, quum post homines natos, præstantissimus haberetur, Senatus Veneti ampliss. iudicio, Patriarchalem sedem, Venetijs magna cum laude est affecutus. Aloisius deinde horum frater, cum honoribus ampliss. & laboribus maximis perfunctus esset, demum grauis. Decemvirale munus adeptus, medio vitæ spatio, lucis usuram amisit. filijs non paucis relictis, inter quos, fuit Petrus Pataunus Antistes, patrum nostrorum ætate, præclaris moribus, excellentique virtute insignis, & sæculorum omnium memoria dignissimus,

MARCII GRADONICI

Elogium.

MARCVS Gradonicus, per omnem ætatem, bellis quamplurimis assuetus, tam optimā tāq; sublimem, pro patria operam navauit, ut multis præferendus, meritò videatur. Namque cū Prætura, Byzantijs innocentissimè fungeretur, ea temporum nouitate, qua ciuitas per prodicionem, è Latinorum manibus erepta, Lascaris postea cessit, fortiter quoad potuit, cum Panshaleone Inst. illius vrbs Antistite se gessit, ubi enim res aliqua præclara versabatur, ibi semper impigerrimè se exercuit. aderant enim illi veluti comites, labor in negotiis, fortitudo in periculis, & industria in agendo, quod clarius demum est visum, quando contra Ligures, qui cum ingenti classe, Venetæ ditionis loca, in Aegæo infestabant, ei summa Imperij administrandi, belliq; gerendi, communi consilio, cum decem longis nauibus est demandata: qui primo congressu, treis Genuensium naueis, quibus Lanfrancus Borbonius præerat oppressit; licet Iacobus Dandulus, qui ob rem præclare gestam, Procuratoriam postea dignitatem adeptus, septem triremium

remium præfectus , bonam illius victoriæ partem , sibi tum iure quodam suo vendicarit . Sed ea quæ sequitur , est multò quàm illa celebrior , nam Gradonicus magno constantique animo , suis auspicijs , adeò Genuensium vires fregit , & dissipavit , ut omnia sua , tum moritura arbitrarentur . Satis enim constat in Siculorum conspectu , ad Drepanitanum sinum , quatuor & viginti Genuensium triremes , aut captas , aut alto mari fuisse demersas . duo millia ac quingenti Ligures , viui in manus victoris venerunt , mille & ducenti desiderati , longè plures vel undis , vel alia vi occubuerunt , nonnullis etiam signis amissis , quæ Venetias , magna cum laude , fuerunt asportata . reliqui qui eadem euascent , egrè post multa accepta vulnera , cum quatuor tantum triremibus , quæ superfuerant , se receperunt . Sed inflammatus Ligur paulò post , classem reparat , quæ per Aegæum , atque Myrtoum mare ducta , nauem vnâ Venetam , magnitudinis non vulgaris , preciosissimis mercibus onustam , ad Euboeæ Eurippum aggrediuntur , eaque sunt potiti . mox in Cretam allati , insulamque populantes , Cydonem urbem , fossa valloque munitam , quam Caneam hodie appellamus ,

H 3

mus, diutius varijs bellorum machinis vexantes, per prodicionem tandem recipiunt, eamque spoliatione penitus diruunt. nec id sustinuit Venetus, quin Gradonicus, tribus & viginti triremibus, probè ornatis, Ptolemaidem versus, iter flectit, atque per Carpathium mare nauigans, octo Genuensium onerarias, varia merce onustas, inter Rhodum & Cyprum repertas, modicoque negotio captas, Venetias celeriter misit. Inde inter Tyrum, & Ptolemaidem, Phœniciae vrbes, classes congressæ, acerrima pugna, ancipitique prælio, est aliquandiu pugnatum. Sed Venetus superior, quinque hostium naues, ex duo de triginta, quæ usque ad internitionem dimicare statuerat, cepit. Quare his rebus toto supero, inferoque mari, contra Ligures feliciter gestis, domum Rep. ex animi sententia stabilita reuocatus, tanquam in triumphum duxit. Verum cum inter pugnacissimos Imp. vnicus propè excellere, videretur, paucis post annis, nouum in Cisalpina Gallia oritur bellum, exorta enim inter Venetos, & Bononienses, qui bonam Flaminiae partem obsidebant, de finibus discordia, Gradonicus cum sex & viginti naubus, ad hoc ipsum instructis mittitur, qui cum obuia cuncta prostrauisset,

eos

eos tandem debellauit, pauloque post Anconitanos, qui legi de portorijs à Venetis latæ, fraudem facere, sapissimè fuerant conati, ingenti occisione fudit fugamque, legem enim tulerant Veneti, vt omnes qui intra Phanaticum sinum, et Padi fluminis ostia, negotiorum causa nauigarent, vectigal Reip. penderent. Plerique etiam fortissimi viri, clari in ea expeditione fuere, alij alio tempore, legati nomine missi, quorum opera eximia, in rebus gerendis potissimum extitit. non animosè enim solum & fortiter, sed consideratè etiam, sapienterque Rempub. gessere. hi fuerunt M. Baduarius, nouem triremium præfectus, cui Panchratius Barbus, successor est datus, transactoque pari termino, Iacobus Dandulus mittitur, qui cum Gradonico, Lanfracum Bononium antea oppresserat. fuitq; ob hæc in patriam merita, Procuratoria dignitate donatus. hunc excipit Ioannes Teupulus; postea Gerardus Longus, quem Andreas Zenus, & ipse, ob strenuam nauatam operam, Procurator à patribus declaratus sequitur. huic Andreas Canalis successit, quo reuerso, Panchratius Maripetrus, prouinciam sumpsit; eamque cum Io. Mauroceno, aliquandiu prudentissimè rexit, atque simul cum Marco Gradonico,

H 4 qui

qui toto belli tempore, Imperatoris munere, præclarissimè fungebatur, totum negotium est confectum. Sed Gradonicus insigni hac victoria clarus, in patriam reuersus, magnis laboribus fractus, diem obiit; Petro filio, gloria & fortunarum hærede relicto, qui magistratibus plurimis prudentissimè, atque innocentissimè functus, Procurator demum, in locum Superantijs Principis successus moritur.

ANDRÆE BASILII

Elogium.

ANNVS ni fallor, alter ab undecimo tunc agebatur, ex quo perniciosissimum illud bellum, inter Venetos & Genuenses, fuerat ligurum perfidia obortum; quando Gregorij Pont. Max. opera, sublati de medio armis, quinquennales induciæ, languentibus partium animis, quos cum periculorum, tum etiam laborum varietas plurimum fregerat, hinc inde sunt pactæ. neque enim eorum animi, ad diuturnam pacem, inclinari iam posse videbantur. Sed ne Venetis, terra marique diutius fatigatis, vacatio ab armis, interdum daretur, novum atque penè incredibile, nascitur incommodum. Instino-

Constantinopolitani namque, qui in Venetorum fidem, tan-
 diu quieuerant, sollicitati à Raimundo Turriano,
 factioso aliqui homine, qui Nouocomensem antea
 Episcopatum gerebat, moxque Gregorij eius nomi-
 nis XII. Pont. Max. iudicio, Aquileiensis
 Antistes declaratus, animos ad defectionem parat,
 quibus cum Aquileiensis obnixè, nimiumque fa-
 ueret, subito signa inuertunt. non tulit hoc equo a-
 nimo, Ioannes Dandulus, Senatus Princeps, nam
 præterquam quod, multa in ciuitate moliri, præcla-
 re studebat, primusque auream monetam cudi ius-
 sit, atque hæreticorum bona, sub hasta vendi, Pon-
 tificis auctoritate, lege perpetuo sanxit, audita quo-
 que tam ingrata Ciuitatis defectione, statim An-
 dream Basilium, Ioannis Procuratoris filium, ad
 eum locum recipiendum, classe omnibus rebus para-
 tissima mittit. fuit is gente Patritia, à Basilio Con-
 stantinopolitano Imperatore, originem ducens; qui
 cum difficillimam hanc prouinciam, intrepidè susce-
 pisset, optimeque sciret, uerum decus in uirtute posi-
 tum esse, quæ maxime etiam illustratur, magnis in
 patriam meritis, non solum honestam mortem fu-
 giendam, sed ultro etiam, pro ciuibus, coniuge, filiis
 & libertate, rerum omnium charissima appeten-
 dam,

dam, pulchrū atque decorum existimauit. Quare conscriptis nautis, datisque stipendijs, & classe ex omni parte extructa, non aduerso vsus vento, altero die, Iustinopolim affuit. Tertia pars eorum, qui tunc fuerant in ciuitate, viribus & etate potentes, Senatus edicto, classem conscendit. Infederant oppidani, denso armatorum agmine litus, ad nostrorum accessus resistendum parati. Sed nec Venetus fuit in otio, quippè proras ad littora vertens, sociosque pro temporis ratione allocutus, ad bellum hortatur. est eò loci, diu atque acriter dimicatum, Venetis è suis triremibus egredientibus, contra vero Iustinopolitanis prohibentibus, atque ad naues interdum occurrentibus. Veneti tandem triremibus egressi, positisque loco idoneo castris, hostem bello premere cœperunt, eumque aliquantū submo- uentes, castris fermè exuerunt, quos inconsultus pa- uor, fugam compescere compellebat. diremit præ- lium cæca nox, & Lunæ silentium. postero die Ba- silius cum infomnem noctem exegisset, pugnam inire ardentissimè cupiens, machinis bellicis nō pau- cis paratis, urbem circumquaque aggreditur; resi- stentibus acriter oppidanis. Venetus cum multa cæde, vel ob id quòd aduersum solem, intueri non po- te-

terat, est reiectus. Sed inualescētibus demū animis, ferro, igne, & machinis, ciuitatē duriore quā antea obsidione cingunt. Nihil pratermisit Dux egregius, ob studium rei benè gerendæ, quod bello vsui fore arbitraretur. Iustinopolitani interim, quoniā vires longioris belli spatio affectas, Goritiani quæ Comitum nepotem, virum non impigrum, in acie cecidisse cernebant, obstinatius resistere veriti, ne quid crudelius experirentur, (crescebat namque in dies singulos Venetorum numerus) se urbemque dediderunt; petuntque in Ciuitate qui præsist, urbemque in officio contineat. quo facto, illius ditioris oppida, quæ defectionem fuerant secuta, & in his Tergestum, Romanorum olim colonia, quæ ab Henrico Dandulo, Ciuitatis Principe, antea bello domita, tributum quotannis pēdebat, nullo amplius expectato belli euentu, arma deposuere. Iesulani uerò & Piranenses, qui etiam defecerant, ad Venetos rediere. Aderant tunc in castris, patritij viri, Marinus Maurocenus, Beceda cognomento dictus, terrestrium copiarum ductor. M. Cornelius. Marinus Maurus. Thomas Quirinus. & Peratius Gradonicus, qui Procuratoriam postea dignitatem, honorificè est adeptus. hi legatorū
 nomi

nomine à Senatu , ad Aquileiensem Antistitem
 confecto bello, sunt profecti , pacemque inter eum ,
 & Venetos, æquissimis utrinque conditionibus fir-
 marunt . Victoria parta de Istris, secundo postquã
 pugnare cum eis, inceptum fuerat anno , Basilius ,
 relicto validissimo ad urbem præsidio , in patriam
 triumphans reuertitur . Patres vero , Iustinopolita-
 num prætorem, Rogerium Maurocenum, tunc pri-
 mò delegerunt.

ROGERII MAUROCENI Elogium .

NON possum non vehementer, Christianam
 calamitatem, hoc in loco deplorare , simulque Ge-
 nuensium plusquam ferinos animos detestari . nam
 cum Sulthani Aegyptij Imp. nefandi hominis fero-
 ciam, qui Christianum nomen , ex Syria postea su-
 stulit, auxiliari Venetorum classe , procul ab ea re-
 gione arcere, modico quidem negotio potuissent, vi-
 res omnes suas, & nervos in Venetos, tam benè opti-
 meque de Christiana pietate meritos concitarunt ;
 eorumque otium & quietem, omni voluptatis gene-
 re gratiorem , alienissimo Reipublicæ Christianæ
 tem-

tempore, foedantes euerterunt; atque de legitima sua maris possessione deſcendere, validiſſima claſſe tentarunt. his enim tantum inerat audaciæ, ut totius maris Imperium, tamquam ſibi debitum, aſſerere niterentur, neque belli cauſas quærere, neque id iuſtè indicare ſolebant. ſed id duntaxat putabant legitimum, quod ſæua eorum in Venetos libido inſiſſet. Enimuero inter hos populos, æmulatione Imperij atque virtutis, diſcordiæ iam pridem exorta, maſte nũc glſcere cœperũt. ad quorũ impetus repri-
mẽdos, Rogerius Maurocenus mittitur, qui Iuſtino-
politana Prætura, integrè innocẽtiſſimeq; nuper erat functus, quique ex ea familia dignus cenſetur, ex qua Andreas Pannoniæ Rex, ortus natalesque maternos habuerit. erat huius viri excellens belli, pacisque tempore virtus, qui parata claſſe, acceptoque ab Epifcopo, more maiorum militari vexillo, liguſtica claſſe nuſquam reperta, trigefima poſtquam oram ſoluerat luce, Byzantium affuit, ſubitoque Perinthum, Genuenſium coloniam, non ignobilem quõdam urbem aggreditur, Liguribus à Michaele Paleologo Imperatore, ob latum ei contra Venetos auxilium, dono datam, habet hæc peninſula formam, eſtque duobus ferme ſtadijs, à Conſtan-

ti

tinopoli dirempta ; quæ in longum ad stadia aliquot protēta, circa medium deuexa, cornibusq; hinc indē paululum reductis, theatralem formam videtur ex primer e. locus ad conuehēdas merces, ultro citroq; peropportunus , utrique populo portum efficiens , quam olim Galathæ populi incolebant . ad quos D. Paulus fidei nostræ, heros magnanimus literas dedit . Peram nunc à breui traiectu , græca voce dictam, Sabellicus scriptor grauiſſimus testatur , Iudaicæ nostræ Venetæ, speciem quandam exhibere, Antonius Ericius, qui Præturam, magna nominis celebritate Byzantię egit , sæpius me per literas monuit . hunc locum Maurocenus dissipat , & adequat, ut ne loci quidem vestigium ullum extiterit, ne ligures dirupta ædificia, restituere aliquando conarentur. Inde remenso Hellesponto, per Pamphylium mare, Phoceam Ioniæ urbem deuenit, Micæli oppositam, Phocensium Græcorum olim coloniã, propè Aurei Hermi fluminis ostium , quæ Acoliã ab Ionia diuidit, Folia Vetera, recentiores appellat, Genuensium ditionis ; urbem ipsam vallo fossaq; munitam, Venetus telis , tormentis, machinis oppugnans, primipilos, ac præfectos sæpius obtestans, arma capiant, hostem ulciscantur, hostiumque locum

om

omnino deleant . Oppidani muris clausi , cùm se nihilo segnius tutarentur , essetque anceps alea martis , Rogerius militaris scientiæ capax , cùm armis , apertaque vi capere haud posse cerneret , formidaretque auxilia hostibus aliqua ex parte , breui adesse , cuniculis suffodere , tam vastis specubus iussit , ut vrbs fermè tota pensilis esset , ruituraque mox videretur . Quare ligures perspecto aperto periculo , se dediderunt , pacti prius ut emigrarent ; neque id difficilè obtinuit ligur ; nam de gloria tantum , virtute duce , à Venetis est cùm his dimicatum . Maurocenus habita vrbe , nihil habuit potius , quàm eam in hostium inuidiam euertere , ignique consumere : sicque clariss. olim oppidum , incendijs & ruinis interijt . Paleologus tùm & Genuenses , cum posse ià Venetis armis resistere diffiderent , Turcas immaniss. Christiani nominis hostes , tunc primum , in Europam traduxere , qui Regem tamen summūve Imperatorem non habuere ; nam diuisi per Tetrarchas & Regulos , cum imbellibus populis , Constantinopolitanisque Imperatoribus , suo arbitrio , bella gerere consueverunt . Mox Rogerius in patriam reuersus , nihil non semper egit , quod è Rep. fore videretur . quo animo & consilio tandiu vixit , quoad

præ-

præclarissimis honoribus optimè functus, ad eum locum euolarit, ad quem, optimo cuique facillimos aditus patere, nemo bonus, vnquam dubitauit.

IOANNIS SUPERANTII
Elogium.

IOANNES ex nobilissima Superantiorum familia natus, ac per omnes dignitatis gradus, ad Ducatus apicem euectus, maiorem nominis sui famam, ex maximis in Remp. meritis collatis, posteris relinquere, animosè ac viriliter contendit. et quùm nihil ex rebus humanis præclarius, aut præstantius esse arbitraretur, quàm de Repub. & patria benè mereri, pro breuiori vitæ spatio, diuturnam nominis, & famæ memoriam, sibi parare studuit. quippe cùm Patavinus, intra suos fines stare coegisset, moxq; Ferrariam, ad Eridanum sitam, à Frisco Estense, quem Arzon, ex Ancilla domestica, furtino congressu susceperat, Venetis ex pacto concessam, probè administraisset, demum aduersus Ligures, Veneti splendoris, hostes non vulgares, à Senatu, quinque & viginti triremibus instructissimis, inclinante vere missus, non

non paruum de victoria triumphum retulisse est
 visus. Nam cum multa incommoda Genuensibus
 intulisset, illud memorabile præter alia videtur,
 quod longa quidem atque difficili admodum navi-
 gatione, per Hellepontum, Bosporum Thra-
 cium, Propontidem, Euxinumque pontum usus,
 Theodosiam hodie Capham, Tauricæ Chersonesi
 urbem, tunc Genuensium Coloniam, soli fertili-
 tate præstantem, aerisque clementia saluberrimã,
 ac portum vel centenis nauibus accommodum, ma-
 gna militum vi oppugnat; sinum com meatibus
 peruium præcludit, ne quis urbi aditus pateat, vin-
 eas adegit, nullum machinarum genus est præter-
 missum. Urbs eodem fermè die, quo ad eam vene-
 re, imperante Superantio viro fortissimo, oppugna-
 ri est cæpta. Sed oppidani cum nullo præsidij gene-
 re, in urbe carerent, forti animo resistunt, pro mœ-
 nibus pugnant, fossa procul Venetos prohibent, ne-
 que com meatibus, neque alijs, ad belli usum neces-
 sarijs diffidunt. Contra Veneti vincere assueti, ur-
 bem omni ex parte inuadunt, cædes hinc indè ma-
 xima oritur; non interdiu, non noctu, quies daba-
 tur. alij alijs in orbem succedebant. Superanti-
 us

I cuius

cuius illustris fama, nullo ævo conscenescet, in prima acie, in hostes ferebatur: igneque missili, nonnulla urbis tecta incendit, eaque via, insanam quandam Genuensibus trepidationem iniecit: demum ferro, audacia, viribus, & animi obstinatione, Venetos perrumpit, urbeque posita, amoris Genuensium signis, Martiana vexilla in arce collocat. usus est in ea victoria Superantius, magno ferocia, humanitatisque temperamento, humanitate enim plenus, in paucos sævit, & eos tantum qui acrius pugnarant: quos autem belli calamitas reliquos fecerat, armis spoliatos dimisit; suis verò ingentem prædam, pro dignitate donat, civitatem patriæ. & familia munificentiam, ac liberalitatem in primis secutus. Indè discedens Venetus, versus Meotidem paludem, ad Propontidem, & Cymmerium Bosphorum navigans, coactus est in ea Septentrionali plaga, tunc hybernare. ob idque milites, in eo coeli tractu parum assueti, gravissima incommoda, ob glaciale locum sunt perpeSSI. Sed mox ut ei per coelum licuit, Venetias classem vexit. noster .n. exercitus, & si prælijs usus erat secundis, tamen nimia longinquitate locorum, ac patriæ desiderio commovebatur. nec multò post cum aliquantum ex ea provincia,

cia, & Imperia, laudis fuisset adeptus; Marino
 Contaxena Procuratorij ordinis viro, vita functo,
 cunctis ordinibus acclamantibus successit. cumq[ue]
 septennium minus illud, fide opt. constantia, & di-
 gnitate obisset, in locum Marini Georgij, Ducis
 defuncti, qui ob vitæ integritatem, atque innocen-
 tiam, Sancti cognomen est adeptus, fuit successurus
 quam verò moderate ac sapienter, in supremo illa
 Civitatis gradu se gesserit, quamque iuste Rempa
 consilij & prudentiæ maturitate rexerit, illud ma-
 nifestè declarat, quòd amplissimum, ac penè etiam
 dixerim, omnibus formidabile, Decemvirale col-
 legium, semper tamen Reip. salutare, iam inde à
 Petro Gradonico Principe, ob quandam civilis di-
 scordiae stannā, bimestre excogitatum, quod tūc
 Civitati ita conducere videretur, mox ob multa
 Civitatis commoda, annum, ac deinde perpetuū,
 bonorum præsertim approbatione, prudenti consilio
 sanxit. & ut aliqua ex parte, Civitati & pa-
 triæ, deesse vnquam videretur, Salinum caput, sic
 à publici salis conclaibus dictum, extrui iussit. lo-
 cis ille navalis rostri, speciem exhibere videtur. huc
 onerariae naues, ac navigia omnia, peregrè appulsa,
 in publicanorum oculis subiciant, neque vectigali-
 bus,

bus, *fraus aliqua fiat accedunt*, mercesque in portum exonerant. & inde postea exportantur, et ad priuata loca importantur. *Donanam hodie appellamus.* *Naualē quoque eiusdem Principis opera, maxima ex parte auctum constat.* hic præterea *Procuratoriam maiestatem ampliauit & auxit*; ob idq; triplex eorum magistratus, primò in vrbe institutus, quorum supremus, sacris *Martianæ ædis Theauris præest*, alter citra *Riuum altum*, tertius verò ultra, defunctorum legata procurat. Interim moritur *Superantius*, vir pacis bellique artibus, & in primis clementia longè clarissimus, cum urbem pacatissimam, ac rebus omnibus abundantissimā, posteris tamquam per manus traditam reliquisset. atque in *ædícula, aureæ Martianæ ædi adiacente*, quæ *Ioanni Christi præuio*, & innocentibus pueris est dicata, sepulturæ traditur.

CAROLI ET ANDRÆE DANDULI Elogium.

NE SCIO certè, quonam aduerso, infelicissimoque Reip. fato id acciderit, ut qui iustissimè, pro liberis, pro coniugibus, pro libertate denique ipsa

san

sa, qua nihil censetur Divinius, arma sumpserant, iniquo belli euentu succumbere, & labefactari penè viderentur. neque verò id Ducum inscitia factum certè scimus, sed aduersante potius, rerum humanarum domina fortuna, quæ in attollendo, opprimendoque varia semper est habita. quum itaq; non modo fracto, demissoque animo, fuisset ligur, ob asperam in Ponto cladem, à Venetis iusto prælio acceptam, sed multò etiam ferocior, de more suo effectus, Lampadio Aurio, duodenonaginta nauium, ut scriptores grauißimi tradunt, Imperium decernunt, ut huiusmodi iniuriam quoquomodo ulcisceretur. Contra Veneti nihil cunctandum rati, in tanto belli apparatu, Carolum & Andream Dandulos, vires bellica virtute claros, aduersus instructissimam hostium classem, Duces præficiunt. qui statim stipendijs militi datis (neque enim exauctorati nautæ erant, qui Superantia signa, auspicate fuerant secuti, præter paucissimos quosdam causarioros milites, qui militari sacramento, fuerant pauloante soluti) paratisque omnibus, ad belli præsertim usum necessarijs, in altum veniunt, cumq; hostem diu, nusquam vidissent, ac de reuersione, iam cogitare inciperent, naues quasdam ligusticas, orientali

tali merce onustas, Siciliam versus navigantes, pro-
 cul alto mari conspectas insequuntur, easque tandem
 interceptas, nullo negotio superant, nautis ad unum
 interfectis. naves deinde Venetus, in Dalmatiam
 secum abducit, spolia quæ legit, militibus æquisi-
 tæ distribuit. nec multo post, cum alia non pauca
 hostium navigia, quæ totâ Illyrici oram infestam
 habebant, Danduli reperissent, omnia ad cæterorū
 formidinem, aquis demerserunt. Latus Venetus,
 ad Cortyram nigram, in portum, infausto omine,
 fatis ita trahentibus, se recepit, cum trirēibus
 quinquaginta, quibus Andreas Dandulus, insana
 febre correptus præerat. Carolus verò qui pluri-
 mum formidabat, ne si uno loco, classis tota ma-
 neret, rei frumentariæ angustijs premeretur, refe-
 cto milite, cum sex & quadraginta trirēibus,
 quas ipse ducēbat, indè oram soluens, atque hostiū
 latebras diligentissimè perquirens, superum infe-
 rumque mare felici navigatione circuibat; nec per-
 sequi prædones, purgareque latrocinij infesta loca,
 & latebras excutere cessabat. demum à Celoce
 Rhodio navigio certior factus, decem Genuensium
 trirēmes, Hydruntum versus navigasse (est id op-
 pidum magnæ Græciæ, iuxta Ionium mare) in-
 genti

genti cupiditate hostes insectatur, nullamque bene gerendi occasionem, prætermittere cupiens, Apuliam versus, rostra vertit. Sed vana speculatus, cum inde vellet discedere, reflatu aliquandiu fuit iactatus, per Aegæum tandem, ad Leucadis promontorium, quod Nerithos olim, hodie Sancta Maura dicitur, fractis ob diuturnam pelagi tempestatem, & ventorum nimis asperam, iam viribus deuenit; ibique diutius permanere est coactus, donec triremes, quæ compagibus laterum laxæ, mergi penè videbatur, in terram subductæ, denuo reficerentur. Ligur occasionem rei bene gerendæ nactus, quod probè scires, classem in duas partes esse diuisam (quæ res eum quoque aliquanto audaciorem fecit. quippè Genuensibus mos erat, hostem prius arte, quàm armis oppugnare) è Sicilia soluens, in Apuliam primò, mox faelici admodum cursu, Illyricum ultrò citroque perlegens, Venetum tandem, noctu dormientem reperit, hostiumque aduentum, minimè eo tempore expectantem, ac navium numero multò inferiorè. quo audito Dandulus, qui feбри adhuc, non mediocriter laborabat, è lecto vix egrè reuulsus, atque inopinato euentu contreritus, raptim scuto & gladio assumptis, cætera inermis, ad arma conclamat, tu-

bas canere iubet, milites ac Duces hortatur, ut confestim arma capiant, ad ferocissimi hostis impetum (si id fieri posset maxime) reprimendum, neque enim terga vertere, neque pugnam detrectare licebat. Quare Dux in primam aciem (neque enim prudentia illi, aut fortitudo deerat) sua triremi consistens, atque inter confertissimos hostes, socijs se ostendens, magna voce, suos hortabatur. qui tum his verbis, tum etiam Ducis præsentia, vehementer accensi, atque commoti, hostem incredibili alacritate feriunt; concitatissimis animis, prælium aliquantisper geritur. Quippè Venetorum animi, usque adeo fuerant succensi, ut nihil victoria, et Reip. propugnatione, ducerent antiquius, nihilque si iniqua fata uoluissent, gloriosa morte, præstantius reputarent. Sed quum multa in eo armorum confusio, miseranda conspicerentur, nullum tamen tristius, aut miseratione maiore, dignius spectaculum, quam Dandulus ipse cernebatur, qui aduersante præsertim morbo, incommoda multa, tollerare cogeatur. nam & ea quoque perferebat quæ ne robustissimis quidem corporibus, milites poterant tollerare. neque verò ille, tam sui causa mouebatur, quam cladis, ignominieque sua classi imminentis;

quam

quam ipse incolumem, in patriam reducere, facilità posse sperabat: pugnatum est per aliquot horas acriter, dubiaq; victoria; tandem summo conatu, irruentibus undique hostibus, Veneti in fugam sunt conuersi; ad extremum vero Veneti, hostium multitudine pressi, passim cadere coeperunt, paucissimi fugiendo euasere: naves ferè omnes, cum Andrea Dandolo Duce, grauius in fronte & petore vulnerato, captae remanserunt. Captae tunc ad quatuor millia Venetorum constat, Dandulum victum, ad ludibrium, satietatemque, Ligusticae superbiae, Lampadius victor seruauerat, ut de viro summae virtutis clarissimo, deforme spectaculum ederetur. cum tamen diu in quaestione, indignis iniurijs habitum, atrocissimisque supplicijs, acerbissimè tortum se videret, ut tacita patriae consilia detegeret, grauissimo animi mœrore, ad letalia vulnera, ab hoste accepta additò, antequam Genuam perueniret, indigna morte perijt. pars est fortitudinis, cum ab hoste vincaris, liberum animum seruare atque integrum. Sed scio non deesse scriptores, qui hac in re, tanquam aliud agentes, Dandulum classis Imp. aliter vitam finis se affirmare conantur, atque eiusmodi fuisse, Danduli

duli exitum demonstrare contendunt . qui ubi se in triumphum seruari conspexit , declinandæ tantæ ignominie causa , caput aduersæ nauis , tandem illidit , quoad animam exhalaret . quod vix credi posse arbitror , facile namque sperare poteret , in patriam , iure postliminii reuerti , facta præsertim captiuorum nobilium , qui Venetijs publice custodiebantur permutatione . cur enim mortem sibi conscisceret , causa non videbatur , cur tamen vitam optaret multæ . Interim Carolus , audita suorum clade , non modo perterritus , sed etiam alacrior , ad rem fortiter peragendam factus , consilium de inuadendo hoste , iampridem iniisset , nisi subita Senatus denunciatione , Venetias reuerti , fuisset coactus . qui tamen quoad vixit magistratibus multis est optimè functus .

BELLETRIUSTINIANI.

Elogium.

MVTAVERANT Veneti antea Paleologo , ingentē auri vim liberalissimè , eiq; suppetias animosè tulerant , eo præsertim tempore , quo bellum quinquennale , aduersus Ioannem Cantacuzenum ,
 aliosque

aliosque sua felicitatis emulos monebat, quorum
calliditate & fraude, nuper in exilium fuerat trus-
sus. illud tamen iustissimum debitum, cum repe-
tere. Venetus, atque iure quodam suo, vellet. exi-
gere, Paleologus homo ingratisissimus (patet hoc
malum tam tacè, tamq; facile in hominum gene-
re) dissimulans Græcanico quodam astu, ingens
illud æs alienum, iamdiu conflatum, non esse sol-
uendo, legatos ad id præcipue, Byzantium missos,
blandis alloquutionibus in dies trahebat, nam per-
inde ut solutus, omnia iuris pacta, pudoris & of-
ficij perfregit, præcepsq; in omnem licentiam abie-
rat, honesta simul atque inhonesta, & humana
pariter ac Divina, sibi quæstui, prædæque esse
constituit. At Veneti iniuriæ impatientes, ad eam
rem vindicandam, continuò classem decernunt. est
id negotij Bellerio Iustiniano, viro militaris scien-
tiæ gloria insignito, & multarum rerum usu,
præcipue claro, à Patribus demandatum, simul
ut Græcorum perfidiam coerceat, simul etiam
ut maria, à prædonibus & pyratibus defendat. Hic
maioribus persimilis, cui ingens etiam, animi in-
erat magnitudo, indefatigabilis laborum tollerantia,
exactissima rei bellicæ disciplina, consilij alti-
tudo

tudo summa, haud inscius cum quanto, quamque
 vasto hoste, res sibi foret, habere delectum, mi-
 lites cogere, nihil studij & diligentiae pratermit-
 tere, ardentissimeque omnia sollicitare coepit, ut
 gravibus hosti, negotium exhiberet. milites contra
 etsi ita acceptae cladis, pudore perciti videban-
 tur, Venetae tamen virtutis & fortitudinis non
 immemores, nihil vehementius optabant, quam
 cum hoste congredi, suos animos ita obfirmant,
 Belleti Iust. Imperatoris fortissimi hortatu, ut mo-
 ri, quam cedere malint. quae res alacritatem Im-
 peratori attulit, & Reip. defendendae, & spem
 recuperandae dignitatis. hoc bellico apparatu, oram
 soluit, atque irrequieta velificatione, Corcyram ve-
 nit, mox supplementis, ex Euboea & Creta acce-
 ptis, septem & viginti triremes, instructissimas
 habuit. quae cum valida Graecorum classe congres-
 se, eam dissipat, atque totam fere, in suam pote-
 statem, cum remigum turmis, sociisque nauali-
 bus redigit, laqueo cunctis suffocatis. inde ad po-
 pulationem conuersi, omnia Imperij loca, igni fer-
 roque vastant, cuncta diripiunt, caedibus omnia com-
 plent, vrbes diruunt, incensa oppida cum vicis;
 quo pacto, perpetua ruina, ac incendij monumen-
 ta

ta reliquere. perterritus hostis, pecuniam quam debebat primò reddidit, mox pacem supplex achumilis, à Venetis tandem impetravit. Iustinianus victor, cum quindecim captivorum millibus, militisque triremibus, latus domum redijt. maximo omnium ordinum gaudio exceptus, ob insignem victoriam, nullo suorum incommodo partam, ex hoste, qui fidem, qui ius, fasque violauerat. mansit Iustinianus aliquandiu Venetjs, in purpura assidue, ad Reip. clauum conspicuus, neque enim ab eo munere abduci, ullo vnquam tempore potuit, nec vlllo casu constantissimus alioqui vir, vllam officij intermissionem, fieri à se patiebatur; sed ea quæ è Rep. esse uidebantur, vel prouisa prudenter, vel acta constanter, tueri atque fouere, summo animi ardore studebat. nam præter Ferrariensem motum, qui eo tempore accidit, publica etiam libertas, à nonnullis est frustra tentata. quæ res fuit in causa, vt Iadrenses, Michaelè Mauroceno, vrbis comite, foede expulso, sextam deditionem patrare sint ausi. hanc rei indignitatem, non tulerunt Patres, sed ad eam urbem in fidem recipiendam, Belletus Iust. mittitur, publico edicto, quo nemo fuerat tum in ciuitate, ad illud negotium ob-
eundum,

eundum, atque munus conficiendum aptior, nemo prudentior; à quo cum maturè, omnia necessaria, non minus armis quàm ordine fuissent parata, in Dalmatiam venit, atque apud Iaderam, copijs eductis, suburbana loca incendit, dein ad Civitatem, bellicis machinis non paucis, arte & studio admotis, urbs oppugnari est coepta. fuissentq; Veneti facile victoria potiti, nisi Dalmasii Hispani generis hominis, perfidia plusquam Punica fuisset, qui cum equitatui, Patrù decreto præesset, duobus aureorum millibus, clam ab hoste acceptis, subitam ad hostes deditionem fecit. perculit ea res, non parum Venetorum animos, eosque penitus fregisset, nisi Iust. animosè, ac fortiter, eos fuisset adhortatus, quasi ipse mandasset. cuius verbis spe illata militibus, ac reintegrato animo, cum prosequisque, in conspectu Imperatoris, in extremis etiam rebus, operam navare cuperet, hostium impetum, ardoremque restinxit. Cæterum quamquam ab oppugnatione est cessatum, obsidio tamè, per totam fere æstatem continuata, oppidanos ad deditionem compulsi. quibus in fidem perhumanè, ac perbenignè acceptis, Vitalem Michaellem urbis Comitem, Senatus decreto, postmodum habuere.

Indè

Indè Venetus, soluens vt optimè de omnibus meritus esse videretur, militibus munera, dari iussit, postea per Illyricum classem ductans, Aenoneses, Spalatinos, Tragurinos, Siccenses, aliaque oppida, in amicitiam denuò recipit. mox rebus omnibus in Dalmatia pacatis, victricem classem, in patriam reduxit, in qua quod reliquum habuit vitæ, lucisq; usura, honestissime consumpsit.

IVSTINIANI EIVSDEM

cognominis, Elogium.

IVSTINIANA familia, omnium optimarum rerum alumna, fecundissimumque virorum fortium domicilium, sic præcipuo incredibiliq; studio, me excitat, atque inflammat, vt nulla in re iucundius, quàm in suis rebus versari me putem. nec quicquam est mihi præstantius, quàm cum in commemoratione earum rerum, quas ipsi fortiter gesserunt, quæque ad posteros, tanquam per manus emanasse videntur, assidue versor. vixque dici potest, quàm responderit, non solùm meæ, sed bonorum etiam omnium expectationi, familiaris nobilissimæ splendor & decus, in qua ea certè rerum

rum ornamenta apparent, quæ multò quidem maiora sunt, quàm priuata domus capere possit. Quare Iust. Dux longè post homines natos fortissimus, qui à familiæ nomine, auspicate nomen sortitus, summis honoribus functus, in hisq; summa cum laude, ac virtutis opinione, multùm ac diu versatus, memorabile posteris exemplum reliquit, primò namque, omnium uotis classis Imp. designatus, Rempub. capefcere uoluit, atque in ea administranda, multam magnamq; curam adhibuit, cui deesse quoad vita suppetat, cum turpe alijs, tum sibi nephas esse putabat. In primisque Diuinam opem implorauit, qua nullum maius præsidium potest optari. demum Imperatoris simul ac militis officia exhibens, arma, munitiones, & tormenta parat, certatimq; ac sollicitè curat omnia, ciuibus animum auget, milites ad gloriosum bellum hortatur. Sed quanto formidolosior hostibus, tanto suis charior fuerat. armatis itaque omnica, atque industria, contra Ligurem, triremibus quatuordecim, ipsisq; feliciter in altum e ductis, vicatim quidem & oppidatim, incendij ac ruina monumenta fecit, terrificoque impetu, undecim hostium trirèmes insecrabatur, quas ad non
nulla

nulla Venetorum emporia populanda, accessisse incertus quidam rumor, imperitusque sermo, in omnium ore increbuerat. quum tamen id falsum esse, manifestè constaret. ventumque esset in Ponticum usque mare; ad Caphatam urbem, quam Theodosiam appellari alibi diximus, classem admoni, multis undique tormentis urbi appositis. Quare Genuenses, qui urbem incolebant, ne iterum Veneta arma, quæ sub Ioannis Superanti, ductu et auspicijs, durissimè fuerant experti, nunc denuo grauiora sentirent, in maius vò aliquod discrimen inciderent, in pactionem deueniunt, neque verò urbem illam, ob loci distantiam, Venetus tenere potuit. nam Ligur Græcorum armis constantissimè fretus, omnia loca, à Venetis direpta et incensa, celeri studio instaurabat. Iust. autem nullo præclaro facinore, tunc pro Patria edito, domum reuertitur, nec multò post iterum bello præficitur, danturq; ei, ex patrum decreto, triremes quadraginta, aduersus Genuenses, qui promissorum immemores, Venetis ad Tauricham Cherssonesum, non mediocre negotium exhibebant. cum quibus Venetus prælium conferens, eos vicit; quatuor et quadraginta eorum triremibus, partim mari demersis.

K partim

partim cum nautis captis . neque enim fas esse do-
 mum redire arbitrabantur , nisi victoria potiti ,
 ne Veneta virtute indigni censerentur . Peren-
 ses qui & ipsi à Rogerio Mauroceno , fuerant
 paulo ante deleti , assumptis aliquantulum viri-
 bus , instauratisque mœnibus , sed qui longis e-
 tiam praeliis , ac labore confecti , vires omnes iam-
 pridem amiserant , veriti ne Venetus cumula-
 tissimas ab eis penas exigeret , neque ad interi-
 tum , iterum redigerentur (viderant namque in
 se impetum fieri coepisse , & sine discrimine ob-
 vios cædi) quicquid esset in eo belli apparatu , de-
 trimenti acceptum , non resarcire modo , sed ma-
 ioribus etiam adaugeri cumulis , ultro promise-
 runt . quibus conditionibus Venetorum animi ,
 semper ad honesta omnia agenda propensi , ad pa-
 cem sunt conuersi . Indè Iustinianus discedens , an-
 tequam Venetias classem adduceret , nautis binos
 aureos Venetos , viritum distribui iussit , ut quæque
 summi Imperatoris officia , cum dignitate comple-
 ret . reuersus domum primis comitibus , Cretæ Insu-
 læ , Ducario nomine præficitur , qui cum eam pro-
 uinciam , sibi demandatam , in officio continere ,
 plurimum ac vehementer niteretur , nihil impen-
 sius

suis quàm Patriæ commoda dignitatemq; , toto il-
 lo tempore curauit . & ut erat præfenti admodum
 ingenio , id etiam effecit , ut quem dignitate &
 gradu , maiorem haberent , eundem quoque urba-
 nitate atque clementia , minorem sæpius admira-
 rentur . Sed neque tantum operæ & studiij , ab eo
 tunc potuit adhiberi , quin aliquid etiam incommo-
 di (fortuna felicitatis nouerca , res prosperas tristi-
 bus sæpius admiscente) pateretur . Si quidem
 Græcum ingenium ex usu suo , aut Veneto nomi-
 ni inimicum , aut etiam infidum , Cretenses ad no-
 uos motus excitandos impellunt ; quos tamen Iusti-
 nianus facillimè , consilio & prudentia compressit ,
 Insulamque virtute conseruatam , successorì paca-
 tissimam reddidit , sumpto prius de fontibus &
 proditoribus supplicio . Quare optimè summaque
 animi integritate atque innocentia , eo magistratu
 defuncto , vix ei Patria frui diutius licuit . Enim-
 uero Iustinianus , vir in rebus bellicis semper exerci-
 tatus , ac in eisdem multum & sæpe versatus , con-
 tra Paganum Turrianum , Patauinum Antisti-
 tem , eundemque Aquileiensem Patriarcham mit-
 titur . qui Polam , Vallemque , Histria oppida , quæ
 dudum Veneta arma fuerant secuta , in & armis

auferre conabatur, fuitque bellum illud à Iust. non
 minori celeritate, & felicitate confectum, quàm
 cetera negotia omnia. ob has itaque res, præclare
 ab eo pro Patria gestas, cum Dei Opt. Max. beni-
 gnitate, & Iustiniani felicitate, Veneta res & gla-
 ria, fuisset integra, Procuratoris munere, quod tunc
 præsertim auctum fuisse constat, ingenti patrum
 studio, ornari meruit. Mox verò, hoc ipsum e-
 tiam affecta iam ætate, difficillimum omnium,
 pro Patria gerere voluit. nam Patavium Scala-
 nis eiectis, cum Marco Lauretano, & Andrea-
 sio Mauroceno Procuratoribus, legatus mittitur,
 ad eiusdem civitatis statum pacandum. ex ea lega-
 tione reuersus, cum per quadriennium, innocentissi-
 mè simul, atque sanctissimè Reip. præfuisset, in
 suorum complexu felicissimè obiit. quem immor-
 talitatem potius, quàm mortem affecutum non
 ignoramus. Marco & Pancratio filijs, auita pater-
 naq; gloria claris, post se relictis.

MARCI IUSTINIANI

Elogium.

QUAM læta felixque successio, feliciorq;
 ob id nuncupata, quòd qui sunt inde secuti, tales
 meritò dici potuerunt. Enimvero Marcus, maio-
 ribus

ribus suis, rerum gestarum gloria, et virtute par,
 patre vita functo, classis Imperator, omnium vo-
 tis, & acclamatione est dictus. quare primum
 urbem frumenti caritate, plurimum laborantem,
 suo consilio & opera, qua tunc precipue, in Apu-
 lia Siciliaque est usus, lenauit. quò frumentatum
 cum onerarijs multis erat profectus. demum septi-
 ma Iadrensi defectione, terrestrium copiarum
 Imperator missus, cum Andrea Mauroceno, &
 Simone Dandulo, terrestribus legatis, tunc pri-
 mum nouo decreto institutis, ingentem de Vngaris
 victoriam, contra Ludonicum eorum Regem, cum
 centum & viginti armatorum millibus, Iaderam
 sibi vindicare conantem reportauit. fusis enim fu-
 gatisq; hostibus, Regem quoque, primò impetu in
 fugam conuertit, fuscum indè ad oppidum persequi
 tur, atque urbem toties rebellem, Veneta Iustinia
 naq; clementia, in fidem recipiens; oppidanis co-
 mes est datus. eo magistratu nondum perfunctus,
 D. Marci Procurator, in Marini Foscarenì demor-
 tui locum eligitur. mox Patrum decreto, cum An-
 drea Mauroceno, & Nicolao Gradonico, ad eun-
 dem Pannoniæ Regem missus, ab eoq; benignissi-
 mè exceptus, usque adeo Remp. agere nouit, ut

in decem annos, cum eo inducias pepigerit. reuer-
sus matura ætate decessit.

PANCRATII IVSTINIANI

Elogium.

INCREDIBILE quidem est, quanta
felicitate, quorum successu, quantaque animi
solertia, in difficillimis quibusque negotijs obeun-
dis, Iustiniani semper fuerint vsi. etenim non feli-
ci quadam temeritate, vt plerisque contigit, sed ar-
te, ingenio, consilio, res omni memoria dignas ges-
sere, & præcipuè Pancratius, qui optimis quidem
Ducibus meritò, continuata veluti serie est adæ-
quandus. nam rebus à patre antea, & fratre pro-
sperè gestis, vehementer incensus, Iustinopolita-
na rebellione, maiorem quàm Marcus provinciam
sustinuit. In quo ea vis animi, atque ingenij fuit,
vt omnia maxima, minimaque per se adiret, atque
ageret, nec cogitaret modò, imperaretque, quæ in
rem essent, sed pleraque ipse transigeret, nec in
quemquam eorum grauius, seueriusq; quàm in se
metipsum Imperium exercebat; parsimonia &
vigiliis, atque labore, cum ultimis militum certa-
bat; nec quicquam in exercitu suo præcipui, præ-
ter honorem, atque Imperium habebat. neque vo-

rò terrestribus tantum copijs, sed maritimis etiam fortiter præfuit: vnusq; cum vtrumque munus obijisset, arma armis propulsare contendens, eos intra paucissimos dies, absque insigni aliqua sanguinis effusione, in fidem reuerti facillime coegit. nec felicior in mari, quàm in terra pugna, Iust. Duce fuit. nullo tamen de rebellibus supplicio sumpto, vt enim in pugna strenuus, sic post victoriam, fuerat clemens. his præclare gestis, Procuratorq; effectus, fratris locum obtinuit, quo postea mortuo, Paulus Lauretanus sufficitur. Hi duo Iustiniani, fortissimi quoq; Imperatoris filii, celeberrimi & ipsi Duces, non tam domesticis virtutibus, quibus magnopere præstiterunt, quàm bellicis artibus, & rerum gestarum gloria, patri ac maioribus omnibus conferri, compararique meritò possunt.

P E T R I Z E N I

Elogium.

QVVM Turcæ Asiatica olim Scythia oriundi, ab initio apud Asiæ Regulos, stipendia meriti, mox ad dominandum conuersi, vario successu, Pontum, Cappadociamque traiecissent, atque per finitimas regiones illapsi, frequentibus excursionibus, tantum sibi postea virium comparassent, vt

K 4 Galatia,

Galatia, Bythinia, Phrygia, ac vniuersa denique minore Asia occupata; Hellespontum etiam, cum summo Christiani nominis dedecore, & iactura superarunt. postremò cum è Syria tandem essent egressi, ex qua Christianum nomen, pauloantè penitus deleuerant, ad totius orbis Imperium, auidius iam coeperant anhelare; factumque est vt nonnullorum Principum soccordia, quorum lentè admodum festinabant auxilia, Gennuensiumque & Paleologi Const. Imperatoris perfidia, cum Venetæ potentia resistere, non mediocriter diffiderent; sensim per Europam irrepsert. quæ res cum iam ad triarios videretur deducta, tantum terroris singulis iniecit, vt Veneti omnium primi, ea de re, cum Ioâne Pōt. illius nominis xxij. literis sapissimè, mox nūtijs accuratius egerint. missi tunc fuere Philippus Belegnus, Blasius Zenus, & Marinus Maurocenus. Constat & alias, pro tanto negotio, frustra in Galliam missos, vt sacrum foedus, cum ea gente, contra Turcas, Maumethicamque superstitionem inirent. Demum cessantibus omnibus, & interdum etiam conniuentibus, Veneti soli, quos religio (quam sic perditum iri egerrimè ferebāt) magnopere excitauit, paratis triremibus centum, onera-

varijsque non paucis, ad commeatum, machinas,
 & alia ad id negotij conficiendum opportuna, bel-
 lum pro religione, aduersus impios, christiani-
 que no-
 minis hostes sempiternos, tunc primum auspicate
 arma sumpsere. Petrus Zenus, vir cum in pericu-
 lis constans, tum etiam in prælijs fortissimus, indi-
 cendi gerendique belli gratia, Imperator decerni-
 tur, qui extremam vitæ aleam, ob publica com-
 moda, subire libentissime, suumque eximium, &
 singulare in religionem, & patriam studium, pro-
 fitebatur, & præ se ferebat: neque apud eos tan-
 tum, qui tunc aderant, sed apud posteros etiam te-
 statum fore, maxime voluit. Enimvero sancta fe-
 lici-
 que expeditione, potius quam bello, longè lateq;
 hostes infectatus, totam orientis oram, nauiganti-
 bus breui temporis spatio pacatissimam reliquit.
 multis etiam nauibus ab eis adeptis, omnibus ca-
 ptivis, summo cruciatu, & supplicio affectis, cate-
 ros infra suos fines, terminosque, extra quos non si-
 ne ingenti, maximoque labore, egredi possent,
 tunc stare coegit. re bene gesta, feliciter cum tota
 classe, domum reuertitur. quem Dux cum miris,
 pro concione laudibus extulisset, maximis etiam,
 & ampliss. magistratibus præfecit. quandoquidem
 Ze-

Zenus primus insigni virtute, quæ cum animo insideret, corporis quoque robur coniunctum habebat, Turcas bello vinci posse, suos docuit, primusq; de eis opima spolia, in patriam reportauit. quæ laus, cum maximo fortitudinis suæ splendore, nunquam interibit. nec multo post interiecto tempore, distracta etiam aliorum Principum voluntate, Veneri classem contra Turcas, haud segnius parant, qui facta iterum eruptione maxima, maria omnia, circa Rhodum, Cyprum, Cretamque, incursionibus & latrocinijis, superbè infestabant. Zenus adepti antea decoris, non immemor, classi præfici-tur. qui cum animo forti, magnoque esset, ad hostium impetum, ferociamque propulsandam accessit, quorum postea ardorem, gnaviter restinxit. Namque per mediterranea hæc maria præteruectus, post incommoda multa, barbaris illata, Smyrnam tandem Ioniæ urbem peruenit, Homeri vatis alumnam à multis creditam, ab Henrico Contareno, & Vitale Michaelis classis Imperatoribus, multò antea oppressam. hæc amœno littore sita, amne Mylete effunditur, Apostolorum dogmate quondam celebris, quam Policarpus Christiani ordinis, sectator præcipuus, & Episcopali dignitate cla-

clarus, foeliciſſimè gubernauit. celebris eſt. nunc
 tantummodo locus, ob laudatiſſimas vnas, indè in
 Italiam aſportatas. Illud ipſum oppidum, Zenus
 in quo vis animi, conſilijque altitudo vigeat, om-
 nium generum machinis, propter foſſæ latitudinē,
 murique altitudinem, multis defendentibus, ab ad-
 uerſa vrbis parte, tunc ab oppidanis neglecta, quia
 & ſuapte natura, tutiſſima videbatur, & difficil-
 limos aditus habebat, cuniculos agere inſtituit, reſi-
 ſtentibus mox oppidanis, re infecta, ad alteram
 vrbis partem deuenit, vbi aperto Marte, urbem tã-
 dem viriliter expugnavit. Zenus in prima acie,
 ſemper in hoſtem ferebatur, & properans noctem
 diei coniungebat. oppidani capti, partim ferro, paſ-
 ſim interempti, partim remo addicti, vrbs ipſa fir-
 mior quàm anſea præſidio eſt firmata. pugnatũque
 eſt eò loci, tam ſæpe, quàm feliciter contra Turcas,
 in quos Venetus graſſari non deſtitit. Sed quũ mul-
 tas victorias Venetus fuiſſet adeptus, atque Deo
 Opt. Max. debitas gratias, priſco Ciuitatis inſtituto,
 non minus religioſe, quàm piè, in æde non longè ab
 vrbe, quæ D. Ioanni Baptiſtæ fuerat erecta, re-
 ferre ſupplex conaretur, atque Diuinis rebus propen-
 o animo, operam daret, ſuperuenientibus ex im-
 pro-

promisso barbaris, ad omnes fuerunt interfecti. mortem enim obire, quàm sacra incepta relinquere maluerunt, tantum operæ & studij, apud nostros, obseruandæ religionis semper extitit. equidem omnia prospera sequentibus religionem, aduersa negligentibus eueniunt. periit Zenus, tertio & quadragesimo ætatis suæ anno, promiscui sexus filijs decem, post se relictis, quos ex Agnetæ Dandula, matrona pudicissima, summo loco nata, antea susceperat. inter quos Carolus, & bellica virtute clarus, & Senatoria prudentia insignis, patriæ commoda, non mediocriter est tutatus.

MARCI RUZINII

Elogium.

FELICI quidem & fortunato Ciuitatis euentu, M. quoque Ruzinius, Remp. administravit, qui tertio ligustico bello, vel ob id à patribus suscepto, quòd Genuenses, quacunq; ui & arte, Pontici maris cursum, Venetis intercludere conabantur, quinque & triginta nauium, Imp. effectus, incruentam de hoste victoriam reportauit. Siquidem cum damna multa, iniuste tamen, à ligure Venetis illata, legati sæpius, frustra que repetiissent, Senatus iussu, cautè in eos mouet; quàmplurimis quæque

que lectissimis viris prius euocatis, quorum animis mature tentatis, extemplo productis in aciem copijs, memorabile bellum, tam præclare gessit, fortiterq; confecit, ut palma, dum cum hoste manū cōfereret, nunquam dubia videretur. Enimvero persuasum multò antea habebant Veneti, nullo vnquā incommodo, Imperium suum affici posse, Duce Ruzinio, immensa incomparabilique virtute prædito, quem bello inuictum, pacisq; artibus, nulli secundū, diu antea cognouissent. Erāt in Venetis triremibus milites quāmplurimi, multiq; sagittarij, ac iaculatores, uetusto patriæ more, apprimè instructi; ui nāq; hostem superare, quā fallere, gloriosius arbitrabatur. ab hostibus verò animo magis, et robore, quā scientia, pugnabatur, multus ubique erat tumultus, & turbulentum certamen: verū Imperator, immensa incōparabiliq; animi virtute præditus, sublati signis, cum primos pugnātium impetus sustinuisset, in eos irruens, vicit & profligauit: quasi enim Isthmum fodere videbatur hostis, qui Ruziniū bello & armis contēderet vincere. prælium ad Carystium Eubœæ insulae portum, à Carysto vrbe, mar-
more quondam nobilitata, fuit commissum, quū forte per Aegæum tempestate, et vi ventorum du-

tius Venetus iactaretur, in pontū navigaturus. Ligur cum quatuordecim onerarijs nauibus, partim preciosissima merce onustis, partim etiam militibus, ingentiq; armorum copia instructis, cum Venetis congredi, & manum conferere nō dubitavit, ex quibus decem cum praefecto classis, & septuaginta nobiles, & strenui viri, in Ruzinij potestatem venerunt; quos Venetus non modo comiter, benigneq; recepit, sed magnis etiam honoribus est prosequutus; quo etiam in cōflictu, quot hostium fuerint desiderata, quamq; paucos Venetus amiserit, nulli dubiū esse, certē scio. cum mille & septingentos, vel occisos, vel in fugam versos, hostium annales testentur. huiusmodi clade hostibus illata, ex Euboea discessit, Ionij, Aegaeiq; maria ora perlustrata, Hellespōtoq; felici cursu, exploreteq; emenso; falso quodam rumore permotus, per Aegæum rediens, circum eas insulas, quas Sporades, et eas quas Cycladas dicimus, commodē navigans, ad Peram oppidum continenti adiunctum, iterum opprimendum, postmodum est profectus. rescierant Gemuenses antea, ingentē suorum stragem. quare nihil prius habuerant, quā oppidum præter loci situm, valde munitum, ingēti etiam exercitu, bellicisq; instrumentis non paucis,

omni

omni ex parte firmatum vallare. Quamobrem Venetus horum inscius, cum ad eum opprimendum accessisset, facileq; arbitraretur, posse victoriam obtinere, spe frustratus abiit, à quo tamē, si qua hostes, moliri alicubi conarentur, diligenter atque mature est promissum. Illius namq; id semper fuit consilij, in posterum quàm longissimè providere, cum in huiusmodi custodia, tamquam in specula positus esset, ut Venetos sua vigilia & prudentia, ab omni perturbatione, & metu, vacuos redderet. Indè cum discessisset, circa Bosphorum Thracium, tribus à Constantinopoli passuum millibus distantē, felicissimè contra eosdem ligures, prælum iterum est commissum, atq; Ruzinijs Ducis virtute, facile est perfectū; cōpluribus eorū triremibus, in ea pugna interceptis. Quare Ruzinius duplici victoria clarus, ingentem prædam domum retulit. ea quadringentis aureorū millibus fuit æstimata. hunc Princeps cum benignissimè, simul cum tota ciuitate excepisset; ita pro tēpore breuiter est alloquutus. Nobis Dei Opt. Max. benignitate, robore et prudentia tua, Venetæ urbis res, & gloria est aucta. Sed ne cœlestis beneficij immemores Veneti viderētur, gratiæ fuere, Deo Opt. Max. primum actæ, rēplis debitus honor impensus, adesque

ædesq; sacra, fronde festa, à Venetis acerrimis religionis cultoribus ornata. et cū religio sanctius à nostris, quàm à multis aliis præcipuè colatur, lege promulgata, Patres sanxerunt, ut ob tam insignem triumphum, Ioannis Baptista Decollatio, quo die fuit, de hostibus victoria parta, sollemnis in posterum perpetuò haberetur; quod ad nostram usque ætatem, per ducentos & amplius annos, constanter seruari perspicimus; quando & id semper maximeque fatebantur, ductu auspicioq; cœlestium, cum hoste se conflixisse, neque multitudinis, aut mortalium virtute, sed superum voluntate, victoriam adeptos. Vixit aliquanto post Ruzinius, in purpura semper clarissimus, obiitq; senex, relictis post se maribus aliquot, à quibus qui nunc in ciuitate honorificè degunt, ortos fuisse non ignoramus.

F I N I S.

